

RESEARCH AND DEVELOPMENT OF AN EXTRACURRICULAR ACTIVITY MODEL FOR
ENHANCING NEW ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF FOOD AND
BEVERAGE BUSINESS FOR UNDERGRADUATE STUDENTS IN EASTERN ECONOMIC
CORRIDOR

กัลยา สร้อยสิงห์

การวิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น
ผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขต
พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบรจรัม
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบรจรัม

RESEARCH AND DEVELOPMENT OF AN EXTRACURRICULAR ACTIVITY MODEL FOR
ENHANCING NEW ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF FOOD AND
BEVERAGE BUSINESS FOR UNDERGRADUATE STUDENTS IN EASTERN ECONOMIC
CORRIDOR

KUNLAYA SROYSING

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY
(Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement Evaluation and Research)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การวิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ของ

กัลยา สร้อยสิงห์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์) (รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข) (รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สுவทันพรกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธาการ)

ชื่อเรื่อง	การวิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
ผู้วิจัย	กัลยา สร้อยสิงห์
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. อองอาจ นัยพัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณา เจริญสุข

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (1) เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (3) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และ (4) เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนาดำเนินการออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ระยะที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบกิจกรรม จำนวน 5 ผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินเกณฑ์มาตรฐาน 5 ด้าน และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระยะที่ 4 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุนามแบบวัดซ้ำ (Repeated measurement MANOVA) ผลการวิจัยพบว่า (1) การให้ความหมายความเป็นผู้ประกอบการ เกิดจากมุมมองของผู้ประกอบการที่มีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ และความพึงพอใจในความสำเร็จที่แตกต่างกันไปตามที่สามารถดำเนินธุรกิจลุล่วงไปด้วยดีและการที่ได้มีความสุขในการดำเนินธุรกิจ และคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การกล้าริเริ่ม (2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (3) การมีจิตบริการ (4) ความมุ่งมั่นและอดทน และ (5) ความเชื่อมั่นในตนเอง (2) ความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ พบว่ามีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับดังนี้ การกล้าริเริ่ม (0.581) รองลงมาการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง (0.545) ความเชื่อมั่นในตนเอง (0.542) การมีจิตบริการ (0.388) และความมุ่งมั่นและอดทน (0.365) (3) ผลการสร้างและการหาประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรม ประกอบด้วย 3.1 การสร้างรูปแบบกิจกรรม ประกอบด้วย (1) หลักการ และความมุ่งหมาย (2) เนื้อหาและรายละเอียด (3) การดำเนินงานโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ คือ การสร้างประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ และ (4) การวัดและประเมินผล และ 3.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง และ (4) ผลการทดลองใช้และประสิทธิผลของการใช้รูปแบบกิจกรรม พบว่าค่าเฉลี่ยคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56

คำสำคัญ : รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร, คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่, ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

Title	RESEARCH AND DEVELOPMENT OF AN EXTRACURRICULAR ACTIVITY MODEL FOR ENHANCING NEW ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF FOOD AND BEVERAGE BUSINESS FOR UNDERGRADUATE STUDENTS IN EASTERN ECONOMIC CORRIDOR
Author	KUNLAYA SROYSING
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2022
Thesis Advisor	Professor Ong-art Naiyapatana , Ph.D.
Co Advisor	Assistant Professor Ornuma Charoensuk , Ph.D.

The purposes of this research are as follows: (1) to study the meaning and characteristics of new entrepreneurs; (2) to study the needs assessment of the characteristics of new entrepreneurs; (3) to create and evaluate the effectiveness of the extra-curricular activities model for enhancing the characteristics of entrepreneurs; and (4) to identify the effectiveness of developing models for new entrepreneurs in the food and beverage business for undergraduate students in the Eastern Economic Corridor. This research had four phases. Phase One was to study the meaning and characteristics of new entrepreneurs. The data was collected from 12 entrepreneurs. The research instrument used was an interview form and these forms were analyzed by implementing content analysis. Phase Two was to study the needs assessment of the characteristics of new entrepreneurs. The sample consisted of 350 undergraduate students. The research instrument was questionnaires, and the data were analyzed using the needs assessment index. Phase Three was to create and evaluate the effectiveness of an extracurricular activities model for enhancing the characteristics of entrepreneurs. The activity patterns in this phase were evaluated by five experts. The research instrument used was a five-standard evaluation. The mean and standard deviation were used to analyze the data. Finally, Phase Four identified the effectiveness of developing models for new entrepreneurs. The sample consisted of 22 undergraduate students. The research instrument was the Entrepreneurship Characteristics Measurement form and a satisfaction questionnaire for activities participation. The data were analyzed using mean, standard deviation and repeated measurement MANOVA. The results were revealed as follows: (1) new entrepreneurs in the food and beverage business may differ in several ways due to the business goals of entrepreneurs, satisfaction toward business successful, and happiness running a business. The finding also showed the key characteristics of new entrepreneurs in food and beverage business consisted of five main components: (1) taking the initiative; (2) learning and self-development; (3) service mindedness; (4) determination and patience; and (5) self-confidence; (2) needs assessment in the characteristics of entrepreneurs found that the index of needs assessment can be ordered as follows: taking the initiative was ranked first (0.581), followed by learning and self-development (0.545), self-confidence (0.542), service mindedness (0.388) and determination and patience (0.365); and (3) the results of creating and finding the effectiveness of the activity pattern, comprised of 3.1, the creation of the extra-curricular activities model: (1) principles and aims; (2) content and details; (3) operations using the experiential learning process were concrete experience, reflection observation, abstract conceptualization and active experimentation; and (4) measurement and evaluation, and 3.2, the efficiency of the extracurricular activities model for enhancing new entrepreneurs for undergraduate students were at the highest level, with accountability, propriety, feasibility, utility and accuracy standards; and (4) the results of efficiency in developing entrepreneurs in food and beverage business for undergraduate students showed a statistically average score of the characteristics of entrepreneurs of students after using the model was significantly higher at .05, and overall satisfaction of participation in the activities at the highest level with an average of 4.56 .

Keyword : Extra-curricular activities model, Characteristics of new entrepreneurs, Food and beverage business

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จไปได้ด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อชี้แนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย และปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยกราบขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ประธานกรรมการสอบ ปริญญาานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์ เมธการ กรรมการสอบที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อชี้แนะของปริญญาานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาในการช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะส่งผลให้เครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาให้มีคุณภาพเชื่อถือได้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวัดผล และวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ให้วิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์อันมีค่ายิ่งให้กับผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณาจารย์ และบุคลากรของวิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา ที่สนับสนุนการทำผลงานวิจัย รวมทั้งสถานประกอบการ ผู้ประกอบการ สถาบันอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวมไปถึงพี่ เพื่อน น้องทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา ตลอดจนผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนามที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ปริญญา นิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

กัลยา สร้อยสิงห์

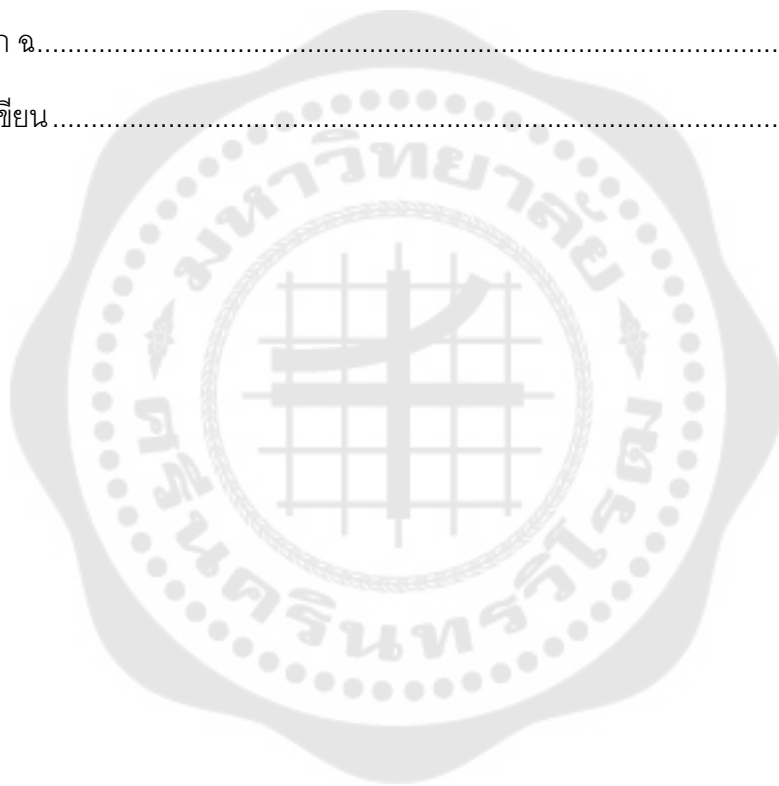
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	8
ความสำคัญของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
สมมติฐานการวิจัย.....	18
กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	18
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
ตอนที่ 1 นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาผู้เรียน และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึง ประสงค์ในระดับอุดมศึกษา.....	22
1.1 นโยบาย เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา.....	22
1.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา.....	28
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์.....	31

ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนา	
ผู้เรียน.....	31
2.1 ความหมายกิจกรรมเสริมหลักสูตร	31
2.2 แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร	34
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร หรือ การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร	36
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร	39
ตอนที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็น	
ผู้ประกอบการ.....	41
3.1 ความหมายของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ.....	41
3.2 องค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship)	44
3.3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ.....	46
3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ	49
ตอนที่ 4 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential	
Learning)	53
4.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)	53
ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม	61
5.1 ความหมายของการบริการ	61
5.2 ลักษณะของการบริการ	62
5.3 ประเภทของสถานบริการอาหารและเครื่องดื่ม.....	65
5.4 ปัญหาการดำเนินธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม.....	66
ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	68
6.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	68
6.2 ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น	68
6.3 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น.....	68

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
ระยะที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ใน ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ.....	73
ระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ใน ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ.....	77
ระยะที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม มี รายละเอียดดังนี้	83
ระยะที่ 4 การใช้และประเมินประสิทธิผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
ตอนที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ใน ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม.....	97
ตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ใน ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาค ตะวันออก	105
ตอนที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก.....	107
ตอนที่ 4 การใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก.....	115
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
อภิปรายผลการวิจัย.....	127
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	134
บรรณานุกรม.....	136

ภาคผนวก.....	152
ภาคผนวก ก.....	153
ภาคผนวก ข.....	158
ภาคผนวก ค.....	165
ภาคผนวก ง.....	167
ภาคผนวก จ.....	175
ภาคผนวก ฉ.....	199
ประวัติผู้เขียน.....	204

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 รายละเอียดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ รหัสของผู้ให้ข้อมูลหลัก และประสบการณ์การประกอบการ.....	74
ตาราง 2 จำนวนตัวอย่างในแต่ละสถาบันการศึกษาที่ใช้ในการวิจัย	78
ตาราง 3 ตัวอย่างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ.....	82
ตาราง 4 องค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ของนักศึกษา.....	84
ตาราง 5 ตัวอย่างแบบประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ.....	89
ตาราง 6 แบบแผนการทดลอง	93
ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	105
ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	106
ตาราง 9 โครงสร้างของกิจกรรม วันและเวลาในการดำเนินกิจกรรม	109
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	112
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และระดับของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้รูปแบบกิจกรรม	115
ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และระดับของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการหลังการใช้รูปแบบกิจกรรม.....	116

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และระดับของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการหลัง
ติดตามการใช้รูปแบบกิจกรรม 117

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของเวกเตอร์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามในภาพรวมจากการ
วัดซ้ำ 3 ครั้ง 119

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตัวแปรตามรายด้านจากการวัดซ้ำ 3 ครั้ง (ก่อนการใช้รูปแบบ
หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลการใช้รูปแบบ)..... 121

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใน
แต่ละด้านก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลการใช้รูปแบบ 122

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่ม 123

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	20
ภาพประกอบ 2 เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกระยะแรก.....	26
ภาพประกอบ 3 ภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2565) ...	28
ภาพประกอบ 4 กรอบการดำเนินงาน (Framework) ที่ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ	48
ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	72
ภาพประกอบ 6 ข้อเสนอจากผลการวิจัยคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม.....	104
ภาพประกอบ 7 กราฟแสดงค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังความต้องจำเป็น ในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ.....	107
ภาพประกอบ 8 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ	111
ภาพประกอบ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยภาพของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลหลังการใช้รูปแบบในภาพรวม.....	118
ภาพประกอบ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลหลังการใช้รูปแบบในรายบุคคล	118

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561) ได้ทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ด้านความสามารถในการแข่งขันการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การเป็นคนไทยที่มีคุณภาพ มีทักษะสูง เป็นนักคิด ผู้ประกอบการ และอื่น ๆ ตามอาชีพที่ถนัดของตนเอง เพื่อยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (2560) โดยมีวิสัยทัศน์คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยอมรับการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21” โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ คือ การพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ และคุณลักษณะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้เป็นไปตามสมรรถนะมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (2562) มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2560-2564 มุ่งเน้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลง 3 ด้าน คือ 1) การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่สนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง 2) ระบบการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวม และ 3) นักศึกษามีคุณลักษณะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตอบสนองต่อสังคม และมีความรู้ควบคู่คุณธรรม มีผลมาจากการเรียนรู้จากสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) ทักษะการคิด มีความรู้ในหลักคิดทางวิชาการ ความรู้ในการปฏิบัติตน การเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ การสืบหาข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับโลก และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้ 2) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีเรียนรู้ผ่านสื่อ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น/ ผู้คนต่างวัฒนธรรม ทักษะการเป็นผู้นำการ

เปลี่ยนแปลง ทักษะการรักษาสภาพ และ 3) ทักษะความเป็นพลเมืองโลก มีบุคลิกอุปนิสัยความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีจริยธรรม และค่านิยมที่ดำรงอยู่ในจิตใจ พึ่งตนเองและพร้อมทุกสถานการณ์ มีนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีนิสัยใฝ่คุณภาพ อีกทั้งได้นำเสนอทิศทางการพัฒนานักศึกษาโดยมีเป้าหมาย คือ การสร้างและพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองขับเคลื่อน คือ 1) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ศตวรรษที่ 21 เช่น มุ่งงานทำในสาขาอาชีพใหม่ ๆ การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และความสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2562) ได้สรุปเกี่ยวกับการสร้างบัณฑิตใหม่เพื่อพัฒนากำลังคนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกว่า “การเรียนการสอนในแต่ละมหาวิทยาลัยจะไม่มีกรอบหรือตัดสาขาใด ๆ ออก เพราะทุกสาขาวิชามีความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น แต่เน้นการรับนักศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน และงานวิจัยที่เกิดขึ้นจะต้องมีงานวิจัยที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา

ดังนั้นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนคงไม่ใช่เพียงแค่ เก่ง และมีความสุขเท่านั้น แต่ต้องมีลักษณะของการเก่งคิด เก่งงาน เก่งคน เก่งเรียน อยู่ในสังคมได้ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมบริบทรอบตัว (พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข, 2558, น. 1) สอดคล้องกับพรรณราย ทศยะประภา (2557, น. 80) ได้กล่าวถึงทักษะหรือความสามารถของผู้นำต้องประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางเทคนิคหรือการเก่งงาน ความสามารถทางมนุษย์สัมพันธ์ หรือเก่งคน และความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์ หรือเก่งคิด สามารถสรุปทักษะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ ความรู้ที่เป็นแกนวิชาหลักและทักษะต่าง ๆ (วิจารณ์ พานิช, 2556, น. 14-18) ทำให้มีการปรับเปลี่ยนวิถีของการเรียนรู้ใหม่เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ใหม่เน้นให้ผู้เรียนลงมือทำเพื่อให้เกิดทักษะโดยการลงมือทำเป็นทีมแล้ว ร่วมกันไตร่ตรองว่าได้เรียนรู้อะไร และการต่อยอดความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการศาสตร์สาขาวิชา การประเมินผู้เรียนแนวใหม่ที่ไม่เน้นถูกผิดแต่เน้นการประเมินเป็นทีม (วิจารณ์ พานิช, 2555, น. 9-28) สอดคล้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นการดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้นักศึกษา มุ่งเน้นให้กิจกรรมเป็นส่วนเสริมสร้างประสบการณ์ ทักษะความรู้ ความสามารถ พัฒนาการทางบุคลิกภาพ ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษา ทั้งนี้ยังไม่พบว่ามีกิจกรรมใดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ผู้วิจัยเห็นว่ามียุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาได้ซึ่งมีวิธีการหนึ่ง

ช่วยเตรียมพร้อมของนักศึกษาให้พัฒนาตนเองที่มีความเชี่ยวชาญทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพ คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอนในหลักสูตรปกติโดยไม่มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเหมือนกับในรายวิชาในหลักสูตร จึงทำให้กิจกรรมดังกล่าวจัดได้ง่ายและมีประโยชน์ในด้านการส่งเสริมความสนใจและความถนัดของผู้เรียนที่มีแตกต่างกัน การส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับการพัฒนา กิจกรรมเสริมหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการ อาหารและเครื่องดื่ม เพราะเป็นการสร้างประสบการณ์ได้เรียนรู้แนวทางการดำเนินธุรกิจที่ได้ฝึกทักษะความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน รวมทั้งยังบ่มเพาะทักษะความเป็นผู้ประกอบการ เช่น แนวคิดใหม่ ๆ ในการหาช่องทางเพื่อโอกาสทางธุรกิจ และความกล้าตัดสินใจในความเสี่ยง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ พบว่าการจัดการเรียนรู้ทุกระดับการศึกษาที่มีมาตรฐานของกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนช่วยให้ผู้เรียนมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ท้าทาย และติดตามความก้าวหน้าของตนเอง การพัฒนาตนเองเพื่อประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการค้นหาสร้างโอกาสทางธุรกิจของตนเองจนประสบความสำเร็จ การสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นต่อการเป็นผู้ประกอบการที่ส่งเสริมให้มีความกล้าริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และมองเห็นช่องทางของโอกาสต่าง ๆ ที่เข้ามาได้

การศึกษาเพื่อความเป็นผู้ประกอบการเป็นกระบวนการให้ผู้เรียนได้รู้และเข้าใจ แนวความคิดและทักษะที่จำเป็น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ การทดลองทำ ที่ได้จาก ประสบการณ์ที่จะทำให้ผู้เรียนรู้วิธีการเข้าถึงและใช้โอกาสที่ได้รับการศึกษาที่มีต่อสังคมทางธุรกิจ เป็นการพัฒนาปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ ความขี้สงสัย การคิดนอกกรอบ การปรับตัว การกล้าเสี่ยง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เป็นการพัฒนาทัศนคติ ทักษะ และ ความรู้ ความเป็นสามารถทำได้โดยยังไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ หรือ กำลังศึกษาอยู่โดยการส่งเสริม คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่จำเป็นในอนาคตได้ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2561, น. 31-32) ได้กำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานเป็นการพัฒนาผู้เรียนในชั้นที่ 3 การ สร้างสรรค์โปรแกรมช่วยเหลือเรียนรู้เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ประกอบการ ในชั้นนี้มุ่งหวังการทำ กิจกรรมอื่น ๆ และการร่วมสัมมนานอกเวลาเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจได้ ผู้เรียน สามารถใช้เวลาในศึกษาแนวทางในการดำเนินธุรกิจจากประสบการณ์เรียนรู้จากแผนธุรกิจ ขั้นตอนนี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความคิดทางธุรกิจที่ไม่ซ้ำกัน และดำเนินการตาม กระบวนการตัดสินใจผ่านแผนธุรกิจได้ สามารถนำไปใช้ในมหาวิทยาลัยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่

นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจต่อไป การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ จึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ เป็นการดำเนินการวิจัยที่มีหลายขั้นตอนโดยการได้ศึกษาข้อมูลจากผู้สังเกต โดยให้ทฤษฎีฐานรากมาใช้ในงานวิจัยเนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ผ่านมาพบว่ายังไม่ปรากฏว่ามีแนวคิด ทฤษฎีหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเฉพาะเจาะจงในคุณลักษณะฯ ดังกล่าว ซึ่งในสถานการณ์เหตุการณ์ใหม่ ๆ ประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ จึงทำให้แนวคิด ทฤษฎี มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงทำให้ศึกษาและเข้าใจถึงสภาพที่แท้จริงของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ซึ่งได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นในมุมมองประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องการประกอบธุรกิจ ความเชี่ยวชาญในมุมมองด้านการบริหาร และมุมมองความคิดเห็นในด้านความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งเป็นการได้ข้อมูลที่หลากหลายจากหลายแหล่งของการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสังเกต และการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ถึงองค์ความรู้และแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ชัดเจนขึ้น สอดคล้องกับชาย โพธิธิตา, 2562, น. 154-155) ได้กล่าวว่าความรู้หรือทฤษฎีที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาเป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นมาจากข้อมูลภายในบริบทของผู้ร่วมในการวิจัยที่ใช้กระบวนการของการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ไปพร้อมกันเพื่อให้เกิดข้อสรุปเชิงทฤษฎีได้ เพื่อก่อให้เกิดแนวทางในการประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะฯ ดังกล่าวตามสภาพเป็นจริงของนักศึกษา เพื่อสามารถจัดลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยของความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะฯ ตามสภาพที่แท้จริงได้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้หลักการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเป็นกระบวนการในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร อีกทั้งจากการศึกษาแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีวิวัฒนาการมาจากแนวคิดที่หลากหลาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ โดยใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นกระบวนการสร้างความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เชิงสร้างสรรค์รูปแบบการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน (Kolb & Kolb, 2014) ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 2 การสะท้อนการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การสรุปองค์ความรู้ และขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นขั้นของการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ประยุกต์ใช้จริงในการทำโครงการ การทดลอง การปรับใช้กับชีวิตประจำวัน การแก้ปัญหา หรือการค้นคว้าวิจัยต่อไป (นงนุช เสือพุมิ และคณะ, 2560) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานแต่มี

ความสำคัญต่อการแสวงหาความรู้ การได้ความรู้ การฝึกฝน และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทำให้เกิดการปรับตัว และทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนหลายด้าน เช่น ทักษะการใช้ชีวิต การมีจิตสาธารณะ และกระบวนการสร้างกรอบแนวทางทางปัญญาได้ เนื่องจากทุกสิ่งที่เกิดจากการกระทำเป็นผลที่ได้จากประสบการณ์ (ปภาพินท์ รุณธาดู, วัลนิกา ฉลากบาง, จำนง วงษ์ชาชม และพรเทพ เสถียรนพเก้า, 2559, น. 25-32 และสุจิตรา ตวีรัตน์นุกูล, 2562, น. 119-122)

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตบัณฑิตเข้าสู่ตลาดแรงงาน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นทรัพยากรบุคคลในการพัฒนาประเทศ และช่วยส่งเสริม สนับสนุนในการศึกษาเพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นไปตามความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่ทำให้เกิดการดำรงชีพที่มั่นคงและยั่งยืน แต่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กลายเป็นมหาวิกฤติทางสาธารณสุขโลกส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้คน และทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกหยุดการดำเนินกิจการพร้อมกัน ในมิติด้านแรงงาน การปิดสถานประกอบการทำให้แรงงานบางส่วนถูกเลิกจ้าง โดยแรงงานในเมืองใหญ่ที่ทำงานในภาคบริการ โรงแรม และภัตตาคาร ปรับตัวโดยตัดสินใจกลับภูมิลำเนา ขณะที่แรงงานกลุ่มตอนต้น (อายุ 15 - 29 ปี) อาจได้รับผลกระทบในระยะยาว อีกทั้งความท้าทายใหม่ของการใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยี เพื่อยกระดับการเติบโตและก้าวให้ทันโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การศึกษาโดยใช้ช่องทางการเรียนการสอนออนไลน์ การขนส่งโดยใช้การบริการดีลิเวอรี่ และการทำงานจากที่บ้าน ก่อให้เกิดโอกาสเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีไม่ที่สิ้นสุด ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพตนเองให้เป็น “แรงงานแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21” ในยุคที่คนต้องทำงานร่วมกับเครื่องจักรและเทคโนโลยีมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แรงงานจึงต้องมีความยืดหยุ่นพร้อมเรียนรู้ตลอดเวลา โดยเฉพาะในสาขาที่จำเป็นต่ออาชีพในอนาคต เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยี ความรู้ด้านการตลาดโดยเฉพาะออนไลน์ ภาษาต่างประเทศ รวมถึงทักษะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงานและเพิ่มรายได้ สอดคล้องกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2664) ได้สรุปถึงสถิติการยกเลิกกิจการในเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2564 จำนวน 8,606 กิจการ อีกทั้งข้อมูลธุรกิจในพื้นที่การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้รายงานถึงกิจการที่ยกเลิกภายในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2564 เป็นจำนวน 545 กิจการ เมื่อพิจารณาธุรกิจที่มีการยกเลิกมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ธุรกิจการก่อสร้างอาคารทั่วไป ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจภัตตาคาร/ร้านอาหาร ซึ่งธุรกิจภัตตาคาร/ร้านอาหารจัดเป็นธุรกิจบริการอาหารและ

เครื่องดื่มน้ำที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ จากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ซึ่งธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มได้รับผลกระทบอย่างมาก ทำให้เกิดมุมมองการพัฒนาธุรกิจที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเต็มที่ได้เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยมีการพัฒนากลยุทธ์ทางธุรกิจการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มที่ได้รับการบริการจากร้านอาหารและเครื่องดื่มเอง หรือ จากการสั่งออนไลน์ควบคู่กันไป อีกทั้งยังมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อให้เกิดศักยภาพด้านการแข่งขันกันทางธุรกิจ การกระตุ้นเศรษฐกิจ การสร้างรายได้ให้กับสถานประกอบการ และเกิดความคงอยู่ของผู้ประกอบการรายใหม่ที่สามารถดำเนินธุรกิจได้ตามเป้าหมาย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” ซึ่งใช้กับกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ผ่านการเรียนรู้ในรายวิชาด้านอุตสาหกรรมบริการเบื้องต้นมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา เนื่องจากเป็นชั้นปีที่ได้เข้าใจในบริบทของการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาเบื้องต้นแล้ว ยังมีความมุ่งมั่น ความตั้งใจ มีแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพของตนเอง และแรงจูงใจที่ดีจะทำให้เกิดความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้ อีกทั้งยังสามารถได้ศึกษาเรียนรู้ต่อยอดเฉพาะทางเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการในเชิงลึกทางด้านธุรกิจในปีต่อไป (วิทยาลัยดุสิตธานี, 2565) เช่น ชั้นปีที่ 2 เรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารองค์กร ชั้นปีที่ 3 เรียนรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การเป็นผู้ประกอบการเชิงธุรกิจ และชั้นปีที่ 4 การฝึกปฏิบัติภาคสนามในสถานประกอบการ การใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการได้ในเวลาอื่นนอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียน โดยมีการวางแผนและการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ เพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเขตพื้นที่ได้ อีกทั้งเป็นการสร้างอาชีพให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจ การตั้งเป้าหมาย และการพัฒนาตนเองตามศักยภาพที่มีอยู่เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นประโยชน์อย่างยิ่งให้กับสถานศึกษาในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และสอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนและพัฒนาาระบบการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพิเศษภาคตะวันออก การพัฒนาทุนมนุษย์ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน และพัฒนาในทุกอุตสาหกรรม รวมทั้งเป็นทุนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนโยบายจะต้องเน้นการสร้างประเทศให้ทันสมัย แข็งแรง แข่งขันได้ พร้อมกับการสร้าง

ความเป็นผู้ประกอบการให้มากขึ้น เพราะโลกทุกวันนี้ไม่ใช่แข่งขันด้วยต้นทุน ค่าแรง แต่ต้องแข่งด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งอุตสาหกรรม และยังสามารถเปลี่ยนแปลงประเทศได้ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2562) เพื่อพัฒนาไปยังผู้เรียนที่มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเข้าสู่สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาเชิงประกอบการทางด้านอุตสาหกรรมบริการอย่างยั่งยืน

คำถามการวิจัย

เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาและสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยจึงได้กำหนดประเด็นคำถามของการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. คุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยมีคำถามย่อย คือ

1.1 ความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มมีความหมายว่าอย่างไรตามการรับรู้ และการตีความของผู้ประกอบการฯ

1.2 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม มีคุณลักษณะอะไรบ้างที่มีผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ

2. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ตามความต้องการจำเป็น มีลักษณะอย่างไร โดยการประเมินตนเองของนักศึกษาตามการรับรู้และคาดหวัง

3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ควรมีลักษณะอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร ในด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ โดยมีคำถามย่อย คือ

3.1 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ เป็นอย่างไร

3.2 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ มีประสิทธิภาพอย่างไร

4. การใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีผลเป็นอย่างไร โดยมีคำถามย่อยดังนี้

4.1 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ หลังจากที่ได้รับการพัฒนาโดยรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร สูงกว่า ก่อนการได้รับการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

4.2 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ หลังจากที่ได้รับการพัฒนาโดยรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้วเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ยังคงคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ อยู่หรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้ตั้งความมุ่งหมายของงานวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ
3. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ
4. เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

ความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ มีความสำคัญแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านองค์ความรู้
 - 1.1 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาจบการศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึง

ประสงค์ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม รวมทั้งสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาทางด้านอุตสาหกรรมบริการให้มีความทันสมัยครอบคลุม และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้

1.2 นักศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้รับความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ได้อย่างครอบคลุมตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ผู้ประกอบการ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

2. ด้านนโยบาย

ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในเขตพื้นที่ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษาให้กับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ทั้งในเขตพื้นที่และนอกพื้นที่

3. ด้านการนำไปใช้

3.1 ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในเขตพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางให้อาจารย์ ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในเขตพื้นที่ได้

3.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปปรับใช้เป็นกิจกรรมเพื่อบริการวิชาการแก่บุคลากรวิชาชีพทางด้านอุตสาหกรรมบริการให้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน และการเป็นผู้ประกอบการท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันให้เป็นผู้ที่ทำงานในสายงานด้านการบริการที่มีศักยภาพและความยั่งยืนในสายอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งเป็น 4 ระยะ มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

จุดมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

การใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-interview) กับผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้ได้องค์ประกอบและแนวทางของคุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ซึ่งใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การศึกษาและทำความเข้าใจในคุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ อีกทั้งมีการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยมีรายละเอียดของขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักและการเลือกตัวอย่างตามทฤษฎีโดยใช้วิธีทฤษฎีสถานะการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยผู้ประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มมีคุณสมบัติดังนี้ 1) มีอายุอยู่ในช่วง 25-34 ปี 2) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 3) ผ่านการอบรมหลักสูตรโครงการผู้ประกอบการใหม่ 4) เป็นผู้ประกอบการที่มีผลประกอบการมาแล้วต่อเนื่อง 3 ปี และ 5) มีรายชื่อสถานประกอบการอยู่ในฐานข้อมูลธุรกิจของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในแต่ละจังหวัดซึ่งเป็นกลุ่มที่ประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มลักษณะรูปแบบเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประเภทร้านอาหารและคาเฟ่ที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่การพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ดี และสอดคล้องกับประสบการณ์ในการประกอบการธุรกิจเพื่อสามารถได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เลือกตัวอย่างตามทฤษฎี (Theoretical Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างไปพร้อมกับวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจากข้อมูลจริงที่มีอยู่

ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาการวิจัย คือ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความหมาย การนิยาม และการรับรู้ของความสำเร็จในการประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยให้สอดคล้องและเชื่อมโยงคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่มีหลากหลายองค์ประกอบ

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ 15 ธันวาคม 2564 ถึง 15 มีนาคม 2565

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานประกอบการทางด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มที่อยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

ระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

จุดมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

การศึกษาประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยมีการนำข้อมูลผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยในระยะ 1 เกี่ยวกับองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ประกอบและข้อคำถามในการสอบถามความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และคัดเลือกดัชนีที่มีค่ามากไปยังค่าน้อยเพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มต่อไป

ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านอุตสาหกรรมบริการของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 1,536 คน ตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านอุตสาหกรรมบริการของมหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก และวิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา จำนวน 350 คน โดยมีการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

จากการศึกษาในระยะที่ 1 ผลจากการสัมภาษณ์ และการนำเนื้อหาสรุปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่สอดคล้องกันประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การมีจิตบริการ 4) ความมุ่งมั่นและอดทน และ 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2566

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ สถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และวิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา

ระยะที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

จุดมุ่งหมายข้อที่ 3 เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน 5 ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

ขอบเขตด้านผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาด้านบริหารธุรกิจไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาด้านอุตสาหกรรมบริการไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาด้านการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานประกอบการเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม มีประสบการณ์การประกอบธุรกิจไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาการวิจัย คือ รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ และการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามมาตรฐาน 5 ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ถึง 17 มีนาคม 2566

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ สถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและเอกชน

ระยะที่ 4 การใช้และประเมินประสิทธิผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

จุดมุ่งหมายข้อที่ 4 เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาคณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา โดยมีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โดยการเลือกยกกลุ่มชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เข้าร่วมโดยการลงบันทึกในหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ได้จำนวนทั้งสิ้น 22 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ในปีการศึกษา 2565 ระยะเวลาในการทดลอง คือ ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน ถึง 30 พฤษภาคม 2566

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มได้จำแนกตัวแปรดังนี้

1. ตัวแปรทดลอง คือ รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการและความมุ่งหมายของกิจกรรม 2) เนื้อหา และรายละเอียดการจัดกิจกรรม 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและประเมินผลของกิจกรรม

2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพผลของการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง แบบแผนกิจกรรมที่สร้างขึ้นมาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ด้วยชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กิจกรรมไม่ยึดติดกับเนื้อหาทฤษฎีวิชาใช้ชั่วโมงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นอกห้องเรียน โดยมีรูปแบบกิจกรรมประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ หลักการและความมุ่งหมาย เนื้อหาและรายละเอียด การดำเนินงาน และการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

1.1 หลักการและความมุ่งหมายของกิจกรรม หมายถึง การอธิบายถึงเหตุจำเป็น ความเป็นมาที่ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อมาสนับสนุนการจัดกิจกรรม และความมุ่งหมายของกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ 5 คุณลักษณะ คือ การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นอดทน

1.2 เนื้อหา และรายละเอียดการจัดกิจกรรม หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม รายละเอียดของแต่ละกิจกรรม วิธีดำเนินการ ระยะเวลาที่ใช้ สถานที่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และการวัดประเมินผล มีรายละเอียดของการเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 8 ครั้ง ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 1 ถึงกิจกรรมที่ 6 และการประเมินผลจากใบประเมินกิจกรรม แบบวัดคุณลักษณะฯ และความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

1.3 การดำเนินงานการจัดกิจกรรม หมายถึง การระบุถึงขั้นตอนการดำเนินงาน การกิจกรรมย่อยต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาคุณลักษณะฯ ที่ต้องการ

เสริมสร้าง โดยมีกระบวนการการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นำมาใช้ในการดำเนินงานการจัดกิจกรรม คือ ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 2 การสะท้อนการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การสรุปองค์ความรู้ และ ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้ และมีกิจกรรมจำนวน

1.4 การวัดและประเมินผลของกิจกรรม หมายถึง กระบวนการพิจารณาและการตัดสินใจเพื่อกำหนดผลที่ได้จากการทำกิจกรรม ประกอบด้วย การวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ และความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.1 การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Activities) หมายถึง วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการคิด การแก้ไขปัญหา การตั้งเป้าหมายร่วมกันก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีการกำหนดแผนงานทั้งกลุ่มและเดี่ยว หรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีความมุ่งมั่น เกิดความพยายามที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ การสร้างประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การสร้างประสบการณ์ (Concrete Experience) หมายถึง การลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกกิจกรรมได้ตามแผนโดยการเรียนรู้ การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และดำเนินกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด

2.2 การสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection Observation) หมายถึง การสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมในขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ เพื่อเป็นการทบทวนให้ผู้เข้าร่วมได้คิดเชื่อมโยง เพื่อหาเหตุผลเกี่ยวกับการเรียนรู้และการปฏิบัติในขั้นที่ 1 ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือ การอภิปรายร่วมกัน

2.3 การสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization) หมายถึง การสรุปผลจากการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ และขั้นที่ 2 การสะท้อนการเรียนรู้ โดยผู้เข้าร่วมจะเชื่อมโยงการรับรู้ข้อมูลในแต่ละขั้นที่ผ่านมาโดยการจากการฟัง การเห็น การลงมือปฏิบัติ หรือการรับรู้จากการทำกิจกรรมที่ผ่านมาแล้วสร้างความคิดรวบยอดหรือข้อสรุปที่เป็นหลักการหรือแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น

2.4 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation) หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการประกอบธุรกิจได้

3. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่มีอยู่ในตัวเอง หรือ จากการพัฒนาตนเองซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อส่งเสริมให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จในการทำงานและการประกอบการในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การมีจิตบริการ 4) ความมุ่งมั่นและอดทน และ 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง

3.1 การกล้าริเริ่ม (Taking the Initiative) หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงการคิดค้นสิ่งใหม่ด้วยความคิดที่ดัดแปลง ปُرุงแต่งจากความคิดเดิม ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ตลอดจนวิธีการคิดและปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จที่เกิดจากความพยายามในการสร้างความแปลกใหม่ ประกอบด้วย การมีความกล้าในการกล้าริเริ่มสิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ การริเริ่มพัฒนาสินค้าที่ไม่ซ้ำแบบเดิม การนำบริการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน มีความคิดคล่องแคล่วในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย มีความคิดยืดหยุ่นในการเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และความคิดละเอียดลออในการใส่ใจรายละเอียดต่าง ๆ เข้าใจความต้องการของผู้อื่นและแสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของธุรกิจ และการนำความรู้ วิธีการ และแนวคิดใหม่ ๆ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานได้

3.2 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (Learning and Self-development) หมายถึง การศึกษาเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากแหล่งต่าง ๆ มีการยอมรับและไม่หวั่นไหวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกับรับมืออย่างเต็มความสามารถ การหาวิธีเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้จากผู้อื่น พร้อมทั้งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ มีแผนการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

3.3 การมีจิตบริการ (Service minded) หมายถึง การมีจิตใจที่แสดงถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อผู้ใช้บริการทำให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจและจงรักภักดีต่อการเข้าใช้บริการอย่างต่อเนื่อง เกิดความประทับใจที่เกิดจากการให้บริการที่ดี ประกอบด้วย การมีใจรักในงานบริการ การมีทัศนคติที่ดีต่องานบริการ การควบคุมอารมณ์และการแก้ปัญหา การมีความซื่อสัตย์ และการมีความรอบรู้ในงานบริการที่ตนเองได้รับผิดชอบ

3.4 ความมุ่งมั่นและอดทน (Determination and Patience) หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ และรับผิดชอบทำหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม อดทน ทুমุ่เทแรงกาย แรงใจ และกำลังสติปัญญา ไม่ย่อท้อ เพื่อให้ได้งานสำเร็จตามเป้าหมาย การนำคำ

วิพากษ์วิจารณ์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดีขึ้น ประกอบด้วย การมีใจ มุ่งมั่นในการทำงาน ความตั้งใจ เพียรพยายาม และมีความอดทนเพื่อนำไปสู่การประสบความสำเร็จ

3.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง ความสามารถของ บุคคลที่แสดงออกถึงความพึงพอใจในตนเอง การยอมรับตนเอง ความสามารถในการกล้า แสดงออก กล้าตัดสินใจด้วยความมั่นใจ มีความเชื่อในศักยภาพของตัวเอง ความกล้าเผชิญต่อ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย การกล้าแสดงออก มีความภาคภูมิใจในตัวเอง และความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของการ ตรวจสอบซึ่งพิจารณาจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ตาม มาตรฐานการประเมิน 5 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริม หลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีประโยชน์ต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้ นักศึกษาได้มีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ได้ ที่เกิดจากการเข้า ร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน หรือ นอกหลักสูตร

4.2 ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริม หลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีวิธีการ และกระบวนการที่สามารถปฏิบัติได้จริง สมเหตุสมผล และมี ความเหมาะสมตามแนวปฏิบัติสามารถนำมาใช้พัฒนาได้ตามสภาพที่เป็นจริงนักศึกษา

4.3 ความเหมาะสม (Propriety Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริม หลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมกับนักศึกษา ทั้งในด้านวัตถุประสงค์ สาระสำคัญ (เนื้อหา) อุปกรณ์ สถานที่ ระยะเวลา และการวัดประเมินผลที่มีความเหมาะสม

4.4 ความถูกต้อง (Accuracy Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริม หลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ อีกทั้งมีวิธีการ กระบวนการ ลำดับขั้นตอน และการวัดประเมินผลของกิจกรรมที่ถูกต้องครอบคลุมตามเกณฑ์ มาตรฐาน

4.5 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น สามารถตรวจสอบได้จากการดำเนินกิจกรรมใน สถาบันการศึกษา การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบกิจกรรมฯ โดยมีการเชื่อมโยง กับเอกสาร และกระบวนการการได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ได้มาตรฐานทางวิชาการ

5. ประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ หมายถึง ผลที่แสดงถึงความสำเร็จของการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มไปใช้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์เรียนรู้พิจารณา 2 ส่วนดังนี้ 1) คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบจากคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในภาพรวมและรายด้าน ก่อนการนำรูปแบบ หลังการนำรูปแบบ และระยะติดตามผล และ 2) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ

6. การประเมินความต้องจำเป็น (Needs Assessment) หมายถึง การศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ ของนักศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

7. ผู้ประกอบการรายใหม่ หมายถึง ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีอายุการประกอบกิจการอยู่ในช่วง 3-6 ปี โดยรูปแบบธุรกิจเป็นแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

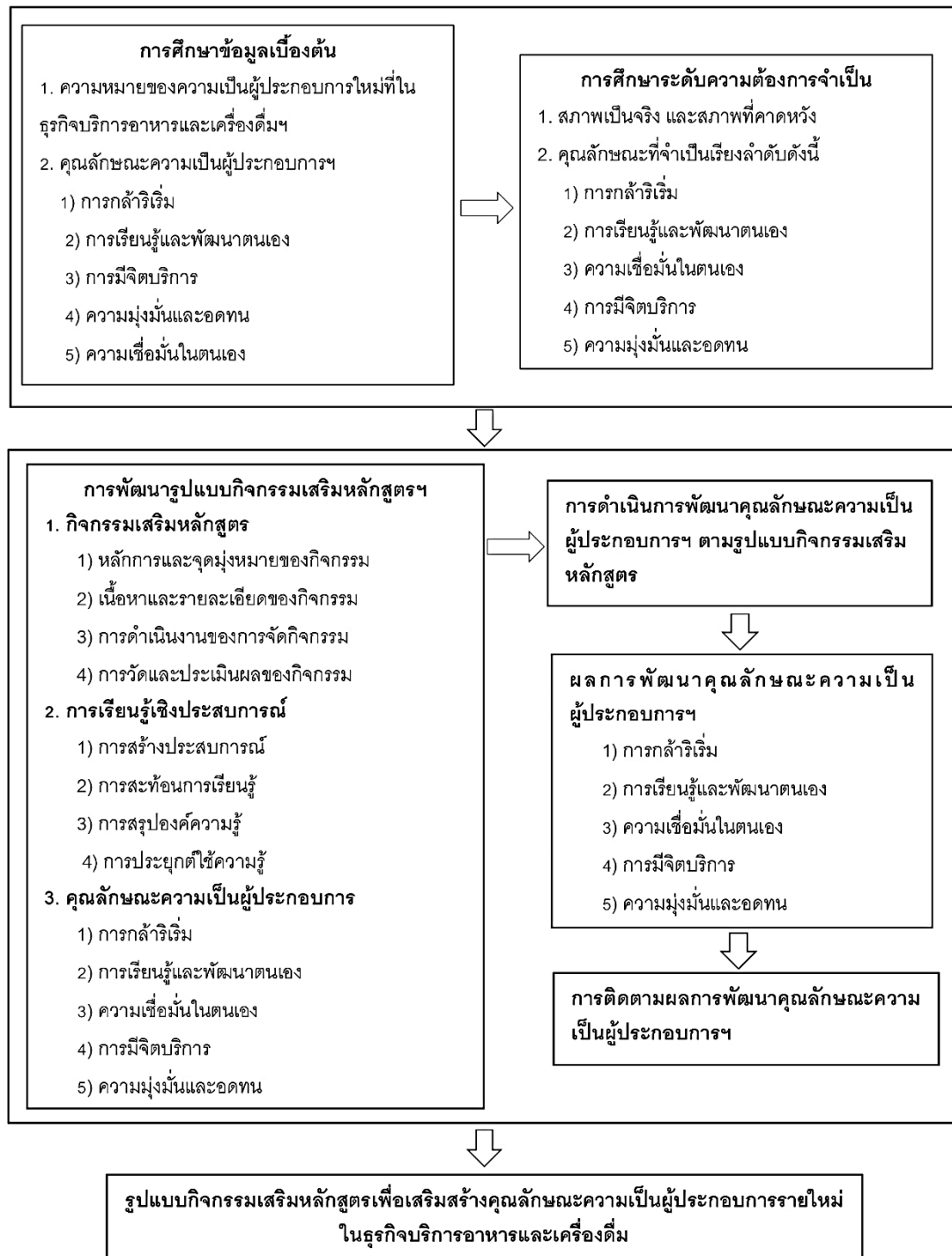
สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มหลังการทดลองนำรูปแบบกิจกรรมสูงกว่าก่อนการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นการวิจัยและพัฒนาประเภทผสมผสานวิธีเน้นทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ (Taba, 1962, pp. 422-425; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543, น. 77; ขวลิต ชูกำแพง, 2561, น. 32 มาตรฐานพัฒนาผล, 2562, น. 3 และพิเชษฐ พิมพ์เจริญ, 2560, น. 140-159) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของรูปแบบ 2) การออกแบบและตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น 3) การนำรูปแบบไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง และ 4) การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ โดยการศึกษาระยะเริ่มต้นเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพในรูปแบบการวิจัยผสมผสานวิธีแบบแผนการประเมิน (Creswell & Plano Clark, 2018) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความหมาย และองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบการสร้างทฤษฎีสถานฐาน (Grounded Theory Method) โดยใช้กระบวนการตีความ และการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นแนวคิดเชิงนามธรรมซึ่งอธิบายปรากฏการณ์ และสามารถหาคำตอบการวิจัยได้ตามทฤษฎีระดับกลาง คือ ข้อความที่เป็นนามธรรมประกอบด้วยชุดมโนทัศน์สำหรับอธิบายปรากฏการณ์ที่นำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ (Charmaz, 2006; ชาย โพธิ์สิตา, 2562, น.130) ระยะที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ของ Frese (2000, p. 201); ชูชัย สมितिไกร (2548, น. 255-273); ณัฐวุฒิ วิเศษ (2552, น. 13-14); ฝนทิพย์ ฆารไสว ณัฐเชษฐัฐ พูลเจริญ และไฉ จามรมาน (2555, น. 39-50) และจิตตภารณ์ พุทธฉายา, 2557, น. 5-6) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การมีจิตบริการ 4) ความมุ่งมั่นอดทน และ 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง การนำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มตามสภาพจริง หลังจากนั้นจึงได้แนวทางเพื่อนำไปสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณในการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI) (สุวิมล ว่องวานิช. 2558, น. 277) เมื่อได้ทราบถึงความต้องการจำเป็นแล้วจึงมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มในระยะที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมเสริมหลักสูตรความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ (Kolb, 2014, p. 21; ทิศนา เขมมณี, 2558, น. 201-204; จตุพร ผ่องลุนहित, 2560, น. 8; ปภาพินท์ รุณธาดู วัลนิกา ฉลากบาง จำนง วงษ์ชาชม และพรเทพ เสถียรนพแก้ว, 2559, น. 25-32 และบุญมา เวียงคำ และเสนอ ภิรมจิตรผ่อง, 2560, น. 14-26) โดยมีส่วนประกอบของรูปแบบกิจกรรม 4 ส่วน คือ 1) หลักการและจุดมุ่งหมายของกิจกรรม 2) เนื้อหา และรายละเอียดการจัดกิจกรรม 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและประเมินผลกิจกรรม และระยะที่ 4 การทดลองใช้และหาประสิทธิผลการใช้รูปแบบทั้งนี้ในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างประสบการณ์ 2) การสะท้อนการเรียนรู้ 3) การสรุปองค์ความรู้ และ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ตามมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ 3) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ และ 4) เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียน และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียน และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา

1.1 นโยบาย เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 มีแผนพัฒนาประเทศไทยตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศในทุกด้านของของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ทั้งนี้ได้นำเสนอในส่วนของยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

1. ความมั่นคง การกำหนดตามเป้าหมาย คือ ความมั่นคงประเทศ ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกရာชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ

2. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การกำหนดตามเป้าหมาย คือ การยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด 3 ด้าน ได้แก่ 1) การต่อยอดจากอดีต คือ การนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชาชนเพื่อนำมาบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยี 2) การปรับปัจจุบันที่ดีอยู่แล้วให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 3) การสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ และพัฒนากำลังคนรุ่นใหม่

3. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การกำหนดตามเป้าหมาย คือ การพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีหลักคิดที่ถูกต้องเหมาะสม ชอบการศึกษาใฝ่รู้ มีทักษะที่จำเป็น เป็นนักคิด และความเป็นผู้ประกอบการ

4. การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การกำหนดเป้าหมาย คือ การเตรียมความพร้อมของประชาชนทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้

5. การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดเป้าหมาย คือ การรักษาสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (2563, น. 5-7) ได้วางกรอบแนวทางการพัฒนาโดยมีวิสัยทัศน์เพื่อ “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนนำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” มีรายละเอียดดังนี้ 1) การสร้างคน มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ 2) การสร้างองค์ความรู้ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสะสมความรู้ 3) การสร้างนวัตกรรม มุ่งเน้นการบ่มเพาะและ

พัฒนาขีดความสามารถผู้ประกอบการนวัตกรรม และ 4) การปรับบทบาทมหาวิทยาลัย มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยสร้างคน สร้างองค์ความรู้ และการสร้างนวัตกรรม

ทั้งนี้ในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ คือ การลงทุนในทรัพยากรบุคคล และสถาบันความรู้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยเอื้อที่จะยกระดับการพัฒนาประเทศไทยไปสู่อนาคต และมีทิศทางการพัฒนาสอดคล้องกับแนวโน้มของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านเทคโนโลยี ประชากรศาสตร์ ความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม ภูมิรัฐศาสตร์ และการปรับเปลี่ยนอำนาจทางการเมืองโลก เป็นต้น โดยเป้าหมายของการลงทุนพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ ต้องปรับเปลี่ยนจากการลงทุนที่ตอบโจทย์ระยะสั้นไปสู่การลงทุนที่จะเป็นรากฐานของการพัฒนาในระยะยาวให้ได้มากขึ้น ซึ่งรวมถึงการให้มีความรู้ และทักษะที่สอดคล้องกับการทำงานและการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวทางการพัฒนาตามรายละเอียดดังนี้

1. สร้างระบบผลิตและพัฒนาากำลังคนให้มีคุณภาพ

การสร้างระบบผลิตและพัฒนาากำลังคนคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างปัจจัยเอื้อที่ส่งเสริมการพัฒนาและใช้ประโยชน์ศักยภาพกำลังคนระดับสูงให้สามารถทำงานตอบสนองการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนเพื่อรองรับกิจกรรมวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร นักบริหารจัดการเทคโนโลยี หรือผู้เชี่ยวชาญระดับสูงในสาขาอื่น ๆ โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาแรงจูงใจ เช่น ระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการที่น่าดึงดูด รวมถึงเส้นทางอาชีพที่ส่งเสริมการเติบโตของบุคลากรที่เหมาะสมกับศักยภาพ เพื่อเก็บรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง (Talent retention) ให้ยังคงอยู่ในระบบวิจัยและนวัตกรรมของไทยได้ในระยะยาว และดึงดูดบุคลากรกลุ่มใหม่เข้ามาสู่ระบบ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรมในการผลิตกำลังคนระดับสูงผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น การบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work-integrated Learning) การสร้างตลาดงานวิจัยที่ทำนายสำหรับนักวิจัยที่มีศักยภาพสูง เช่น การสร้างระบบวิจัยรองรับการวิจัยระดับหลังปริญญาเอกหรือหลังปริญญาโท (Postdoctoral and postgraduate research system) การพัฒนากลไกอำนวยความสะดวกและมาตรการดึงดูดให้ผู้มีศักยภาพสูงจากต่างประเทศเข้ามาทำงานในประเทศไทย การสร้างกลไกดึงศักยภาพคนไทยในต่างประเทศที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ให้มาช่วยพัฒนาประเทศไทย (Reverse brain drain) และการพัฒนากลไกแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ (Brain circulation) ทั้ง

สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยของรัฐ และภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีในระบบนิเวศนวัตกรรม

2. การพัฒนากำลังคนระดับสูงรองรับใน EEC และระบบเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

การพัฒนากำลังคนระดับสูงรองรับเขตพื้นที่พัฒนาภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor – EEC) และระบบเศรษฐกิจสังคมของประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอมาตรการและกลไกรองรับการพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมที่อยู่ในพื้นที่ EEC ซึ่งจะครอบคลุมอุตสาหกรรม First S-curve และ New S-curve และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การขนส่งทางราง พาณิชยนาวี และโลจิสติกส์ และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายกำลังคนทั้งระดับอาชีวศึกษา ปริญญาตรี โท และเอก โดยมีมาตรการและกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระบบข้อมูลและแผนความต้องการบัณฑิตของประเทศและของพื้นที่ EEC การพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีให้แก่บุคลากรสถานประกอบการที่มีโจทย์การพัฒนากำลังคนหรือโจทย์การวิจัยร่วมกัน (Training Consortium หรือ R&D Consortium) การส่งเสริมการพัฒนากำลังคนหรือการวิจัยร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในพื้นที่ EEC ผ่านกลไกต่างๆ เช่น การบูรณาการเรียนรู้ออกแบบการทำงาน (Work-integrated Learning) กลไกเคลื่อนย้ายบุคลากรจากสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ (Talent Mobility) และการทำวิจัยระดับหลังปริญญาเอกหรือปริญญาโทที่มีโจทย์วิจัยมาจากสถานประกอบการในพื้นที่ EEC การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาแบบ Sandbox เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในพื้นที่ EEC การจัดหาบุคลากรเพื่อให้บริการคำปรึกษาแก่สถานประกอบการที่ต้องการต่อยอดกลยุทธ์กิจการไปสู่การวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม การต่อยอดงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่ให้บริการด้านการวิจัยและนวัตกรรมในพื้นที่ EEC

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต

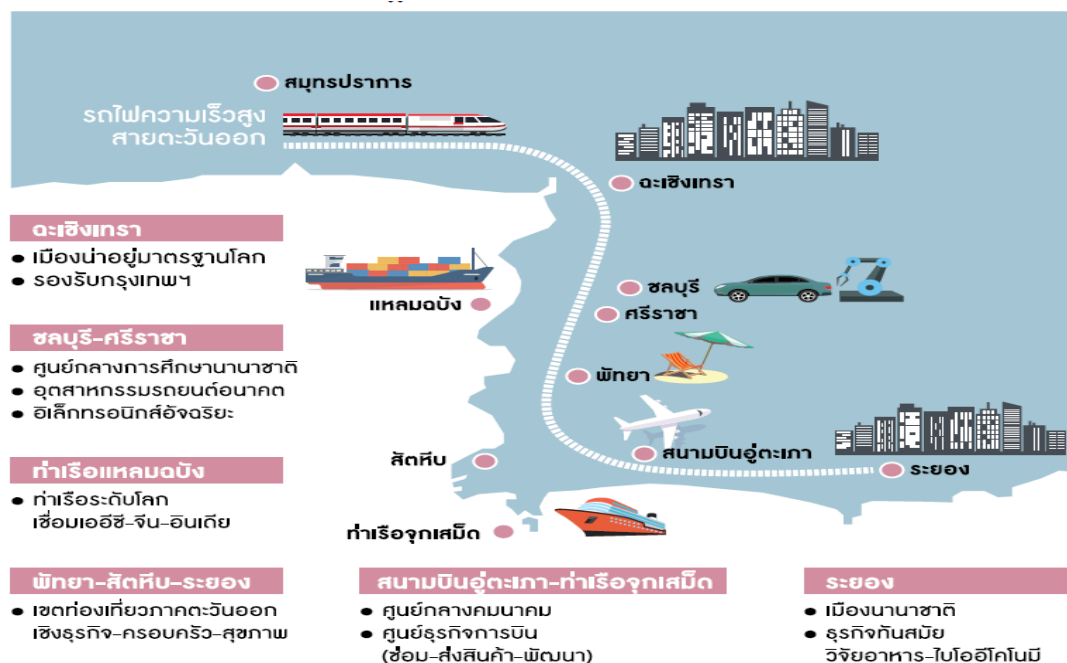
การเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาทักษะแห่งอนาคต มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา กลไกและมาตรการเพื่อส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะใหม่ ๆ รองรับอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของโลก และเพื่อเพิ่มความสามารถในการถูกจ้างงาน โดยสนับสนุนโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรม ผ่านการศึกษาในระบบปกติ (Formal education) การศึกษานอกระบบ (Informal education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Non-formal education) โดยมีประเด็นครอบคลุมถึงการยกระดับระบบ

พัฒนาความรู้และทักษะสำหรับบุคลากรวัยทำงานผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น (Upskill/ reskill) และการเรียนรู้ผ่านระบบ Massive Open Online Courses (MOOCs) การปรับระบบการศึกษาให้รองรับความต้องการของคนทำงาน เช่น การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (National Credit Bank System) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนแบบระยะสั้นแบบ Nano-degree ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น การพัฒนามาตรการสนับสนุนบุคคลที่ต้องการพัฒนาทักษะ เช่น เงินอุดหนุนสำหรับการฝึกอบรมระยะสั้น (Life-long Learning Credit) ฐานข้อมูลสำหรับบริหารจัดการการพัฒนาทักษะ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงการสร้างกลไกพัฒนาทักษะเพื่อการทำงาน และใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ให้แก่เยาวชนให้มีสมรรถนะที่พร้อมเข้าสู่อาชีพ หรือมีทักษะด้านนวัตกรรมที่สามารถต่อยอดสู่การศึกษาระดับสูงหรือการสร้างธุรกิจในอนาคต

การพัฒนากำลังคนเพื่อสนับสนุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560-2564

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2562, น. 24-29) ได้ศึกษาข้อมูลและศักยภาพของพื้นที่ภาคตะวันออก พื้นที่ภาคตะวันออกยังเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศ และมีศักยภาพสูงในการส่งเสริมให้เป็นฐานการผลิต 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายเป็นแหล่งรวมในการกระจุกตัวของจังหวัดที่ประชาชนมีรายได้สูงที่สุดของประเทศ โดยจากการศึกษาถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของพื้นที่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง พบว่า มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2558 มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 1.98 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.49 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ทั้งนี้โครงสร้างเศรษฐกิจหลักของพื้นที่ในเขตพิเศษภาคตะวันออก อยู่ในภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงสุดถึง 1.43 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 71.21 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของพื้นที่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก การริเริ่มโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเมื่อ 32 ปีก่อน ถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจของภาคตะวันออกและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาโครงการดังกล่าวเป็นตัวเร่งในการผลักดันการลงทุนให้ประเทศก้าวเข้าสู่การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง ตั้งแต่อุตสาหกรรมผลิตแบบเบา เช่น อุตสาหกรรมเสื้อผ้า และสิ่งทอจนถึงอุตสาหกรรมหนัก เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ปิโตรเคมี ที่มีการพัฒนามากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งจากความสำเร็จของการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกในอดีต ทำให้พื้นที่นี้มีความพร้อมในการต่อยอดเพื่อเพิ่มเติมพื้นที่เศรษฐกิจการลงทุนพิเศษ เพิ่มเติม

กลุ่มอุตสาหกรรมและต่อยอดความพร้อมด้านการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน แสดงรายละเอียดของข้อมูล ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกระยะแรก

ที่มา: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2562, น. 26)

เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) คือ การเป็นจุดศูนย์กลางในระดับโลก โดยเฉพาะด้านการลงทุนเป็นฐานอุตสาหกรรมด้านพลังงาน และโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยโรงกลั่นน้ำมันขนาดใหญ่ โรงผลิตไฟฟ้า และนิคมอุตสาหกรรม ทั้งยังเชื่อมโยงด้วยโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งที่เชื่อมผ่านเส้นทางสายหลัก ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบังสนามบินอู่ตะเภา และท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดของทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินเดีย มีมูลค่ารวมกว่า 1 ใน 3 ของ GDP โลก โดยในอนาคต EEC จะเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงกับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และระเบียงตะวันออก-ตะวันตก ทั้งยังเป็นศูนย์กลางของความเชื่อมโยงมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก รวมถึงประเทศกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และทางตอนใต้ของประเทศจีนด้วย เขตเศรษฐกิจการลงทุนพิเศษพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกครอบคลุมพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยในระยะแรกการพัฒนาเขต

เศรษฐกิจการลงทุนพิเศษจะมุ่งเป้าไปที่ 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาดังกล่าวอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี (แหลมฉบัง ศรีราชา อู่ตะเภา และพัทยา) ซึ่งเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของอาเซียน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตขั้นสูง เช่น อุตสาหกรรมเทคโนโลยีด้านหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ขั้นสูง อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2563, เอกสารจากเว็บไซต์) ได้ดำเนินการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในทุกภาคส่วนและพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว นโยบาย Thailand 4.0 จะช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและภาคบริการ บนฐานของเทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรมโดยเน้นการพัฒนาใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ เช่น อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เป็นที่รู้จักในฐานะ “ครัวของโลก” เป็นแหล่งผลิตอาหารครบวงจรที่ให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านเทคโนโลยีการผลิต การสร้างมาตรฐานความปลอดภัยในอาหาร และการพัฒนาระบบการตรวจสอบคุณภาพในทุกขั้นตอนการผลิต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับอุตสาหกรรมอาหารของประเทศ พาคครัวไทยสู่ครัวโลกด้วยที่ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีฤดูกาลผลิตตลอดทั้งปี โดยเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกมันสำปะหลัง ทุ่นากะป๋อง สับปะรดกระป๋อง ข้าว และน้ำตาลที่สำคัญของโลก อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารในประเทศไทยผลิตสินค้าโดยใช้วัตถุดิบในประเทศกว่าร้อยละ 80 ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิตให้กับผู้ประกอบการส่งผลให้บริษัทผลิตและแปรรูปอาหารในไทยสามารถเติบโต และแข่งขันได้ในตลาดโลก นวัตกรรมด้านการผลิตและแปรรูปอาหาร ศูนย์การวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร เช่น Food Innopolis ถูกจัดตั้งขึ้นจากการสนับสนุนอย่างเต็มที่ของภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรรหาผู้ประกอบการที่มีศักยภาพด้านการผลิตและการบริการ โดยผู้ประกอบการที่เข้ามาลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ การได้รับใบอนุญาตทำงาน วีซ่า และการสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อให้การประกอบการในประเทศไทยเป็นไปได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้นในภาพรวมแสดงดังภาพประกอบที่ 3

ภาพประกอบ 3 ภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2565)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2563, เอกสารจากเว็บไซต์)

1.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา

ความหมายของคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

รุ่งรัตน์ หัตถกรรม ราเมศร์ พรหมชาติ นรินทร์ เจตจำรัง กนกเกล้า แก้วกล้า และวีรากร รัตกุล (2559, น. 3) ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะต่าง ๆ ที่พึงมีของผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและโรงแรม อันเป็นผลจากการอบรม/พัฒนาผ่านโปรแกรม การศึกษาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตโดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2562, เอกสารจากเว็บไซต์) การ ประเมินบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิมีคุณลักษณะของบัณฑิต 5 ด้าน คือ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วน คุณลักษณะของบัณฑิตนั้นอาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพของบัณฑิต เช่น ทักษะการ

บริหารจัดการ การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการใหม่ ๆ การประยุกต์ใช้ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น. 1-3) ได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องในส่วนของมาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสำนึก และความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองโลก

ตัวบ่งชี้

1.1 บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงาน และสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2 บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบต่อโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม

1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแลเอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใสและตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน

3. มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตร และการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการประเมินและใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

2. มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็น การขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันได้

3. มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ

4. มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการ เรียนรู้ การแสวงหา การสร้างและจัดการความรู้ตามแนวทาง/ หลักการอันนำไปสู่สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

3.1 มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วน ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

3.2 มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการ วิจัยแบบบูรณาการ หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่าย และหลักการประสาน ความร่วมมือรวมพลังอันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

ดังนั้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีของ บัณฑิตทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ด้าน คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย วัชรินทร์ แพงศรี และธีระ ฤทธิรอด (2557, น. 3137-3146) ได้ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ สอดคล้องกับปัญญา ชูช่วย (2557, น. 1216-1231) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้าทำงานในสถานประกอบการ พบว่าด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีมีความสำคัญกับการทำงานมาก อีกทั้งรุ่งรัตน์ หนัดถาวร รามาศร์ พรหมชาติ นรินทร์ เจตธำรง กนกเกล้า แก้วกล้า และวีรากร รัตกุล (2559, น. 38-42) พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ประกอบด้วย คุณธรรมและจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรวมคือในระดับมาก

ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกและบ่มเพาะให้บัณฑิตมีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ขั้นลึกในสาขาวิชาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และพัฒนานวัตกรรมได้ การรู้รอบในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมในการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้างานใหม่หรือความรู้ใหม่ได้ในอนาคต มีความสนใจพัฒนาตนเองและรักความก้าวหน้า การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการสร้างความรู้ใหม่และการปรับตัวในด้านต่าง ๆ สร้างสมรรถนะของผู้เรียนให้มีทั้งทักษะวิชาชีพ และทักษะวิชาคนและสังคม ด้วยการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เกิดเปลี่ยนแปลง (Transformative Activity) อย่างบูรณาการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extra-Curricular Activities) มีการเรียกชื่อแตกต่างกันไป ทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Class Activities) กิจกรรมพัฒนาการ (Developmental Activities) กิจกรรมผู้เรียน (Student Activities) กิจกรรมนอกห้องเรียน (Out of Class Activities) โดยมีความหลากหลายในการให้ความหมาย แต่เมื่อพิจารณา

ถึงเป้าหมายของกิจกรรมดังกล่าวล้วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้ ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา (2538, น. 5) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นมาเพื่อสนับสนุน สนองความสนใจ และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนนอกเหนือจากหลักสูตรปกติ สอดคล้องกับประภาพรรณ สุวรรณสุข (2539, น. 67) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมในสถาบันการศึกษาประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน จัดขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมในหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น นอกเหนือไปจากการเรียนในห้อง และส่งเสริมประสบการณ์ให้กว้างขึ้น

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2545, น. 15) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง เป็นการกระทำเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนตามปกติของชั้นเรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองและมีครูเป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำปรึกษา เป็นไปเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการเรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น สนองความสนใจ และความถนัด พัฒนาความสามารถพิเศษ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ และช่วยฝึกอุปนิสัยของผู้เรียน กิจกรรมหลักสูตรเป็นกิจกรรม สอดคล้องกับจักรเพชร สุริยะกมล (2559, น. 28) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมประสบการณ์ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพหรืออุปนิสัย ทั้งนี้ต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมด้วยความสมัครใจและร่วมทำกิจกรรมอย่างอิสระ นอกจากนั้นพิเชษฐ พิมพ์เจริญ (2560, น. 57) กล่าวว่า เป็นโปรแกรมและการจัดดำเนินงานที่หน่วยงานของสถาบันการศึกษาจัดขึ้นเพื่อการพัฒนา นักศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาในชั้นเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ส่งเสริมความถนัด ความสนใจ และเสริมทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษาจบการศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้ 1) ความรู้ 2) ทักษะความคิด 3) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 4) ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และ 5) การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2561, น. 48-49) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาและองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการเช่นเดียวกัน

ดังนั้นกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่สร้างขึ้นมาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กิจกรรมไม่ยึดติดกับเนื้อหารายวิชาใช้ชั่วโมงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามหน่วยกิตของรายวิชา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2538, น. 150-151) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรนักศึกษาไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. งานกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียน วิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ คุณลักษณะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. งานกิจกรรมช่วยเหลือและส่งเสริมให้นักศึกษาจัดตั้งกลุ่ม หรือชมรมที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความแตกต่างด้านการเมือง

3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่ม สามารถเสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาการเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความเป็นผู้นำ เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกหัดการทำงานอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. การอำนวยความสะดวกในด้านการจัดและดำเนินการกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยจัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์กลางกิจกรรม ประสานงานกับภาควิชาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบันเพื่อสนับสนุน หรืออำนวยความสะดวกให้นักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมหรืออาจารย์แนะแนวที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้แนวคิดหรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรมให้สามารถจัดได้อย่างเหมาะสมน่าชื่นชมและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

5. การพัฒนาให้นักศึกษามีความเป็นไทย รู้จักภาคภูมิใจในความมีเอกลักษณ์ของเขา ชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ดนตรี นาฏศิลป์ไทย

6. การพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพ มีความสามัคคี มีความพฤติกรรมที่ดีงาม สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมของคนไทย และเป็นบุคคลที่มีประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม

7. งานกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอน และเป็นทางออกหากเกิดข้อขัดข้องใจในการศึกษาก็สามารถใช้กิจกรรมเป็นเครื่องผ่อนคลายความเครียดจากการศึกษาเล่าเรียนได้

สำเนาวัล ขจรศิลป์ (2538, น. 127-128) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามลักษณะกิจกรรมได้ 7 ประเภทดังนี้

1. กิจกรรมส่วนกลาง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของนักศึกษา และยังเป็นผู้ควบคุมสนับสนุนกิจกรรมส่วนอื่น ๆ อีกด้วย โดยทั่ว ๆ ไป กิจกรรมประเภทนี้จะแบ่ง

ออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารซึ่งทำหน้าที่บริหาร และฝ่ายสภานักศึกษาซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ
องค์กรกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรนักศึกษา ศูนย์นักศึกษา หรือสโมสรนักศึกษา

2. กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ และ
ประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา

3. กิจกรรมทางด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกายและ
จิตใจ ตลอดจนทักษะในการกีฬา การฝึกซ้อมกีฬา นอกจากจะทำให้นักศึกษาเกิดทักษะในการ
กีฬาและความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังทำให้นักศึกษามีร่างกายแข็งแรง นอกจากนี้การ
แข่งขันกีฬายังเป็นการให้นักศึกษามีน้ำใจเป็นนักกีฬาด้วย

4. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้และ
ประสบการณ์ให้แก่ศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะการแสดง
ศิลปะการพูด และดนตรี

5. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษากระทำเพื่อช่วยเหลือ
ผู้อื่นหรือสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ กิจกรรมด้านนี้มีทั้งการสร้างถาวรวัตถุและการให้
การศึกษาแก่ประชาชนในด้านอาชีพ ด้านสาธารณสุข เพื่อช่วยให้ประชาชนในชนบทหรือ
ประชาชนในเมืองที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6. กิจกรรมด้านนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานและ
เพลิดเพลินแก่นักศึกษา กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดงานสังสรรค์ การจัดงานตามประเพณี
ท้องถิ่น หรือการจัดงานในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น

7. กิจกรรมด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือ
แสดงออก ซึ่งอาจเป็นการคัดค้านหรือสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของสังคม

2.2 แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร

แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาได้พัฒนาขึ้นมานี้มี
ปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมทั้งที่เป็นปัจจัยทั้งภายในและภายนอก จึงขอสรุปปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรดังนี้

1. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications
Framework for Higher Education: TQF: HEd) หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาของประเทศซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยง
ต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจใน

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ผู้เรียนพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้ระหว่างการศึกษ โดยได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1) คุณธรรม จริยธรรม คือ การพัฒนานิสัยและการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและส่วนรวม และความสามารถในการปรับวิถีชีวิตใน ความขัดแย้งทางค่านิยมได้

2) ความรู้ คือ ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ ด้วยตนเองได้

3) ทักษะทางปัญญา คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และใช้ความรู้ ความ เข้าใจของแนวคิด หลักการ รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาที่สถานการณ์ใหม่ ๆ

4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ ความสามารถในการ ทำงานเป็นกลุ่ม มีภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และการวางแผนที่ดีได้

5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ การสื่อสาร ทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. กรอบกิจกรรมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

กรอบมาตรฐานด้านกิจกรรม เกณฑ์มาตรฐานด้านกิจกรรมมีอยู่ข้อหนึ่ง ที่สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรให้นักศึกษาให้ครบถ้วน ซึ่งควร ยึดเกณฑ์ให้เป็นไปตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยให้ดำเนิน กิจกรรมใน 5 ประเภท ต่อไปนี้

- (1) กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่กำหนดโดยสถาบัน
- (2) กิจกรรมกีฬา หรือส่งเสริมสุขภาพ
- (3) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือรักษาสีงแวดล้อม
- (4) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
- (5) กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรในทุกสถาบันการศึกษาจะมีแนวทาง ในการพัฒนาที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามบริบทของสถาบันนั้น ๆ แต่ยังคง

มาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิด หลักการ และกระบวนการในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร หรือ การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร

ชวลิต ชูกำแหง (2561, น. 10-11) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมีดังนี้

1. หลักสูตรที่เน้นความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล (need and interest of individual curriculum) การเรียนหลักสูตรเป็นการสร้างที่ยืดหยุ่นสูงเพื่อรองรับตามความรู้เกี่ยวกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเฉพาะราย และมีทางเลือกหลาย ๆ ทาง สำหรับผู้เรียน

2. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (social process and life function curriculum) การจัดหลักสูตรนี้ได้ใช้แนวทางของการนำสังคมและชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลักในการสร้างหลักสูตร เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชากับชีวิตจริงของผู้เรียน

3. หลักสูตรบูรณาการ (integrated curriculum) เป็นหลักสูตรที่นำหลากหลายสาขาวิชามาจัดการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ร่วมกัน เช่น บูรณาการภายในหัวข้อหรือโครงการภายในหมวดวิชา และการผสมผสานปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและสังคม

รัตนะ บัวสนธ์ (2562, น.19-20) ได้กล่าวถึงรูปแบบนวัตกรรมทางการศึกษา เช่น หลักสูตร และบทเรียนโมดูล มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตร แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ ส่วนที่ 1 ตัวหลักสูตร ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร ในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่เป็นหลักสูตรจึงต้องจัดทำให้ครบถ้วนทั้ง 2 ส่วน ทั้งนี้แต่ละส่วนก็มีลักษณะต่างกันดังนี้

1.1 ตัวหลักสูตร โดยทั่วไปแล้วตัวหลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ ปรัชญาหรือหลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และการวัดและประเมินการเรียน

1.2 เอกสารประกอบหลักสูตร เป็นส่วนที่จะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ นอกจากนั้นยังช่วยให้การใช้หลักสูตรมีความสะดวกยิ่งขึ้น เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู แผนการใช้หลักสูตร หรือแผนการจัดการเรียนรู้

2. บทเรียนโมดูล (Instructional Module) บทเรียนโมดูลจัดเป็นสื่อการเรียนชนิดหนึ่งที่ทำขึ้นเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ใช้ด้วยตนเองบทเรียนโมดูลหนึ่ง ๆ จะเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มี

เนื้อหาจบในตัวเอง ในบทเรียนโมดูลจะประกอบด้วย กิจกรรมการสอนสื่อการเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเลือกกระทำหรือใช้ได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน องค์ประกอบมีดังนี้

2.1 หลักการและเหตุผล เป็นส่วนแนะนำให้ผู้เรียนเรียนรู้จักภาพรวมทั้งหมดของบทเรียน โดยจะกล่าวถึงแนวคิด หลักการ และความเป็นมาของบทเรียน โครงสร้างส่วนต่าง ๆ ของบทเรียน ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีเรียนหรือวิธีในบทเรียน

2.2 จุดประสงค์ เป็นส่วนที่ระบุถึงความต้องการของบทเรียนว่ามุ่งหวังให้กระทำสิ่งใด หรือให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอย่างไร เมื่อศึกษาบทเรียนเสร็จสิ้นแล้วในส่วนนี้อาจเขียนแยกเป็นจุดประสงค์ทั่วไปของบทเรียนซึ่งมักจะระบุอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับความต้องการในภาพรวมของบทเรียน และเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral objective) ซึ่งระบุถึงพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อศึกษาบทเรียนจบแล้ว

2.3 การประเมินผลก่อนเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระของบทเรียนว่าทุนเดิมของผู้เรียนในเรื่องนั้น ๆ มีอยู่เท่าไร เพียงพอต่อการเรียนรู้เนื้อหาสาระในบทเรียนหรือไม่ เพราะถ้าหากพบว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอแล้วก็อาจจะต้องสอนซ่อมเสริมปรับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนที่จะได้ศึกษาความรู้เนื้อหาสาระ

2.4 กิจกรรมการเรียนเป็นกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เลือกกระทำตามความถนัดและความสนใจ ดังนั้นในบทเรียนโมดูลจึงต้องกำหนดกิจกรรมการเรียนให้หลากหลายที่ผู้เรียนสามารถจะเลือกกระทำได้ เช่น อ่านเนื้อหาที่กำหนดไว้ในบทเรียน อ่านวารสารทางวิชาการ หนังสือพิมพ์หรือหนังสือสารคดีต่าง ๆ ให้ดูวีดิทัศน์ ภาพยนตร์และฟังเทปบันทึกเสียง เป็นต้น

2.5 การประเมินผลหลังเรียน เป็นการทดสอบว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนบรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงไร และมีผลการเรียนก้าวหน้ามากกว่าผลการประเมินก่อนหรือไม่ในการประเมินผลหลังเรียนควรใช้เครื่องมือ หรือวิธีการทดสอบเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมครบถ้วนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในบทเรียน และสอบวัดได้ตรงสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในบทเรียน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาซึ่งแต่ละรูปแบบมีการสร้างขึ้นจากทฤษฎีแนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของทาบ่า (Taba, 1962, pp. 422-425) มีลักษณะจากล่างขึ้นบน โดยใช้วิธีอุปนัย (inductive approach) โดยหลักสูตรควรมาจากครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหารระดับสูง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหา สำรวจความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมพัฒนาการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ และธรรมชาติของการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 เป็นหลักเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริงและเป็นแนวทางในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหาสาระ ต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เนื้อหาที่คัดเลือกบรรจุลงในหลักสูตรจะต้องมีความสำคัญและถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระพิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับ ความรู้ใดก่อนหลังซึ่งจะต้องมีความต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้นตอน

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการศึกษาถึงกระบวนการเรียนรู้ และวิธีการสอนแบบต่างๆ การวางแผนเลือกประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้เลือกแล้ว เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่บรรจุตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ขั้นที่ 7 การประเมินผล เป็นการพิจารณาว่าหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาหรือข้อบกพร่องในขั้นตอนใด เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, น. 77) ได้เสนอรูปแบบและแนวคิดของขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างและการออกแบบหลักสูตร
2. ยกร่างเนื้อหาสาระแต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้และรายวิชา
3. นำหลักสูตรที่พัฒนาแล้วไปทดลองใช้ในโรงเรียนนาร่องและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
4. อบรมครู ผู้บริหารทุกระดับบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจในหลักสูตรใหม่
5. นำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน และประกาศใช้หลักสูตร โดยมีกิจกรรมการใช้หลักสูตรใหม่ดังนี้

5.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนคือการจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น

5.2 ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ เช่นบุคลากร วัสดุหลักสูตรและบริการต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่อบรมครูบุคลากรฝ่ายบริหารหลักสูตร ห้องสมุด ห้องเรียนรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ

5.3 การสอน เป็นหน้าที่ของครูปฏิบัติการทั่วไป

5.4 การประเมินผล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินผลการเรียนของนักเรียน และการประเมินผลหลักสูตรตั้งแต่ประเมินเอกสาร ผลการนำหลักสูตรไปใช้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งจะต้องประเมินอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของชวลิต ชูก่าแพง (2561, น. 32) มีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานเป็นการศึกษาถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรการวิเคราะห์สำรวจสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นในการสร้างหลักสูตร

2. การพัฒนาหลักสูตร โดยการนำข้อมูลพื้นฐานจากสำรวจสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นมากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การวัด และประเมินในหลักสูตร หรือกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อให้ได้ร่างหลักสูตรตามองค์ประกอบของหลักสูตรที่จำเป็นในแต่ละหลักสูตร

3. การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการทดลองหลักสูตรจะอาศัยวิธีการออกแบบต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้ที่เกิดจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

4. การประเมินหลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมเพียงใด โดยอาศัยวิธีการประเมินตามแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ของการประเมินพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ขึ้นก่อนมีการนำหลักสูตรไปใช้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีแนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สำคัญดังนี้ วิชัย มั่นพลศรี ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ และพจมาน ชำนาญกิจ (2558, น. 174 - 182) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย พบว่า

พฤติกรรมประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ การเคารพสิทธิของผู้อื่น กฎเกณฑ์ข้อตกลง ผู้พูดและผู้ฟัง การทำงานเป็นทีม และการใช้เหตุผลในการพูด อภิปราย ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผล อีกทั้งบังอร เสรีรัตน์ (2560, 164-181) ได้พบว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการและบทบาทของผู้สอน 4) ผลที่นักเรียนได้รับ และ 5) ปัจจัยสนับสนุนการใช้รูปแบบฯ สอดคล้องกับพิเชษฐ พิมพ์เจริญ (2560, น. 140-159) พบว่ารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ความมุ่งหมายของกิจกรรม 2) รายละเอียดการจัดกิจกรรม 3) การจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและการประเมินผล และวิชัย มั่นพลศรี ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ และพจมาน ชำนาญกิจ (2558, น. 174-182) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่าพฤติกรรมประชาธิปไตยมีคุณลักษณะอื่น ๆ เพิ่มขึ้น ได้แก่ ความกระตือรือร้น ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ ความคิดรอบคอบ และความมีวินัย

เมื่อพิจารณาถึงประสิทธิผลของการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละกิจกรรมพบว่า มีคุณภาพที่เหมาะสมกับการนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน หรือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบังอร เสรีรัตน์ (2560, 164-181) พบว่าผลของการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อีกทั้งพิเชษฐ พิมพ์เจริญ (2560, น. 140-159) ได้ประเมินประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความสามารถในทักษะการปฏิบัติระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึงวิชัย มั่นพลศรี ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ และพจมาน ชำนาญกิจ (2558, น. 174-182) พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยก่อน ระหว่าง และหลังการทดลองเพิ่มขึ้นจากเดิม และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบนี้ สอดคล้องกับโสภณ แยมทองคำ และมาเรียม นิลพันธุ์ (2553, น. 41-53) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก ภายหลังการใช้รูปแบบในเดือน 1 เดือนที่ 2 และเดือนที่ 3 มีพัฒนาการของคุณลักษณะความเป็นครูเพิ่มสูงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับนพเก้า ณ พัทลุง (2558, น. 33-39) ได้พัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับนิสิตครู พบว่า 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีผลการประเมินคุณภาพในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการใช้กิจกรรมพบว่า นิสิตครูความสามารถในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้สูงอยู่ในระดับดีมาก และจักรเพชร สุริยะกมล (2559, น. 86-91) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบบูรณาการตามแนวคิดสะเต็ม

ศึกษาที่มีต่อการรู้เท่าทันและพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของนักเรียนพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบการรู้เท่าทันและพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาแบบร่วมมือหลังการทดลองของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของทุกตัวแปรสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ ละชั้นต้องอาศัยวิธีการระบวงการวิจัยที่ผสมผสานรูปแบบหรือใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลหลายวิธีซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือที่เรียกว่าการวิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Method research) (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2555, น. 288 -289) ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรได้ถึงเข้าถึง คำตอบที่เป็นจริงและครอบคลุม และมีความชัดเจนในหลายมิติ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 49) จากกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากระบวนการวิจัยและพัฒนา หลักสูตร ได้ใช้แนวคิดการออกแบบการวิจัยผสมผสานวิธีในทั้ง 2 ระดับทั้งการผสมผสานในระดับข้อมูลและ การผสมผสานในระดับกลยุทธ์ตัวอย่าง การผสมผสานในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยต้องอาศัย ทั้งวิธีการในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงและครบถ้วนในการพัฒนาหลักสูตร และการประสานในระดับกลยุทธ์ได้โดยแต่ละขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรก็จะใช้การ ผสมผสานในระดับกลยุทธ์ ดังนั้นในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ จึงใช้กระบวนการพัฒนา หลักสูตรเป็นรูปแบบพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การออกแบบ และตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น 3) การนำรูปแบบไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง และ 4) เป็นการ ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) หลักการและความมุ่งหมายของ กิจกรรม 2) เนื้อหาและรายละเอียดการจัดกิจกรรม 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรม และ 4) การ วัดและประเมินผลกิจกรรม

ตอนที่ 3 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการฯ

3.1 ความหมายของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาทฤษฎี แนวคิด จากหนังสือ ตำรา บทความวิจัย บทความ วิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้คำนิยามและความหมายเกี่ยวกับความเป็น ผู้ประกอบการแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ พื้นที่การดำเนินการ วัฒนธรรม และสังคม โดยการให้ คำนิยามและความหมายของความเป็นผู้ประกอบการเป็นคำที่ระบุถึงความหมายของความเป็น ผู้ประกอบการที่สะท้อนถึงความสามารถของผู้ประกอบการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทการดำเนินการทางด้าน ธุรกิจ ทางด้านการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ Donald F. Kuratko and Richcrd M.Hodgets

(2001, p. 5) ได้ให้ความหมาย คือ ผู้ดำเนินงานในการสร้างนวัตกรรม และสิ่งสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล องค์กร สภาพแวดล้อม และกระบวนการ สอดคล้องกับ Frederick, Kuratko and Hodgetts (2007) ได้ให้ความหมาย คือ ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ (vision) ยอมรับการเปลี่ยนแปลง (change) และการสร้างสรรค์ (creation) การใช้พลังงานและความกระตือรือร้น เพื่อนำแนวความคิดใหม่ๆ ไปสู่การปฏิบัติ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความเต็มใจที่จะยอมรับความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นในแง่ของเวลาเงินลงทุน หรืออาชีพ ความสามารถในการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ทักษะที่สร้างสรรค์ในการจัดทรัพยากรมาใช้อย่างเหมาะสม ทักษะในการสร้างแผนธุรกิจที่ดี และการมีวิสัยทัศน์ที่มองเห็นโอกาสที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้อื่นมองเห็นเป็นความคลุมเครือความขัดแย้งและความสับสน

ในมุมมองของความหมายที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจพบว่า ฐิติ วิเศษ (2552, น. 6) ได้ให้ความหมาย คือ ผู้ที่ดำเนินธุรกิจเป็นของตนเอง สามารถวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการระบุโอกาสทางธุรกิจ ภายใต้แนวความคิดสมัยใหม่ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง และการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเปลี่ยนโอกาสเหล่านั้นให้เป็นธุรกิจที่ประสบความสำเร็จได้ เพื่อสร้างความได้เปรียบและคงอยู่ตลอดไป สอดคล้องกับกัตตัญญู หิรัญญสมบุญ (2552, น. 10) และตุลา มหภาพสุธานนท์ (2554, น. 16) ได้ให้ความหมาย คือ ผู้ริเริ่มทำธุรกิจด้วยความกล้าเสี่ยง และมุ่งมั่น อดทนหาความสำเร็จโดยก่อร่างสร้างธุรกิจ การเสาะแสวงหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจ และพยายามอย่างเต็มที่เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ และตนเอง พร้อมทั้งจะแสวงหาโอกาสในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังหมายถึงผู้ที่ลงทุนประกอบธุรกิจโดยยอมรับความเสี่ยงต่อการขาดทุนและกำไร รวมทั้งควบคุมดำเนินการธุรกิจด้วยตนเอง การที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่ประกอบการ มีเงินทุน รักความอิสระไม่ยอมเป็นลูกจ้างพร้อมที่จะทำงานหนัก มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจอีกหลายประการ โดยที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจและมีส่วนร่วมต่อการดำเนินธุรกิจทุกขั้นตอน และกล้าตัดสินใจในการขยายธุรกิจจากธุรกิจขนาดเล็กไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ (วิมพิวิภา เกตุเทียน, 2556, น. 27; สมคิด บางโม, 2555, น. 15; ศิริวัฒน์ ตั้งทรงเจริญ, 2558, น. 6) และ บุญจาวรณ วิงวอน (2556, น. 201) ได้ให้ความหมาย คือ บุคคลที่มีแรงบันดาลใจในการเสาะแสวงหาโอกาสและประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างความแตกต่างในการดำเนินงานทางธุรกิจโดยมีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะทำการก่อตั้งธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องทำหน้าที่ในการใช้โอกาสที่มีอยู่ในตลาดและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหาและนำเอาทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ ผู้ที่แบกรับความเสี่ยงในระหว่างแสวงหาโอกาสและเกิดความคิดสร้างสรรค์และการ

สร้างนวัตกรรมนอกจากนั้นผู้ประกอบการยังทำหน้าที่ในการบริหารกิจกรรมของตนเองรวมถึงการบริหารงานประจำ

การให้คำจำกัดความของคำว่าผู้ประกอบการอาจแยกตามมุมมองของศาสตร์ที่แตกต่างกันได้ดังนี้ในมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์ ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่ได้นำทรัพยากร บุคคล วัตถุดิบและสินทรัพย์อื่น ๆ มารวมกันเพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเป็นบุคคลที่แนะนำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมให้แก่องค์กร ในมุมมองของนักธุรกิจ ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่ทำงานเพื่อสร้างความมั่งคั่งให้ตนเองและผู้อื่นโดยการหาวิธีที่ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายหรือเกิดของเสียน้อยที่สุดและสร้างงานที่น่าสนใจแก่พนักงาน ซึ่งผู้ประกอบการจะเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวสำหรับคู่แข่งอื่น แต่จะเป็นพันธมิตรที่ดีกับผู้ผลิตวัตถุดิบและเป็นมิตรกับลูกค้า และในมุมมองของนักจิตวิทยา ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีแรงขับจากภายใน เช่น ความต้องการที่จะทดลอง ความต้องการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ความต้องการประสบความสำเร็จ หรือความต้องการหลีกเลี่ยงจากการอยู่ภายใต้อำนาจของผู้อื่น จากนิยามและความหมายของความเป็นผู้ประกอบการในการใช้คำว่าความเป็นผู้ประกอบการยังไม่มีนิยามใดเพียงอย่างเดียวที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เพราะมีมุมมองการเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน ทั้งนี้ในรายงานวิจัยฉบับนี้จึงใช้การนิยามความหมายจะมุ่งเน้นไปที่สำนักความคิดทางด้านทฤษฎีจิตวิทยา คือ สำนักความคิดมุ่งเน้นคุณลักษณะ ซึ่งจะดำเนินการศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเป็นสำคัญ ดังนั้นความหมายของความเป็นผู้ประกอบการในมุมมองของการศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีรายละเอียดดังนี้

Frese (2000, p. 201) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจจะส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลนั้นเกิดความสำเร็จในการประกอบการ สอดคล้องกับ ณัฐวุฒิ วิเศษ (2552, น. 5) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะเชิงจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบกิจการด้วยตนเอง โดยมีคุณลักษณะที่ปรากฏ คือ การใฝ่ความสำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง กล้าริเริ่ม ความมั่นใจในตนเอง การจัดการความผิดพลาดล้มเหลว การแสวงหาโอกาส แรงจูงใจและพลัง มนุษยสัมพันธ์ มุ่งอดทน มีวิสัยทัศน์และเป้าหมาย การแสวงหาข้อมูลและความเชี่ยวชาญจากผู้อื่น และความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งยังหมายถึง ลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นของผู้ประกอบการที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของผู้ประกอบการคนนั้น ๆ ลักษณะส่วนบุคคลที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจให้

ประสบความสำเร็จพร้อมเผชิญกับความเสี่ยงในระดับที่ได้ตั้งไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ (วิมพิวิภา เกตุเทียน, 2556, น. 28; วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์, 2558, น. 969)

ดังนั้นคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่มีอยู่ในตัวเอง หรือ จากการพัฒนาตนเอง คุณลักษณะที่เกิดขึ้นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อส่งเสริมให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จในการทำงานและการประกอบการได้

3.2 องค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship)

แนวทางการศึกษาความเป็นผู้ประกอบการได้ยึดแนวคิดที่ว่าความเป็นผู้ประกอบการในฐานะเป็นสาขาวิชาหนึ่งทางธุรกิจ ซึ่งลักษณะวิชาเป็นแบบสหวิชาการหลายสาขา เพราะมีความสลับซับซ้อน จึงทำให้เข้าถึงแนวทางทฤษฎีของสำนักความคิดต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น ทรรศนะมหภาค และทรรศนะจุลภาค (พิบูล ทีปะपाल และธวัชมน์ ทีปะपाल, 2552, น. 15-20) ซึ่งรายงานการวิจัยฉบับนี้เน้นที่ทรรศนะจุลภาคคือ สำนักความคิดมุ่งเน้นคุณลักษณะ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาในมุมมองของสำนักความคิดมุ่งเน้นคุณลักษณะ มีผู้ให้องค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการดังนี้

Frese (2000, p. 201) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังนี้ ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง ความก้าวร้าวในการแข่งขัน ความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ และความใส่ใจในความสำเร็จ ซึ่งเป็นไปแนวทางเดียวกับการแบ่งองค์ประกอบของชูชัย สมितिไกร (2548, น. 255-273) ได้แบ่งองค์ประกอบเพิ่มเติม คือ ความยืดหยุ่นอดทน ความใฝ่ความสำเร็จ การจัดการกับความล้มเหลว แรงจูงใจและพลัง วิสัยทัศน์และเป้าหมาย การแสวงหาข้อมูล ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าริเริ่มและรับผิดชอบ การแสวงหาโอกาส ความซื่อสัตย์สุจริต นอกจากนี้ณัฐวุฒิ วิเศษ (2552, น. 13-14) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้ประกอบการเป็นการแสวงหาโอกาส การมุ่งอดทน และการแสวงหาข้อมูล และความเชี่ยวชาญจากผู้อื่น อีกทั้งฝนทิพย์ ฆารไสว ณัฐเชษฐ พูลเจริญ และไฉ จามรมาน (2555, น. 39-50) ได้แบ่งคุณลักษณะเป็น 9 องค์ประกอบ คือ ความเป็นตัวของตัวเอง ความใฝ่ใจในความสำเร็จ ความมีนวัตกรรม ความมุ่งมั่นอดทน ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง ความมั่นใจในตนเอง การตอบสนองกับปัญหาอย่างทันทีทันใด และความรับผิดชอบต่อ สอดคล้องกับพิบูล ทีปะपाल และธวัชมน์ ทีปะपाल (2552, น. 15-20) คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความตั้งใจในการทำงาน มีความรู้ทางด้านเทคนิคสอดคล้องกับชัยยุทธ์ เลิศพาชิน (2554, น. 5) โดยเพิ่มเติมองค์ประกอบที่

แตกต่างกันคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง การตอบสนองอย่างรวดเร็ว ความยืดหยุ่นและอดทน และ มนุษยสัมพันธ์

บุญทวรรณ วิงวอน (2556, น. 203-208) ได้แบ่งคุณลักษณะเป็น 8 องค์ประกอบ ดังนี้ การยอมรับความเสี่ยง ตอบสนองอย่างรวดเร็ว ความต้องการความสำเร็จ ความยืดหยุ่นและอดทน ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ สอดคล้องกับ วิมพิวิภา เกตุเทียน (2556, น.32) ได้นำเสนอคุณลักษณะผู้ประกอบการที่เพิ่มเติมคือ ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง การบริหารจัดการ ความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ ความใส่ใจในความสำเร็จ และวิไล พึ่งผล และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2561, น. 306-307) ได้แบ่งคุณลักษณะผู้ประกอบการเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) การยอมรับในคุณค่าของผู้อื่น 2) ศักยภาพการดำเนินธุรกิจที่ทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน และ 3) การมีปฏิสัมพันธ์สื่อสารระหว่างสังคม

นิจิรา บำรุงกิจ ชญาพิมพ์ อุสาโห และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2562, น. 144-162) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

1. นักคิดเชิงประกอบการ (Entrepreneurial thinkers) ประกอบด้วย มองเห็นโอกาสในการสร้างสิ่งที่เป็นคุณค่า มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะสร้างสิ่งที่เป็นคุณค่า การคิดสร้างสิ่งที่เป็นคุณค่าจากไม่มี (Nothing) ได้ ต้องการพัฒนาทักษะเพื่อใช้สร้างสิ่งที่เป็นคุณค่า และตระหนักว่าการเป็นผู้ประกอบการเป็นอาชีพ

2. ทักษะวิชาการพื้นฐาน (Basic academic skills) ประกอบด้วย ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และด้านศิลปศาสตร์ เช่น ภาษา ทักษะดิจิทัล และ ภูมิศาสตร์

3. ทักษะเชิงประกอบการ (Entrepreneurial Skills) ประกอบด้วย ทักษะพื้นฐานทางวิชาเศรษฐศาสตร์ ทักษะพื้นฐานทางวิชาธุรกิจที่มีผลต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ ทักษะพัฒนากลยุทธ์ที่จำเป็นในการสร้าง และทำให้ธุรกิจเติบโต การเข้าใจว่าโอกาสประกอบการมีในทุกอุตสาหกรรม และการบริหารจัดการธุรกิจอย่างถูกกฎหมาย มีจริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ (Ready skills) ประกอบด้วย มีความคิดและประเมินความเป็นไปได้ทางธุรกิจของความคิดนั้น การเขียนและนำเสนอแผนธุรกิจจากความคิดนั้น การระบุและหาทรัพยากรที่จำเป็นในการเริ่มธุรกิจได้ การเริ่มและทำธุรกิจในสถาบันการศึกษา และการปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง

จะเห็นได้ว่าจากการศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่มุ่งเน้นคุณลักษณะได้มีนักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ระบุถึงการมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีความหลากหลายและแตกต่างกัน มีนักการศึกษานักวิชาการ ได้แบ่งองค์ประกอบตั้งแต่ 3 องค์ประกอบ ถึง 13 องค์ประกอบ (Frese, 2000, p. 201; ชูชัย สมितिไกร, 2548, น. 255-273; ณัฐวุฒิ วิเศษ, 2552, น. 13-14; ฝนทิพย์ งามไสว ณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ และไวจามรมาน, 2555, น. 39-50; พิบูล ทีปะปาล และธนวัฒน์ ทีปะปาล, 2552, น. 15-20; ชัยยุทธ เลิศพาชิน, 2554, น. 5; บุญทวรรณ วิงวอน, 2556, น. 203-208; วิมพิวิภา เกตุเทียน, 2556, น. 32; วิไล พึ่งผล และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์, 2561, น. 306-307 และนิจิรา บำรุงกิจ ชญาพิมพ์ อุสาโห และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2562, น. 144-162)

3.3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม จึงใช้การพัฒนาศักยภาพหลากหลายด้าน ทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสังคมความเป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรมในประเทศไทยจึงจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ การส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการและนวัตกรรม และคุณลักษณะของผู้ประกอบการ (สุธีรา อะทะวงษา และสมบุญ วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์, 2557, น.9) การส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการสามารถทำได้ตั้งแต่ยังไม่ได้เป็นผู้ประกอบการหรือกำลังศึกษาอยู่ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการอย่างมืออาชีพ ลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้ประกอบการสำหรับกลุ่มที่ยังไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ คือ ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ การความตระหนัก และการสร้างความมั่นใจของบุคคลากรที่มีต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในการร่วมสร้างกิจการเพื่อให้สำเร็จได้ ดังนั้นแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะผู้ประกอบการมีองค์ประกอบ 2 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ประการที่ 1 หลักการจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติที่เป็น 3 ระยะต่อเนื่อง ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ระยะพื้นฐาน เป็นระยะที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นนักคิดเชิงประกอบการ และมีทักษะวิชาการพื้นฐาน ผู้เรียนได้มองเห็นโอกาสสำหรับการประกอบการเป็นอาชีพในเศรษฐกิจตลาดเสรี ระยะที่ 2 ระยะการตระหนักในสมรรถนะผู้ประกอบการ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีทักษะเชิงประกอบการ หลังจากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานแล้วระยะที่ 2 นี้พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้ประกอบการเริ่มต้น ที่สอนกันได้ในรายวิชาการเป็นผู้ประกอบการหรือเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ และให้

ผู้เรียนเข้าใจปัญหาต่าง ๆ จากมุมมองของเจ้าของธุรกิจขนาดย่อม/ผู้ประกอบการ และระยะที่ 3 การประยุกต์อย่างสร้างสรรค์เป็นระยะสุดท้าย เป็นระยะที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่เรียนมาในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เพื่อสร้างแผนธุรกิจ

ประการที่ 2 การจัดการเรียนการสอนมีวิธีการจัดที่หลากหลาย 6 วิธี ดังนี้ 1) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีประสบการณ์ของตนเองเพื่อสร้างความเท่าเทียมทางอารมณ์ในกระบวนการเรียนรู้ 2) ครูเป็นผู้อธิบาย และผู้สอนงานซึ่งเป็นวิธีการของผู้สอนในการกำหนดบทบาทของตนเป็นผู้อธิบายและโค้ชเพื่อนำผู้เรียนไปสู่ทางแก้ปัญหา มีกระบวนการให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบด้วยตนเอง และช่วยให้ผู้เรียนได้เลือกแนวทางของตนเองได้ ช่วยผู้เรียนให้ได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดและความสำเร็จของตนเอง 3) ผู้ประกอบการในชุมชนมีส่วนร่วม เป็นการตั้งสมาชิกในชุมชนที่เป็นผู้ประกอบการเข้ามาเป็นวิทยากรบรรยาย เป็นพี่เลี้ยงเป็นที่ปรึกษา และเป็นต้นแบบให้แก่นักศึกษาในสถาบันการศึกษา 4) นักศึกษาเป็นผู้นำการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษา/ผู้เรียนเป็นผู้นำในการเรียนการสอน และดำเนินการจัดกิจกรรมเอง เช่น วางแผนธุรกิจ สร้างและบริหารจัดการธุรกิจ จัดทัศนศึกษา ฝึกฝนการเจรจาต่อรอง ทำกิจกรรมกลุ่มแก้ปัญหา รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง และเรียนรู้แบบการสืบสอบเป็นฐาน 5) การสอนแบบปัญหาเป็นฐาน เป็นวิธีการที่ให้นักศึกษามีทักษะเพื่อเป็นนักแก้ปัญหาที่ดี มีโอกาสได้แก้ปัญหาทั้งง่ายและยาก คือมีทั้งปัญหาที่มีคำตอบชัดเจนและปัญหาที่มีคำตอบไม่ตายตัว/ไม่ชัดเจน และ 6) การสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย เป็นวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา ประสบการณ์ที่ต้องใช้หนังสือ การสัมมนา การวิจัย การเรียนเป็นกลุ่ม การสวมบทบาท การมีวิทยากรบรรยาย การมีพี่เลี้ยง การมีที่ปรึกษา การมีต้นแบบ การทัศนศึกษา การอบรมโดยใช้คอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ เพื่อผู้อธิบายกระบวนการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ขั้นสูง

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น. 31-32) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ คือ ขั้นตอนการเรียนรู้ทุกระดับให้มีมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สนับสนุนกรอบการดำเนินการที่ช่วยให้ผู้เรียนมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ทำทนายมากขึ้น และทราบถึงความก้าวหน้าของตนเอง ทั้งนี้มีนักการศึกษาได้เตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนและประชาชนให้สามารถอยู่ในยุคของเศรษฐกิจผู้ประกอบการได้ การจัดการศึกษาโดยการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการที่ผู้สอนสามารถนำไปเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนได้เป็น 5 ระดับ ได้แก่ 1) พื้นฐาน 2) การสร้างความตระหนัก ด้านสมรรถนะ 3) การสร้างสรรค์โปรแกรมช่วยเหลือ 4) การเริ่มต้น และ 5) การเติบโต โดยมีรายละเอียดในระดับต่าง ๆ แสดงดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กรอบการดำเนินงาน (Framework) ที่ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น. 31)

ขั้นที่ 1 พื้นฐาน (Basics) ในชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย การสร้างความเข้าใจขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ โอกาสสายธุรกิจ และความชำนาญพื้นฐานที่จำเป็น การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และโอกาสของบุคคลในการได้

ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย พร้อมทั้งส่งเสริมเกิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักรู้ด้านสมรรถนะ ขั้นนี้ต้องฝึกฝนด้านเทคนิคเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและต้องพัฒนาการเจรจาต่อรองทางธุรกิจ

ขั้นที่ 3 การสร้างสรรค์โปรแกรมช่วยเหลือ ขั้นนี้ผู้เรียนต้องค้นหาธุรกิจ แนวคิดที่หลากหลายในการวางแผนธุรกิจของตนเอง การทำกิจกรรมอื่น ๆ และการเข้าร่วมสัมมนานอกเวลาเรียนรู้ เพื่อช่วยในการเสริมสร้างสมรรถนะของผู้ประกอบการได้

ขั้นที่ 4 การเริ่มต้น การศึกษามุ่งเน้นไปที่ความช่วยเหลือเริ่มต้นธุรกิจในหลายอาชีพ และหลายเทคนิค จากผู้ใหญ่ได้รับประสบการณ์ในการทำงาน และ/หรือจากการศึกษาในการรวบรวมความคิดทางธุรกิจ

ขั้นที่ 5 การเติบโต การให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในส่วนของภาระหนี้จนถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และมีวิธีการจัดการอย่างทั่วถึงและทันเวลา เกิดจากการสัมมนาอย่างต่อเนื่องหรือกลุ่มสนับสนุนสามารถช่วยให้ธุรกิจที่มีอยู่ของชุมชนที่เติบโตและประสบความสำเร็จ

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น. 157-158) ให้ข้อเสนอแนะทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการโดยการบ่มเพาะทักษะความเป็นผู้ประกอบการมีเป้าหมายเพื่อ “สร้างความคิดที่แตกต่างและความกล้าหาญในทางธุรกิจ” โดยมีการกำหนดแผนและทิศทางการจัดการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ในการเรียนระดับอุดมศึกษาคควรมีหลักสูตรที่ให้นักศึกษาได้ลองทำสิ่งใหม่ ๆ หรือลงมือปฏิบัติจริง ๆ เกี่ยวกับอาชีพหรือการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้ค้นพบตัวเองว่าชอบอะไร หรือไม่ชอบอะไร หรือลองฝึกงานในหลาย ๆ องค์กร เพื่อลดปัญหาเมื่อจบการศึกษาออกไปแล้ว ไปทำงานอยู่หลายปีเพิ่งค้นพบว่าตัวเองไม่ชอบงานที่ทำอยู่ เพื่อให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง แนวทางหนึ่งคือ การส่งเสริมความสามารถผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสามารถแบ่งงานวิจัยออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และกลุ่มที่ 3 การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือ รูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ โดยมีรายละเอียดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

กลุ่มที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

González Moreno, Á., López Muñoz. L. & Pérez Morote, R., (2019) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของอุดมศึกษาในการพัฒนาความสามารถของความเป็นผู้ประกอบการ พบว่า สมรรถนะความสามารถของนักศึกษา ประกอบด้วย ความสามารถในการดำเนินการและการแก้ไขสถานการณ์ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงและการจัดการความไม่แน่นอน และความสามารถในการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ยังพบว่าความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและการแก้ไขมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจในการสร้างธุรกิจงาน สอดคล้องกับกรประภา เจริญชัยญา และพูลเกียรติ มงคลสวัสดิ์ (2555, น. 129-139) ได้ศึกษากิจกรรมเตรียมความพร้อมในการเป็น

ผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์ พบว่า การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุดการให้ความสำคัญกับความ คิดความสนุก ร่าเริง ความทะเยอทะยาน และการไม่หยุดนิ่ง และกิจกรรมเตรียมความพร้อม มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คือ การบรรยายพิเศษทางวิชาการ อีกทั้งจิตตาภรณ์ พุทธฉาย (2557, น. 58-60) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย พันธะความมุ่งมั่นและความพยายาม ความริเริ่มและความรับผิดชอบ เน้นที่โอกาสและเป้าหมาย อำนาจจากภายในตน การแก้ไขปัญหาอย่างไม่ย่อถอย รวมถึงพินดา วัชรระรังสี (2560, น. 116-126) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียน พบว่า 1) คุณลักษณะ ได้แก่ การมีเป้าหมายที่ชัดเจน ความมุ่งมั่น การกล้าตัดสินใจ ความอ่อนน้อม ภาวะผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ 2) คุณลักษณะของผู้เรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน ในทางบวก และระดับสูง อีกทั้งอวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง สิริฉันท์ สติกรุด เตชพานพงษ์ และวราภรณ์ บวรศิริ (2556, น. 169-179) ได้พบวามหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ คือ มหาวิทยาลัยที่มี กระบวนการทางความคิดแบบผู้ประกอบการเป็นพื้นฐานที่เกิดจากวัฒนธรรมองค์กรและการบริหารจัดการ ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะ คือ การจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ และการสนับสนุนเพื่อการเป็นผู้ประกอบการ โดยเกิดจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมนอกห้องเรียน หรือ กิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อพัฒนากระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการเพื่อการสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ และการมีเป้าหมายในการเป็นผู้ประกอบการ และญานิศา เผื่อนเพาะ (2561, น. 303-321) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความขยัน มีความชอบส่วนตัว มีความอดทน ซื่อตรงต่อลูกค้า การมีพันธมิตรทางธุรกิจ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก และมีทักษะในการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับธุรกิจ

กลุ่มที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

Bauboniene, Ž., Ho Hahn, K., Puksas, A. & Malinauskiene, Egle. (2018, pp. 853-871) ได้พบว่าคุณลักษณะส่วนบุคคล ภาพลักษณ์ของความเป็นผู้ประกอบการ และสิ่งแวดล้อม มีผลต่อความเป็นผู้ประกอบการสอดคล้องกับชูชัย สมितिไกร (2548, น. 255-273) ได้พบว่าศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ การแสวงหาข้อมูล ความยืดหยุ่นอดทน ใฝ่สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย กล้าริเริ่มและรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้งอัฐรุพล เชื้อนคำ (2548, น. 40-45) ได้พบว่าคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการและความตั้งใจ

ที่จะเป็นผู้ประกอบการ พบว่า 1) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางของความตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจ และ 2) ค่าเฉลี่ยมีค่าโดยรวมอยู่ในระดับสูงของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงจาวรรณ ชูศิลป์ (2559, น. 233-254) พบว่าศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีคุณลักษณะ ทักษะ ทักษะพื้นฐานทางสังคม และการรับรู้ความเป็นไปได้ในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน และสุชาติ ไตรภพสกุล และชาคริต พิษญากร (2560, น. 44-60) ได้กล่าวถึงผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในประเทศไทยว่าควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าที่จะเสี่ยง การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ และทักษะเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่

ธนกร ลิ้มศรีณีย์ บุษยา วงษ์ชวลิตกุล อธิติมา ปิยะศิริศิลป์ และอังคณา แนวจำปา (2561, น. 27-45) ได้ศึกษาความพร้อมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อการเป็นผู้ประกอบการ พบว่า การศึกษาความพร้อมของนักศึกษาในการเป็นผู้ประกอบการก่อนสำเร็จการศึกษาควรให้นักศึกษาได้ฝึกฝนความสามารถ สร้างความชำนาญ ความถนัด และสร้างเป้าหมายเพื่อให้เกิดความตั้งใจในการประกอบธุรกิจ สอดคล้องกับนิจิรา บำรุงกิจ ชญาพิมพ์ อุสาโท และพททธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2562, น. 144-162) ได้พบว่าแนวทางการบริหารวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาคูณลักษณะผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และการประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีแนวคิดการพัฒนาคูณลักษณะ 2 ส่วน คือ หลักการจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติที่เป็น 3 ระยะเวลา คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) การตระหนักในสมรรถนะผู้ประกอบการ และ 3) การประยุกต์อย่างสร้างสรรค์ โดยทุกระยะของการจัดการเรียนรู้มีแนวทางที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในชุมชน การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน และการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอบรม การสัมมนา การวิจัย การเรียนเป็นกลุ่ม การมีวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น เพื่อให้เกิดคุณลักษณะผู้ประกอบการของนักศึกษา 4 ประการ คือ 1) เป็นนักคิดเชิงประกอบการ 2) มีทักษะวิชาการพื้นฐาน 3) มีทักษะเชิงประกอบการ และ 4) มีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการ และฝนทิพย์ งามไรสว ณิชูเชษฐ พูลเจริญ และไว จามรมาน (2555, น. 39-50) ได้พบว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการรายใหม่ของธุรกิจโรงแรม ประกอบด้วย ความมุ่งมั่นอดทน ความมั่นใจในตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง ความใส่ใจในความสำเร็จ ความมีนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง และความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ชลิตา บุญนภา (2557, น. 60-64) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และโอกาสของธุรกิจที่มีผลต่อความสำเร็จ พบว่า ความสามารถในการโน้มน้าว การวางแผนเพื่ออนาคต การตัดสินใจ การเข้าใจตนเอง และโอกาสของธุรกิจโดยร่วมกันพยากรณ์ความผันแปรของความสำเร็จของผู้ประกอบการได้ สอดคล้องกับวันวิสาข์ ไชคพรหมอนันต์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558, น. 967-988) ได้พบว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการร้านค้า ประกอบด้วย ความสม่ำเสมอ และใส่ใจในการเรียนรู้ ความมีนวัตกรรม ความเป็นตัวของตัวเอง ความกล้าเสี่ยง และความใส่ใจในความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด รวมทั้งวิไล พึ่งผล วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2561, น. 303-318) ได้พบว่าคุณลักษณะ ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในด้านการมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อทางธุรกิจ การมีปฏิสัมพันธ์สื่อสารระหว่างสังคม และการยอมรับในคุณค่าของผู้อื่นมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความ ได้เปรียบทางการแข่งขันและการดำเนินธุรกิจ

กลุ่มที่ 3 การศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือ รูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

Rita Aryani (2019, pp. 24-31) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ความเป็นผู้ประกอบการ พบว่า การสร้างรูปแบบการเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดจากการเป็นผู้ประกอบการภายในตนเอง และพฤติกรรมกรรมการจัดการของผู้ประกอบการได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับจันทิมา สมรรถะบุตร (2545, น. 65-69) ได้พบว่าระดับความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ก่อนและหลังการฝึกงานวิชาชีพด้านธุรกิจสูงขึ้นในทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การวางแผน การเป็นผู้นำ และการจัดองค์การ รวมทั้ง ประเสริฐ ลีอำนันต์กุล และสำลี ทองธิว (2553, น. 141-153) ได้พบว่าพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมี 5 ขั้นตอน คือ การสำรวจ ข้อมูลพื้นฐาน เช่น ความรู้ สมรรถนะ และความต้องการ 2) การทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร 3) การใช้รูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อการพัฒนาหลักสูตร 4) ผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ได้ทดลองใช้หลักสูตร 5) การปรับปรุงแก้ไขนำไปสู่หลักสูตรที่สมบูรณ์ และกลุ่มทดลองที่ใช้หลักสูตรมีแรงขับเคลื่อนพฤติกรรมประกอบการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างชัดเจน และยิ่งศักดิ์ ไกรพิณิจ ธีระวัฒน์ จันทิก และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2560, น. 155-166) ได้ศึกษาวิธีการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการด้วยเกมของผู้เรียนอาชีวศึกษา พบว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยการใช้เกมเป็นสื่อทำให้เรียนไม่เบื่อในการเรียน โดยมีขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยเกม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการแจกแจงข้อมูลเกี่ยวกับการเล่นเกม ขั้นการเล่น

เกมตามกฎระเบียบ ขั้นการสรุปผลของการเล่นเกม และขั้นการสรุปประเด็นสำคัญที่เชื่อมโยง ตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้าย ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ลงมือปฏิบัติจริง ที่ประยุกต์ใช้เกมจำลองสถานการณ์ให้มีส่วนร่วมเสมือนเหตุการณ์จริงในการประกอบธุรกิจได้

ดังนั้นคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่มี อยู่ในตัวเอง หรือ จากการพัฒนาตนเองซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นสามารถนำมาใช้ในการดำเนิน ธุรกิจได้ ประกอบด้วย 5 คุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนา ตนเอง 3) การมีจิตบริการ 4) ความมุ่งมั่นและอดทน และ 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง

ตอนที่ 4 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ พบว่ามีแนวคิด ทฤษฎี ที่นำมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

Joyce and Well (1978, อ้างถึงใน เกริก ศักดิ์สุภาพ, 2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ ของรูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย หลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและขั้นตอนการ ดำเนินการ และการวัดและการประเมินผล รวมทั้งทิตนา แวมมณี (2558, น. 201-204) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนของการพัฒนารูปแบบ
2. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยเกิดจากการศึกษา หลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. การศึกษาสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำให้ได้ ข้อเท็จจริงในการพัฒนารูปแบบได้
4. กำหนดองค์ประกอบ การจัดกลุ่ม และจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบใน รูปแบบที่พัฒนา
5. การวางแผนผังรูปแบบในการเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องของแต่ละองค์ประกอบ
6. การทดลองใช้ระบบหรือรูปแบบเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น
7. การตรวจสอบผลตามเป้าหมายหรือไม่ โดยการประเมินผลรูปแบบที่พัฒนาขึ้น
8. การปรับปรุงรูปแบบเพื่อนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปใช้ต่อไป

ในส่วนนี้ได้นำเสนอชั้นของการพัฒนาสมองและสติปัญญาของผู้เรียน (Anderson et al., 2001 อ้างอิงใน ประจักษ์ ปฏิทัศน์, 2562, น. 85-90) มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การจำ (Remember) หมายถึง สามารถจำความรู้ที่เรียนไปแล้วและนำถึง สามารถจำความรู้ที่เรียนไปแล้วและนำมากลับมาใช้ใหม่ได้

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยแสดงออกจากการระบวนการพูดการเขียน การใช้ภาพสัญลักษณ์ ด้วยการตีความ การทดสอบ การจัดหมวดหมู่ หรือการสรุปข้อมูลในความคิดตน แบบต่าง ๆ เช่น อนุมานการเปรียบเทียบและการอธิบาย

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ หมายถึงความสามารถในการนำความรู้เดิมไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่เกิดผลอย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกส่วนสิ่งที่ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจองค์ประกอบคุณสมบัติ คุณภาพ คุณลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละส่วน และภาพรวมที่เกิดหลังจากรวมส่วนประกอบทั้งหมดนั้นกลับเข้าไปเหมือนเดิมเป็นอย่างไร ภาพรวมของโครงสร้างของสิ่งที่ศึกษา

ขั้นที่ 5 การประเมิน หมายถึง การตัดสินใจโดยอ้างอิงเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้ว เพื่อตรวจสอบว่าสิ่งที่ประเมินนั้นมีคุณสมบัติ คุณภาพ คุณลักษณะตามเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ 6 การคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การนำสิ่งต่าง ๆ มาประกอบกันขึ้นใหม่ ทำให้มีรูปแบบ โครงสร้างแบบแผนพฤติกรรม หรือกระบวนการทำงานแตกต่างไปจากเดิม โดยบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นรวมกันตามลักษณะความสอดคล้องของความรู้ นำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำความรู้เดิมมาจัดระบบความคิดเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ในด้านแบบแผนหรือโครงสร้างของชุดความรู้ ทำให้ได้ชุดความรู้ใหม่ ได้แผนงานที่ต่างไปจากเดิม หรืออาจเป็นผลผลิตใหม่เป็นต้น

2. ด้านเจตพิสัย คือ ผลของการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาด้านความรู้สึกครอบคลุม พฤติกรรมประเภท ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ การประเมินค่า และค่านิยม หลังการเรียนรู้ พฤติกรรมของบุคคลจะเปลี่ยนจาก ไม่ชอบ เป็นชอบ ไม่พอใจ เป็นพอใจ ซึ่งจะพัฒนาไปเป็นเจตคติและค่านิยมของบุคคลในเวลาต่อมา

3. ด้านทักษะพิสัย คือ ผลของการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถด้านการปฏิบัติ ครอบคลุมพฤติกรรมประเภทการเคลื่อนไหว การกระทำ การปฏิบัติงาน การมีทักษะและ ความ

ชำนาญ หลังการเรียนรู้พฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตที่จะเปลี่ยน จากการทำไม่เป็นพัฒนาให้สามารถ เป็นทำเป็นเพราะได้ฝึกหัดการฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนกลายเป็นความชำนาญ เช่น ภาษากาใช้ เครื่องมือในการทดลองการคิดในรูปแบบต่าง ๆ ฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล การคิดเชิงวิเคราะห์ การ คิดเชิงวิพากษ์ เป็นต้น

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาด้านการจัดการและ การวิจัยมาเกือบครึ่งศตวรรษ ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากการทำงานของนักวิจัยในด้านต่าง ๆ โดย ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 ขั้น คือ การเรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรง การเรียนรู้จากการสังเกต และไตร่ตรอง การเรียนรู้จากแนวคิดเชิงนามธรรม และ การเรียนรู้โดยการทดลอง (Kolb & Kolb, 2009; Audet & Marcotte, 2018) มีนักจิตวิทยาหลาย ท่านให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ดังนี้ Kolb and Kolb (2005) กล่าวว่า การ เรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการสร้างความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เชิงสร้างสรรค์รูปแบบ การเรียนรู้ 4 ขั้นตอน สอดคล้องกับทิสนา แคมมณี (2556, น. 131) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบ เน้นประสบการณ์ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ได้ประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ในเรื่องที่เรียนรู้อีกก่อน และได้สังเกตพบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น นำสิ่งที่เกิดขึ้นมาคิดพิจารณาไตร่ตรองจนกระ ทั้งสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสมมติฐานต่าง ๆ ในเรื่องที่เรียนรู้แล้วจึงนำความคิดหรือ สมมติฐานเหล่านั้นไปทดลอง หรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป นอกจากนั้นบุญเลี้ยง หุมทอง (2556, น. 26) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ สร้างความสามารถ ทักษะ ความคิด ทักษะคิด ค่านิยมของตนเองขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ได้คิดคำถาม ของตนเอง และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง โดยแสวงหาคำตอบด้วยวิธีการหลากหลาย ไม่ว่าจะ เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ การลงมือปฏิบัติกระทำจริง ทั้งในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จริง หรือสถานการณ์จำลอง การวิพากษ์วิจารณ์ การอภิปราย การพิจารณา การไตร่ตรอง การ ทบทวน และการสะท้อนความคิดของตนเองออกมาโดยอาจเกิดขึ้นในชั้นเรียน หรือ นอกชั้นเรียน หรือในสถานที่จริงในการทำงานก็ได้

จตุพร ผ่องลุนहित (2560, น. 8) ได้ให้ความหมาย คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยการลงมือปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน และมีการไตร่ตรอง ประสบการณ์ที่ได้รับ เพื่อนำไปสู่การสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับนงนุช เสือพุ่มี วัลถณี นาคศรีสังข์ และประไพพิศ สิงหเสม (2560, น. 12-21) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการเรียนรู้ จากประสบการณ์หรือการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริงได้มีโอกาสรับประสบการณ์ที่จำเป็น ต่อการเรียนรู้ก่อนแล้วได้รับการกระตุ้นหรือให้ผู้เรียนย้อนกลับไปสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นให้

สะท้อนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์ออกมา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตามศักยภาพของผู้เรียน ได้แก่ ความชำนาญทักษะ ความคิดเห็นที่เกิดจากเจตคติเพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติหรือ วิธีการคิดใหม่ ๆ เพื่อสามารถนำไปทดลอง และประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป และสุจิตรา ตริรัตน์นุกูล (2562, น. 33) กล่าวว่าเป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ความคิด และทักษะต่าง ๆ ด้วยวิธีการหลากหลาย ผู้เรียนสามารถรวบรวมนำเอาความรู้ต่าง ๆ ที่รับเข้ามา มาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดความหมาย ความเข้าใจขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ หมายถึง วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด การแก้ปัญหา มีการตั้งเป้าหมายร่วมกันก่อนทำกิจกรรม โดยการกำหนดแผนงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน และเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีความมุ่งมั่น เกิดความพยายามที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ การสร้างประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้

4.1.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์ นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายลักษณะของการเรียนรู้จากประสบการณ์ไว้ ดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2558, น. 131-132) การจัดเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ ได้มีการนำเสนอตัวบ่งชี้ไว้ดังนี้

1. มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนสร้างประสบการณ์ด้วยตนเอง ผ่านการออกแบบของผู้สอน
2. ผู้สอนวางแผนจัดการเรียนรู้ในการสร้างห้องเรียนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้มีการนำข้อมูลที่ได้ประสบมา หรือเกิดขึ้นในสถานการณ์การเรียนรู้นั้นมาสะท้อนความคิด และอภิปรายร่วมกัน
3. การสร้างความคิดรวบยอดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากหลายแหล่ง ประสบการณ์โดยผู้เรียน
4. การนำเสนอความคิดที่เป็นเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการทดลอง หรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้พบเจอโดยการนำเสนอของผู้เรียน
5. การติดตามผล สังเกต สอบถาม และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่เกิดขึ้นโดยผู้สอน

6. การวัดผลและประเมินผล ด้วยการประเมินตนเองของผู้เรียน และการประเมินตามสภาพจริงของผู้สอนด้วย

คอลป์ (Kolb, 1984 cited in Kolb et al., 2006, p. 256) ได้เสนอวัฏจักรการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Cycle) เป็นกระบวนการสร้างความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เชิงสร้างสรรค์ 4 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1) สร้างประสบการณ์ (Concrete Experience) เป็นขั้นลงมือหรือทำกิจกรรมจากสภาพจริงโดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริงด้วยการค้นคว้า การสัมภาษณ์ การทดลอง และการปฏิบัติจริง

2) การสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation) เป็นขั้นของทบทวนข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า รวมทั้งการให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนด้วยกันในกลุ่ม (Discussion) เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน

3) การสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นของการสรุปผลการเรียนรู้จากทั้ง 2 ขั้นข้างต้น อาจร่วมกันสรุปหรือแต่ละคนสรุปก็ได้นับเป็นการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผ่านประสบการณ์หรือการลงมือกระทำโดยเพื่อนในชั้นเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่ได้ค้นคว้า

4) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation) เป็นขั้นของการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ประยุกต์ใช้จริงในการทำโครงการ การทดลอง การปรับใช้กับชีวิตประจำวัน การแก้ปัญหา หรือการค้นคว้าวิจัยต่อไป การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานแต่มีความสำคัญยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์จึงมีความสำคัญมากที่สุดในการบรรเทาทักษะการดำรงชีวิตเนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดจากการกระทำล้วนเป็นผลที่ได้จากประสบการณ์ (Honey & Mumford, 1992, pp. 1-6)

จตุพร ผ่องอุณหิต (2560, น. 8) ได้สรุปขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มี 5 ขั้น ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Interesting) เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์ในชีวิตจริงหรือใช้คำถามนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน จากนั้นผู้เรียนนำเสนอความรู้หรือประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ที่จะศึกษา โดยการอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 2 การสร้างประสบการณ์ (Doing) เป็นขั้นที่ผู้เรียนศึกษาปัญหาหรือสถานการณ์ที่กำหนด จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อค้นหาสิ่งที่อยากทราบซึ่งมีการปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย จนได้รับประสบการณ์ และผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการปฏิบัติภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 3 การสะท้อนคิด (Reflecting) เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันพิจารณา ไตร่ตรองผลจากการปฏิบัติ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับโดยใช้การอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสรุป (Generalizing) เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการปฏิบัติ มาสร้างเป็นองค์ความรู้

ขั้นที่ 5 ขั้นการประยุกต์ (Applying) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้รับ ไปเชื่อมโยงและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และนำไปสู่การตัดสินใจ

4.1.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ การดำเนินการของผู้สอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยผู้เรียนจะทำการกิจกรรมที่อาศัยกระบวนการโยงความสัมพันธ์เปรียบเทียบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว ผลการเรียนรู้อาจอยู่ในรูปของความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การประเมินในการพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึงประเภทและวิธีการเลือกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังนี้

ประเภทของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือการสอน

การจำแนกประเภทของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือการสอนสามารถจำแนกได้หลายแบบมีรายละเอียดดังนี้ (ชวลิต ชูกำแหง, 2559, น. 87)

1. จำแนกโดยใช้จำนวนผู้เรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นเกณฑ์

1.1 การสอนเป็นกลุ่มใหญ่ มักมีผู้เรียนจำนวนมาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นแบบทางเดียว ผู้สอนมีบทบาทเกือบทั้งหมด

1.2 การสอนเป็นกลุ่มย่อย การสอนประเภทนี้มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด ผู้สอนมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้น

1.3 การสอนเป็นรายบุคคล หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสมกับความสนใจของตน เรียนไปตามความสามารถของตนและและขณะเดียวกันผู้เรียนจะทราบถึงทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนอยู่เสมอ โดยหลักการสอน

ของวิธีนี้ผู้เรียนแต่ละคนจะมีหลักสูตรของตัวเองโดยเฉพาะ ซึ่งในการศึกษาพิเศษเรียกว่า แผนการศึกษาเฉพาะตน (IEP: Individual Education Plan)

2. จำแนกโดยใช้ปริมาณของบทบาทผู้สอนกับผู้เรียนเป็นเกณฑ์

2.1 การสอนที่ผู้สอนเป็นแกนหรือเป็นศูนย์กลาง จะเน้นบทบาทของผู้สอน พิจารณาจากว่ากิจกรรมของผู้สอนจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ถ้าผู้สอนไม่บรรยาย ไม่สาธิตให้ดู ก็จะไม่เกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น และบทบาทของผู้สอนเป็นบทบาทแบบเฉื่อย

2.2 การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นแกนหรือเป็นศูนย์กลาง เน้นบทบาทการทำกิจกรรมของผู้เรียน

2.3 การสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนและผู้สอนต่างก็มีบทบาทพอกัน มีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ตัวอย่างได้แก่ วิธีการสอนแบบสัมมนา วิธีสอนแบบอภิปราย

2.4 การสอนโดยใช้อุปกรณ์พิเศษบทบาทของการสอนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดจะอยู่ที่สื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ สื่อทัศนูปกรณ์ดังกล่าว ได้แก่ ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ สไลด์ประกอบเสียง

3. จำแนกตามการจัดประสบการณ์

3.1 การสอนแบบประสบการณ์ตรง (direct experience) หมายถึง ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับโดยตรงจากการสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้ากับวัตถุสิ่งของ หรือแม้กระทั่งความรู้สึกและความคิด เพราะฉะนั้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการก่อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ให้อาบน้ำ ให้อ่านหนังสือ ให้อภิปรายแสดงความคิดเห็น หรือแสดงละคร

3.2 การสอนแบบประสบการณ์รอง (indirect experience) หมายถึง ประสบการณ์ที่ผู้เรียนไม่ได้สัมผัสโดยตรง แต่เกิดจากการบอกเล่าผู้อื่น จากการอ่านหนังสือ จากการดูภาพยนตร์

4.1.3 รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายนั้น สามารถจัดได้หลายรูปแบบตามลักษณะของเนื้อหาวิชาและความเหมาะสมของผู้เรียนดังนี้ (ชวลิต ชูกำแหง, 2559, น. 90-91)

1. แบบการใช้สื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ (audio-visual approach) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายภาพนิ่ง (สไลด์) เครื่องฉาย

ภาพเคลื่อนไหว (ฟิล์มสตริป) เครื่องบันทึกเสียงภาพยนตร์ วีดีทัศน์ รูปภาพ ของจริงหุ่นจำลอง ฯลฯ โสตทัศนวัสดุควรมีมากพอที่อาจารย์ผู้สอนจะสามารถเลือกมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในบทเรียนหนึ่ง ๆ ตามความเหมาะสม เพราะอุปกรณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพของเนื้อหาสาระได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. แบบใช้การฝึกหัด (drill and practice approach) เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนทำได้ ฝึกจนเกิดทักษะ และทำได้โดยอัตโนมัติ

3. แบบใช้กิจกรรม (activity Oriented approach) เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้คิด ได้ทำ ได้เปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การสาธิต และการทำโครงการต่าง ๆ ฯลฯ กิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหา และการพัฒนาความรู้ทัศนคติ และทักษะ เช่น นำความรู้ในวิชาออกแบบตกแต่งมาใช้เป็นแนวทางในการจัดนิทรรศการในวิชาภาษาไทย นำความรู้ด้านคณิตศาสตร์ และธุรกิจมาใช้ในการจัดสหกรณ์นำความรู้เรื่องการสื่อความหมายมาใช้ในการจัดรายการวิทยุโรงเรียน นอกจากนั้นกิจกรรมยังสามารถทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน เกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่าย เพราะฉะนั้นรูปแบบการใช้กิจกรรมจึงเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

4. แบบใช้การแก้ปัญหา (problem -solving approach) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้พบกับประสบการณ์ที่เป็นปัญหา และสามารถคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหานั้นได้ เป็นการฝึกทักษะการคิดค้นอย่างมีเหตุผล

5. แบบการสอนรายบุคคล (individualized approach) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นรายบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนสามารถศึกษาได้จากบทเรียนแบบโปรแกรมบทเรียนมอดูลหรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

6. แบบสืบสวนสอบสวน (inquiry approach) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดค้นหาคำตอบต่าง ๆ จากการสังเกต คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า โดยการใช้คำถามที่เป็นตัวกระตุ้นให้หาคำตอบ

7. แบบเรียนด้วยตนเอง (self- study -approach) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การค้นคว้ารายงาน หรือการวิจัย โดยมีครูเป็นผู้แนะนำอยู่ห่าง ๆ

4.2 วิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

ปาปาทินท์ รุณธาด วัลนิกา ฉลากบาง จำนง วงษ์ชาชม และพรเทพ เสถียรพนแก้ว (2559, น. 25-32) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะด้วยกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ พบว่า 1) ชุดฝึกอบรม มีจำนวน 10 กิจกรรม ส่งเสริมจิตสาธารณะ 3 ด้าน โดยในแต่ละชุดกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อชุดฝึกอบรม หัวข้อเนื้อหา แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรมหรือวิธีการดำเนินการ ภาระงาน หรือชิ้นงาน สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ฝึกอบรม และการประเมินผล และ 2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมจิตสาธารณะหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับบุญมา เวียงคำ และเสนอ ภริมาจิตรผ่อง (2560, น. 14-26) ได้พบว่ารูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะมีลักษณะของการจัดกิจกรรมที่ เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนได้รับแรงจูงใจจากสิ่งที่เป็นจริงเพื่อนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง และการแสดงพฤติกรรมทางจิตสาธารณะที่เหมาะสม อีกทั้งสุจิตรา ตริรัตน์ นุกูล (2562, น. 119-122) ได้พบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมกรอบความคิดด้านเขาวนปัญญาของผู้เรียน และพุฒิศักดิ์ แนวทอง งามอาจ นัยพัฒน์ และอรอุมา เจริญสุข (2562, น. 112-137) ได้พบว่าการใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิง ประสบการณ์ของคอล์บสามารถพัฒนาภาวะผู้นำกลุ่มของครูได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Activities) หมายถึง วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด การแก้ปัญหา มีการ ตั้งเป้าหมายร่วมกันก่อนทำกิจกรรม โดยการกำหนดแผนงาน หรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และ เสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีความมุ่งมั่น เกิด ความพยายามที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย แบ่ง ออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 2 การสะท้อนการเรียนรู้ ขั้น ที่ 3 การสรุปองค์ความรู้ และขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

5.1 ความหมายของการบริการ

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2555, น. 12) การบริการ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ หรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น สอดคล้องกับสมิต สัจฉกร (2554, น. 11) ที่กล่าว เพิ่มเติมว่าการบริการต้องมีหลักยึดถือปฏิบัติมิใช่ว่าการให้ความช่วยเหลือ หรือการทำประโยชน์ ต่อผู้อื่นจะเป็นไปตามใจของเราผู้ซึ่งเป็นผู้ให้บริการ และค่านาย อภิปรัชญาสกุล (2557, น. 3) ได้ ให้ความหมายว่าเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือ

องค์การ เพื่อตอบสนองความต้องการและเกิดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่เกิดจากการให้บริการทำให้บุคคลดังกล่าวเกิดความรู้สึกที่ดี และประทับใจในการบริการที่ได้รับ

จากการศึกษาความหมายของการบริการสามารถสรุปได้ว่า การบริการ หมายถึง การให้ความช่วยเหลืออันจะสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการ ทั้งความสะดวกสบาย ความรวดเร็ว ความถูกต้องแม่นยำ และการแก้ไขปัญหาในขณะมาใช้บริการ

5.2 ลักษณะของการบริการ

ธุรกิจบริการยังมีลักษณะเฉพาะที่มีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไป ที่เจ้าของกิจการและผู้ให้บริการต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้ (จิตตินันท์ นันทไพบุลย์, 2551, น. 14-16)

1. เป็นสินค้าที่ไม่อาจจับต้องได้ บริการโดยทั่วไปมีลักษณะที่ค่อนข้างเป็นนามธรรมไม่มีตัวตน ไม่มีรูปร่าง ดังนั้นจึงเป็นการยากที่เราจะสามารถรับรู้ถึงการบริการผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ของเราได้ เช่น เราไม่สามารถมองเห็น “รูปร่าง” ของ “การทอ่งเที่ยว” ได้ ดังนั้นความไม่มีตัวตนของการบริการทำให้เราไม่อาจจับต้องบริการดังกล่าวได้ จึงส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค คือ ทำให้ผู้บริโภคเกิดความเสี่ยงในการเลือกซื้อบริการได้

2. มีคุณภาพไม่คงที่ คุณภาพของการบริการโดยทั่วไปไม่แน่นอนค่อนข้างสูง เนื่องจากมักจะขึ้นอยู่กับพนักงานที่เป็นผู้ส่งมอบบริการ เวลาที่ให้บริการของผู้ส่งมอบบริการ วิธีการในการให้บริการ และสถานที่ที่ให้บริการแก่ลูกค้า

3. ไม่สามารถแยกการบริโภคบริการออกจากผู้ให้บริการได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง “การให้บริการ” และ “บริโภคบริการ” นั้นเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน โดยทั่วไปบริการมักจะถูกเสนอขายก่อน และหลังจากนั้นการผลิตและการบริโภคบริการจะเกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกันโดยลูกค้าที่เป็นผู้ซื้อบริการมักจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตบริการนั้นด้วย เช่น บริการร้านตัดผม เมื่อลูกค้าตกลงใจซื้อบริการตัดผม ขั้นตอนการผลิตจะเริ่มตอนที่ลูกค้านั่งลงบนเก้าอี้ตัดผม ช่างตัดผมจะนำผ้ากันเปื้อนมาคลุมเสื้อให้ และจะถามว่าต้องการให้ตัดผมทรงไหน จากนั้นจึงเริ่มลงมือตัดผมของลูกค้า โดยจะเห็นว่าขณะที่ช่างตัดผมทำการตัดผม ลูกค้าก็จะทำการบริโภคไปพร้อม ๆ กัน

4. ไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้ โดยทั่วไปเราไม่สามารถที่จะเก็บรักษาบริการไว้ในรูปของสินค้าคงคลังได้ ทำให้องค์การเสียโอกาสในการขายบริการได้ เพราะสาเหตุมาจากเราไม่สามารถแยกการผลิตออกจากการบริโภคของลูกค้าได้

5. ผู้บริโภคมีส่วนร่วมในการสร้างงานบริการอย่างมาก กล่าวคือ การบริการในแต่ละครั้งจะทำเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าเป็นราย ๆ ไป หาได้ยากที่จะให้บริการลูกค้า 2 คน

เหมือนกันทุกอย่าง เพราะลูกค้าแต่ละคนย่อมมีความต้องการและความชอบ-ไม่ชอบเป็นของตัวเอง เช่น พนักงานนวดสพาย่อมออกแรงนวดให้หนักหรือเบาตามความชอบของลูกค้า

6. การบริการต้อง“ใช้แรงงานคน” คือ ต้องใช้คนในการบริการ แม้ว่าปัจจุบันเครื่องจักรจะเข้ามาแทนมนุษย์ในการให้บริการหลายประเภท เช่น เครื่องกดเงินด่วน เครื่องรับฝากเงินอัตโนมัติเก้าอี้นวดใช้ไฟฟ้า แต่ต้องยอมรับว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ยังต้องการรับบริการจากแรงงานคนอยู่เช่นเดิม เพราะให้ความรู้สึกอบอุ่นกว่า ดังนั้นบริการจะดีหรือไม่ดีมากนักเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการ ถ้าได้คนดีมีจิตสำนึกในการให้บริการดี มีทัศนคติต่อการให้บริการดี และได้รับการปลูกฝังนิสัยในการให้บริการและฝึกฝนตนเองมาดี ก็จะทำให้เกิดการบริการที่เป็นเลิศ ในทางกลับกัน ถ้าได้คนไม่ดีมาเป็นผู้ทำงานให้บริการ ก็จะผิดพลาดตั้งแต่ต้น แล้วจะหวังให้เกิดบริการที่ดีคงเป็นไปได้ยาก

7. ความพึงพอใจของลูกค้า เมื่อลูกค้าได้รับความพอใจหรือไม่พอใจ ก็เกิดความรู้สึกในทันที งานบริการเป็นงานที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ดังนั้นเมื่อผู้รับบริการได้รับการสนองตอบตรงตามความต้องการ ก็จะแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดี แต่ในทางกลับกัน ถ้าไม่ได้รับความพอใจก็จะเกิดความรู้สึกในทางที่ไม่ดีต่อผู้ให้บริการและองค์การที่ให้บริการในทันทีเช่นกัน

8. ผลของการบริการเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและแปรผลได้รวดเร็ว งานบริการเริ่มต้น และดำเนินการได้ทุกขณะ ทั้งในตอนต้น ท่ามกลาง และในตอนท้าย เพราะไม่มีข้อจำกัดว่าจะต้องให้บริการเฉพาะในเวลาหนึ่งเวลาใดเท่านั้น

9. ผลของการบริการเชื่อมโยงไปถึงคนและองค์การ งานบริการสร้างความรู้สึกได้ในทันทีที่ได้รับบริการ จึงสามารถแปรเปลี่ยนเป็นผลจากการให้บริการได้ทั้งในแง่ดีและไม่ดี

10. เมื่อผิดพลาดแล้วชดเชยด้วยสิ่งอื่น ก็เป็นเพียงแค่การบรรเทาความไม่พอใจ เมื่อการบริการเกิดผิดพลาดและบกพร่อง เราไม่สามารถที่จะเปลี่ยนความรู้สึกของผู้รับบริการให้กลับมาดีได้ นอกจากนั้นแล้วยังเป็นการลดความพอใจที่เกิดขึ้นให้น้อยลง

11. สร้างทัศนคติต่อบุคคลและองค์การได้อย่างมาก การบริการสามารถที่จะสร้างความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อผู้ให้บริการหรือองค์การอย่างมากมายไม่มีขีดจำกัด ขึ้นอยู่กับลักษณะของการบริการที่มีมากน้อยเพียงใด สำคัญมากน้อยเช่นใด

12. สร้างภาพลักษณ์ให้องค์การเป็นเวลานาน การบริการทั้งที่ดีและไม่ดีจะติดอยู่ในความทรงจำของผู้บริการอยู่ตลอดไป แม้เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขบริการให้ดีขึ้นมากแล้ว แต่ภาพเก่าที่ไม่ดียังคงหลงเหลืออยู่ กว่าที่จะล้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีได้ต้องใช้เวลานับเป็นสิบ ๆ ปี

13. หากเกิดการบกพร่องจะเห็นได้ชัด บริการเป็นสิ่งที่ไวต่อการรับรู้ เมื่อมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่สมบูรณ์หรือขาดตกบกพร่องก็จะปรากฏให้เห็นได้ในทันทีทันใด จึงต้องระมัดระวังในเรื่องบริการให้มาก

14. คนเป็นตัวแปรที่สำคัญในการสร้างและทำลายงานบริการ บริการที่ผิดพลาดและบกพร่องนำความเสียหายมาสู่องค์กร โดยจะพบว่าส่วนใหญ่แล้วจะเกิดจากคน องค์กรหลายแห่งเคยได้รับชื่อเสียงยกย่องว่าให้บริการดี แต่พอเปลี่ยนทีมงานที่ให้บริการก็มีเสียงสะท้อนว่าให้บริการด้อยคุณภาพหรือให้บริการไม่ดีดังเดิม และอาจถึงขั้นทำให้เสียผู้รับบริการเดิมไปก็ได้

คุณลักษณะของผู้ที่จะทำงานบริการได้ดีมีดังต่อไปนี้ (สมิต สัจฉกร, 2554, น. 34-43)

1. มีจิตใจรักงานด้านการบริการ มีความตั้งใจ หุ่นเทช่วยเหลือพร้อมให้บริการอย่างต่อเนื่องและเต็มใจ
2. มีความรู้ในงานที่จะบริการ การให้บริการที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการและวิชาชีพที่มีของผู้ให้บริการ รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตในงานที่ทำ
3. มีความรู้ในผลิตภัณฑ์ หรือ การบริการ เข้าใจในสายงานของตนเอง เข้าใจถึงผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่เกิดขึ้นในการทำงาน
4. มีความรับผิดชอบต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และมีความรับผิดชอบต่อลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและส่งผลการรับบริการของผู้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง
5. มีมุมมองและทัศนคติต่องานบริการที่ดี ส่งผลการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้งานบริการที่มีคุณค่า ประโยชน์ และนำไปสู่การบริการที่เป็นเลิศ
6. มีจิตใจมั่นคงและชัดเจนในสิ่งที่ตัดสินใจ มีสติอยู่เสมอสม่ำเสมอ
7. มีความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ในการทำงานบริการการพบเหตุการณ์ใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้
8. มีความเป็นนักบริการที่ช่างสังเกต และการใส่ใจรายละเอียดของผลิตภัณฑ์และความต้องการของผู้ใช้บริการ
9. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหา และใช้วิจารณญาณไตร่ตรองอย่างรอบคอบในทุกกิจกรรมการบริการ

ในปัจจุบันมีสถานบริการอาหารและเครื่องดื่มเกิดขึ้นอย่างมากมายและปรากฏ อยู่ในหลากหลายรูปแบบ ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มยังคงมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตขึ้น

โดยตลอดจากเหตุผลดังนี้ (ชลธิชา บุณนาค, 2562, น. 1-2) เกิดการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินชีวิต มีทำงานนอกบ้านมากขึ้นทำให้การรับประทานอาหารนอกบ้านมากขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการรับประทานอาหารนอกบ้านทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีทางจิตใจรวมถึงการได้รับการบริการที่ดีในสถานประกอบการด้วยเช่นเดียวกัน การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม และเกิดความนิยมในรสชาติอาหารและการสื่อถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอาหาร ดังนั้นผู้ที่เข้าทำงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอาหารและเครื่องดื่ม ควรจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับ เทคนิคในการสนองความต้องการของลูกค้าโดยควรศึกษาว่าลูกค้าเข้ามาในร้านตุนั้นมาด้วยเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ใด ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางปฏิบัติให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจมากที่สุดควรต้องศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของสถานบริการอาหารและเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ ว่ามีลักษณะการบริหารงาน นโยบายหรือการปฏิบัติอย่างไร เพื่อจะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุดอันจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้า ซึ่งหมายถึงความสำเร็จของธุรกิจนั่นเอง สดอคล้องกับฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2554, น. 2-4) ได้กล่าวถึงธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มนั้นมุ่งตอบสนองความต้องการจำเป็นของมนุษย์ในการดำรงชีวิต การทำงานหนักตลอดวัน การเดินทางท่องเที่ยว และการพักผ่อนหย่อนใจโดยให้บริการอำนวยความสะดวกตามสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ และเนื่องจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ มีความต้องการและการบริโภคที่แตกต่างกัน ทำให้การประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มจึงจำเป็นต้องวางแผนการดำเนินงานที่ดี เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า และทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ โดยมีปัจจัยที่ควรพิจารณาในการดำเนินธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งโดยทั่วไปผู้ประกอบการธุรกิจจะสนใจในเรื่องต้นทุนและตลาดลูกค้าเป็นหลัก การประกอบธุรกิจที่เป็นการค้ามุ่งผลกำไรจะส่งผลจะสนใจต่อความต้องการของตลาดลูกค้ามาก ในขณะที่การประกอบธุรกิจที่ไม่หวังผลกำไรจะสนใจต่อต้นทุน

5.3 ประเภทของสถานบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ประเภทของสถานบริการอาหารและเครื่องดื่มโดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 2 ประเภทตามจุดประสงค์หลักในการก่อตั้งดังนี้ (ชลธิชา บุณนาค, 2562, น. 3-7; ฉลองศรี พิมลสมพงษ์, 2554, น. 4-9)

1. สถานบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ตั้งขึ้นโดยไม่มุ่งผลกำไร คือ สถานบริการที่จัดตั้งขึ้นภายในโรงพยาบาล สถาบันการศึกษา โรงงาน เพื่อเป็นสวัสดิการให้ผู้ให้บริการที่ทางเจ้าของควบคุมราคาที่เหมาะสมเนื่องจากไม่ผลกำไรเป็นสำคัญ

2. สถานบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ตั้งขึ้นโดยมุ่งผลกำไร คือ สถานบริการที่จัดตั้งขึ้นภายในโรงแรมหรืออื่น ๆ โดยเน้นกลุ่มลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยว หรือบุคคลทั่วไป มีรายการอาหารให้เลือกมากมายพร้อมทั้งราคาที่สูงแต่เกิดจากวัตถุดิบที่ได้คุณภาพและคัดสรรมาอย่างดี

องค์ประกอบแห่งความสำเร็จของธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มมีรายละเอียดดังนี้ (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2554, น. 8-9)

1. อาหารดี (Good Food) คือ ความชื่นชอบในรสชาติของอาหารที่อร่อยอร่อยของลูกค้า มีการเลือกสรรวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการปรุงอาหารเป็นอย่างดี มีคุณภาพดี สะอาด และถูกหลักโภชนาการ

2. ทำเลที่ตั้งดี (Good Location) คือ สถานบริการอาหารและเครื่องดื่มตั้งอยู่ในทำเลที่ดี สะดวกในการเข้าถึงและติดต่อ พร้อมทั้งมีที่จอดรถให้บริการ

3. บรรยากาศดี (Good Atmosphere) คือ สถานบริการที่สร้างบรรยากาศทั้งภายในร้านและนอกร้านได้อย่างดี เช่น ความสงบเหมาะกับการพักผ่อน ความสะอาดของสถานที่ มีอากาศที่ถ่ายเทได้สะดวก ทำให้ลูกค้ารู้สึกว่าได้พักผ่อนอย่างแท้จริงพร้อมกับรับประทานอาหารที่อร่อยไปด้วย

4. การนำเสนอการบริการที่ดี (Good Service) คือ การต้อนรับ ยิ้มแย้มแจ่มใส นำเสนอสินค้าและการบริการให้ลูกค้ารู้จัก พร้อมทั้งให้บริการแนะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ เพื่อสร้างความประทับใจให้กับลูกค้าได้

5. ภาพลักษณ์ดี (Good Image) คือ การเป็นที่รู้จักและจดจำของลูกค้าเมื่อพูดถึงชื่อของสถานบริการอาหารและเครื่องดื่มนั้น ๆ มีความคาดหวังในระดับและมาตรฐานที่นำเสนอ

7. คุณค่าดี (Good Value) คือ เรื่องของราคาสินค้าและบริการเหมาะสมและคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายและเวลาที่เสียไปทำให้เกิดความยั่งยืนของธุรกิจอยู่ในภาวะการเจริญเติบโตที่ยาวนานถึงแม้จะมีคู่แข่งเพิ่มขึ้นมาก ทั้งคู่แข่งทางตรง และคู่แข่งทางอ้อม

5.4 ปัญหาการดำเนินธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

การประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มอาจประสบปัญหาที่เป็นสาเหตุของความเสียหายและความล้มเหลวได้ดังนี้ (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2554, น. 9-10)

1. การบริหาร ได้แก่

1.1 ขาดการวางแผนล่วงหน้าในเรื่องเงินทุน ไม่ได้วางแผนอย่างรัดกุมว่าจำนวนเงินทุนที่ต้องใช้ในการดำเนินธุรกิจในแต่ละเรื่องควรจะใช้เรื่องละประมาณเท่าใด เช่น การ

ตกแต่งสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ การจัดซื้อวัตถุดิบ การสำรองเงินสดที่จะนำมาใช้หมุนเวียน ถ้าลงทุนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเกินไปอาจประสบปัญหาการหมุนเวียนทางการเงินจนทำให้ธุรกิจประสบความล้มเหลวได้

1.2 ผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน ต้องจ้างผู้มีประสบการณ์หรือพึ่งพอครัวเป็นส่วนใหญ่ ถ้าผู้รับจ้างมีประสบการณ์ไม่มากนัก ไม่ซื่อสัตย์ไม่อดทน อาจทำให้ธุรกิจประสบปัญหาได้ ดังนั้นผู้ประกอบธุรกิจควรมีประสบการณ์บ้าง ศึกษาหาความรู้ ศึกษาและวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด ความเป็นไปได้ของโครงการ การกำหนดนโยบาย การวางแผนดำเนินงาน และการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

1.3 การตั้งราคาไม่เหมาะสม อาจตั้งราคาสูงกว่าคู่แข่งชั้นที่ประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มประเภทเดียวกัน ราคาเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้า การตั้งราคาที่แตกต่างจากคู่แข่งชั้นควรใช้ในกรณีที่ลักษณะของอาหารและบริการแตกต่างจากคู่แข่งอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด

2. การบริการ ได้แก่

2.1 การผลิตรสชาติและคุณภาพของอาหารไม่ตรงกับรสนิยมของลูกค้า ไม่คงที่ แสดงถึงความไม่เอาใจใส่ของผู้ประกอบการในการคัดเลือกอาหารสด การประกอบอาหาร การเก็บรักษาอาหาร การจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม และรายการอาหารไม่หลากหลาย เหมาะกับลูกค้าบางกลุ่มเท่านั้น

2.2 การบริการของพนักงานทุกระดับ การเอาใจใส่ในลูกค้าไม่เพียงพอ บกพร่องต่อหน้าที่ในการให้บริการพร้อมทั้งมีกิริยา ท่าทางว้าวไม่สุภาพ ขาดความรู้ ความสามารถและและทักษะในการให้บริการ แสดงถึงความไม่ใส่ใจในการฝึกอบรมพนักงาน โดยเฉพาะการปฏิบัติงานประสานกันระหว่างห้องครัวกับพนักงานบริการ

2.3 ไม่ถูกสุขลักษณะ บรรยากาศโดยรวมของห้องอาหารไม่ดีไม่สะอาด อาจร้อนหรืออับชื้นเกินไป มีเสียงดังอีกที่ก หรือมีแสงสว่างไม่พอเพียง อุปกรณ์ไม่พร้อมใช้งาน

2.4 ทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสม เช่น ไกลจากที่ชุมชนมากเกินไป ทางเข้าไม่สะดวก ไม่มีที่จอดรถอย่างเพียงพอ ไม่ปลอดภัย หรืออยู่ในบริเวณที่มีการจราจรคับคั่งมาก

3. การวางแผนการตลาด ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดน้อยเกินไปทำให้ไม่รู้จักหรือเข้าถึงผู้บริโภคที่แท้จริง อีกทั้งยังไม่สามารถปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการได้ ซึ่งจะทำให้ลูกค้ามาใช้บริการน้อยลงส่งผลให้ในระยะยาวอาจไม่ประสบผลสำเร็จ

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

6.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น. 62) อธิบายคำว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุลักษณะสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะอย่างไร จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าข้อใดควรมีการเปลี่ยนแปลง ผลที่ได้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และแพรวนภา ชูเชิด พาสนา จุลรัตน์ และอัจฉรา ประเสริฐสิน (2559, น. 153) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าเป็นกระบวนการในการระบุความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็นด้วยการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยได้ทำการประเมินและจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง

ดังนั้นสรุปได้ว่าการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง โดยการจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่าง เพื่อสร้างทางเลือกในการวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการ

6.2 ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น

คมสร วงษ์รักษา (2540, น. 21) ได้กล่าวว่าการประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมาย 4 ประการ คือ

1. เพื่อการวางแผนในการได้ข้อมูลที่มีอยู่ซึ่งจะส่งผลในการเลือกเป้าหมายการตัดสินใจถึงขอบเขตของเป้าหมายว่าจะทำได้แค่ไหน
2. เพื่อการวางแผนในการตรวจวิเคราะห์หรือการจำแนกแยกแยะสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อหาจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข
3. เพื่อการประเมินในหลาย ๆ รูปแบบที่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
4. เพื่อนำไปใช้ในการรับรองคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.3 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) กล่าวว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้หลักประเมินความแตกต่างเป็นกลุ่มวิธีที่นิยมใช้มากมีรากฐานมากจากการประเมินความ

ต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ (I = Importance) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Should Be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล (D = Degree of Success) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Is” โดยสูตรการคำนวณแต่ละวิธีมีดังนี้

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) การหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D เรียกว่า Rank Order of Difference Scores

$$MDF = I - D$$

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) การเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้

$$PNI = (I - D) \times I$$

3. วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุงเป็นการที่หาค่าผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงเป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวัง

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

4. การวิเคราะห์แมทริกซ์ (Matrix Analysis) การวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วน เป็นการแบ่งตารางเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง และสภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้แบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงต่ำที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมเป็นจุดตัด (Cut-off Score)

Witkin and Altschuld (1995, pp. 14-15) ได้เสนอโมเดลการประเมินความต้องการจำเป็นที่เรียกว่า “three-phase model” การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนเป็น 3 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1 ก่อนการประเมิน (การสำรวจ) การเตรียมการ คือ การกำหนดแผนดำเนินการ จุดหมายหลัก ขอบเขต หรือประเด็นของความต้องการจำเป็น การระบุข้อมูลที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของความต้องการจำเป็น แหล่งที่มาของข้อมูล วิธีการวัดความสามารถในการใช้ข้อมูล

ระดับที่ 2 การประเมิน (การเก็บรวบรวมข้อมูล) เป็นการนำข้อมูลที่ได้รับจากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังขั้นแรกการวิเคราะห์สาเหตุ ระดับที่ 1, 2 และ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ระดับที่ 3 หลังการประเมิน (การนำไปใช้ประโยชน์) การใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปประยุกต์ใช้เพื่อการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา การพัฒนาแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาการประเมินความต้องการจำเป็น การเผยแพร่ผลที่ได้รับให้นักการศึกษาได้เสนอขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้

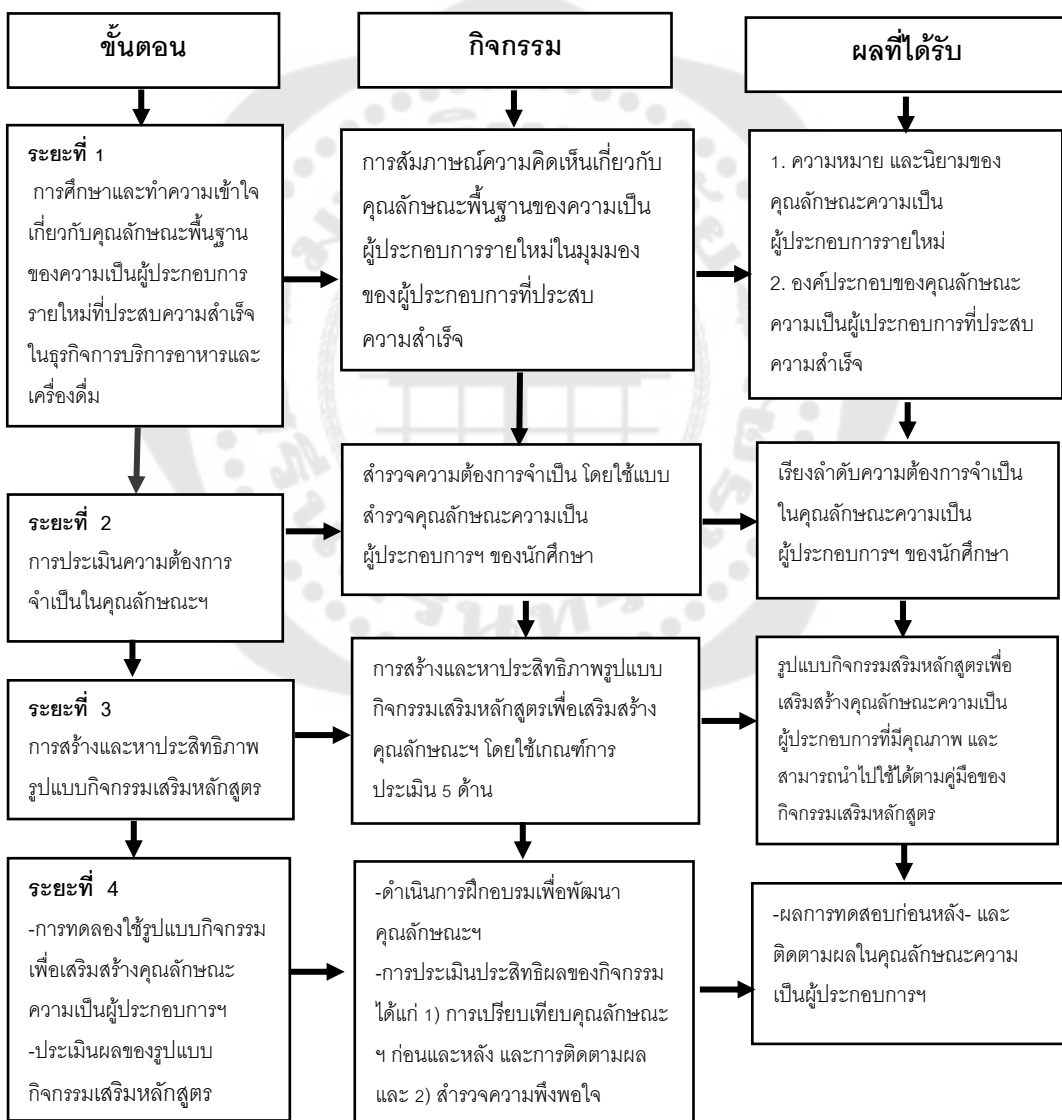
ดังนั้นการวิจัยและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ 3) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ และ 4) เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ จาก การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ การศึกษาเกี่ยวกับนโยบายเป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ได้ใช้แนวทางการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2561; กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2562; ชวลิต ชูก่าแพง, 2561, น.10-11; รัตนะ บัวสนธ์, 2562, น.19-20; Taba, 1962, pp.422-425 และ พิเศษฐ พิมพ์เจริญ, 2560, น.140-159) ประกอบด้วย หลักการ และจุดมุ่งหมาย รายละเอียด และเนื้อหา การดำเนินงาน และการวัดประเมินผล อีกทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการศึกษาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่สำคัญในการพัฒนาที่ศึกษาค่าผลต่างของสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริงในคุณลักษณะฯ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) นำไปสู่การเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย เพื่อนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ โดยกิจกรรมที่สร้างขึ้นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้ (Frese, 2000, p. 201;

ชูชัย สมितिไกร, 2548, น. 255-273; ณัฐวุฒิ วิเศษ, 2552, น. 13-14; ฝนทิพย์ ชวโรไสว ณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ และไว จามรมาน, 2555, น. 39-50 และจิตตาภรณ์ พุทธิฉายา, 2557, น. 5-6) ประกอบด้วย การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การมีจิตบริการ ความมุ่งมั่นและอดทน และความเชื่อมั่นในตนเอง ในการสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีการดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) (Kolb, 2014, p. 21; ชวลิต ชุกก่าแพง, 2559, น. 90-91; บุญมา เวียงคำ และเสนอ ภิมจิตรพงศ์, 2560, น. 14-26 และพุดิศักดิ์ แนวทอง อองอาจ นัยพัฒน์ และอรอุมา เจริญสุข, 2562, น. 112-137) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างประสบการณ์ 2) การสะท้อนการเรียนรู้ 3) การสรุปองค์ความรู้ และ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีเกิดความเปลี่ยนแปลงในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ได้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาในเขตพัฒนา
พิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบของการวิจัยและพัฒนา (Research and
Development) แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

จุดมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

การวิจัยในระยะที่ 1 การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบการสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory Method) ใช้การเก็บข้อมูลเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ประกอบการรายใหม่ฯ โดยใช้กระบวนการตีความ และการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นแนวคิดเชิงนามธรรมซึ่งอธิบายปรากฏการณ์ และสามารถหาคำตอบการวิจัยได้ตามทฤษฎีระดับกลาง คือ ข้อความที่เป็นนามธรรมประกอบด้วยชุดมโนทัศน์สำหรับอธิบายปรากฏการณ์ที่นำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ (Charmaz, 2006; ชาย โพธิ์สีตา, 2562, น.130) ซึ่งวิธีการนี้ช่วยสร้างความคิด หรือ มโนทัศน์ของความหมาย และคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักและการเลือกตัวอย่างตามทฤษฎี โดยใช้วิธีทฤษฎีฐานราก การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยผู้ประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มมีคุณสมบัติดังนี้ 1) มีอายุอยู่ในช่วง 25-34 ปี 2) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 3) ผ่านการอบรมหลักสูตรโครงการผู้ประกอบการใหม่ 4) เป็นผู้ประกอบการที่มีผลประกอบการมาแล้วต่อเนื่อง 3 ปี และ 5) มีรายชื่อสถานประกอบการอยู่ในฐานข้อมูลธุรกิจของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในแต่ละจังหวัดซึ่งเป็นกลุ่มที่ประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มลักษณะรูปแบบเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประเภทร้านอาหารและคาเฟ่ที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่การพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ดี และสอดคล้องกับประสบการณ์ในการประกอบการธุรกิจเพื่อสามารถได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เลือกตัวอย่างตามทฤษฎี (Theoretical Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างไปพร้อมกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญ และเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจากข้อมูลจริงที่มีอยู่

ตาราง 1 รายละเอียดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ รหัสของผู้ให้ข้อมูลหลัก และประสบการณ์ในการประกอบการ

จังหวัด	อำเภอ	รหัสผู้ให้ข้อมูลหลัก	ประสบการณ์ในการประกอบการ (ปี)
ชลบุรี	บางละมุง	1	5
	เมือง จ.ชลบุรี	2	3
	เมือง จ.ชลบุรี	3	4
	บางละมุง	4	6
ระยอง	บ้านฉาง	5	6
	บ้านฉาง	6	4
	แกลง	7	6
	แกลง	8	5
ฉะเชิงเทรา	บางคล้า	9	3
	เมืองฉะเชิงเทรา	10	5
	บางคล้า	11	3
	เมืองฉะเชิงเทรา	12	4

แหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) แหล่งข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องจากข้อมูลออนไลน์ และออฟไลน์ และ 2) แหล่งข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) ถือเป็นแหล่งข้อมูลหลักสำหรับการศึกษานี้เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ของผู้ประกอบการรายใหม่ฯ

เนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาการวิจัย คือ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความหมาย การนิยาม และการรับรู้ของความสำเร็จในการประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่มีหลากหลายองค์ประกอบ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ มีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) สำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีแนวคำถามที่ได้กำหนดขึ้นอย่างครอบคลุมรอบด้านในประเด็นปัญหาการวิจัย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยดำเนินการสัมภาษณ์พร้อมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลทันทีแล้วพิจารณาประเด็นสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรายต่อไปจนได้ข้อมูลครบถ้วน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสัมภาษณ์วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามคำถามวิจัยที่ต้องการค้นหาคำตอบ

1.2 นำแนวคำถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ 1) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องทางด้านบริหารธุรกิจ มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถานการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทางด้านอุตสาหกรรมบริการ มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถานการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 3) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย การวัด และประเมินผล เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ เมื่อพิจารณาค่าข้อคำถามได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ได้จำนวน 4 ข้อ พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในการปรับข้อคำถามให้สอดคล้องกับความเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการฯ การแบ่งหัวข้อการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 กรอบแนวทางและคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ประกอบด้วย 1) ท่านคิดว่าการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ หมายถึงอะไร เพราะเหตุใด 2) ท่านคิดว่าคุณลักษณะความเป็น

ผู้ประกอบการรายใหม่ฯ มีอะไรบ้าง มีลักษณะอย่างไร 3) ท่านคิดว่าคุณลักษณะ soft skills ของผู้ประกอบการรายใหม่ฯ ควรเป็นอย่างไร มีแนวปฏิบัติสู่ความสำเร็จได้อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับการตอบคำถามแบบปลายเปิด การเก็บรวบรวมข้อมูลจะดำเนินการพร้อมกับการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กันมีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสืบค้นจากฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจ และสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Line, Instagram เป็นต้น เพื่อการศึกษารายละเอียดของการประกอบการในภาพรวม

2. การติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อตรวจสอบความครบถ้วนของคุณสมบัติเบื้องต้นที่ระบุไว้ข้างต้นแล้ว จึงขอความอนุเคราะห์ในการนัดหมายสัมภาษณ์ทางออฟไลน์ และออนไลน์

3. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักตามวันเวลานัดหมาย โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ต่อคนไม่เกิน 60 นาที ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบออฟไลน์ และออนไลน์ พร้อมกับขออนุญาตเพื่อการบันทึกเสียงบทสนทนาด้วยเครื่องบันทึกเสียง และการจดบันทึกด้วยสมุดจด เพื่อนำมาถอดความสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเกตจากพฤติกรรมในการตอบคำถาม พร้อมทั้งเข้าร่วมสังเกตจากสถานประกอบการจริง ซึ่งหลังจากผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เรียบร้อยแล้วได้แสดงความขอบคุณพร้อมกับมอบของที่ระลึกให้กับผู้ให้สัมภาษณ์

4. การสรุปผลการศึกษาจากข้อมูลสัมภาษณ์ และนำเสนอแนะข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ระยะเวลาในการประมวลผล 60 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การจัดทำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้ 1) การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการนำข้อมูลจากการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกให้ออกมาเป็นรูปแบบของข้อความแบบคำต่อคำ (Verbatim Transcriptions) 2) รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูล 3) การใช้เทคนิคการกำหนดรหัสจำแนกข้อมูล (Open coding) เพื่อเป็นการนำข้อมูลมาจำแนกเป็นมโนทัศน์ที่ได้จากข้อมูลที่มีอยู่ 4) การนำมโนทัศน์ที่เหมือนกัน และแตกต่างกันมาเชื่อมโยงข้อมูลในการเก็บรวบรวมควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูล 5) ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูล แนวคิดที่ได้มาเชื่อมโยง และอธิบายเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การนำเสนอข้อสรุปเชิงทฤษฎีต่อไป

การทวนสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจึงให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักวิจัยเป็นสำคัญ ความน่าเชื่อถือจึงเกิดจากตัว

ผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ผลการวิจัยมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และเกิดความไว้วางใจในคุณภาพของงานวิจัย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการตรวจสอบความเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้การทวนสอบข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. การทวนสอบความเชื่อถือของข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างน้อย 3 คน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในประเด็นนั้น ๆ เพื่อให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและมีความคิดเห็นไปแนวทางเดียวกัน และในขณะเดียวกันผู้วิจัยได้ทำการสะท้อนข้อมูลกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลระหว่างการสนทนาเพื่อตรวจสอบข้อมูลนั้นมีความถูกต้องและเข้าใจตรงกันทั้งสองฝ่าย 2) ด้านเชิงพื้นที่ (Spaces Triangulation) โดยการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากพื้นที่ที่แตกต่างกัน ซึ่งทำการสัมภาษณ์ในแต่ละจังหวัด และแต่ละอำเภอ และ 3) ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) โดยการตรวจสอบจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากวิธีที่แตกต่างกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร

2. การทวนสอบความเชื่อถือของข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งได้ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้วิจัย (Investigators) โดยมีผู้ช่วยวิจัยในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลของข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าได้ตีความเหมือนกันหรือแตกต่างอย่างไรเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ที่ได้ข้อมูลที่อิมตัว และ 2) ด้านร่องรอยหลักฐาน (Audit trail) เป็นการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อมโยงกลมกลืนกันระหว่างเนื้อหาสาระของประเด็นคำถามการวิจัย ข้อมูลหลักฐาน และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้จัดทำเป็นบันทึกข้อมูลหลักฐานไว้

ระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

จุดมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

จากข้อมูลในระยะที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยการสำรวจด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ คือ การศึกษาระดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และเรียงลำดับค่าความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยเพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ต่อไป

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอุตสาหกรรมบริการของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 1,536 คน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563) ตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอุตสาหกรรมบริการของมหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก และวิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา จำนวน 350 คน ได้จากการเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างสำเร็จรูปของศิริชัย กาญจนวาสิ และคณะ (2559) ที่ช่วงความเชื่อมั่น 95% ได้คำนวณขนาดตัวอย่างเท่ากับ 333 คน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างเป็น 350 คน โดยมีการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การแบ่งกลุ่มพื้นที่ออกเป็น 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา โดยยกกลุ่มพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random sampling) โดยแบ่งสถาบันการศึกษาที่ได้เปิดสอนทางด้านอุตสาหกรรมบริการ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละสถาบันตามสัดส่วนประชากรของนักศึกษาตามสูตรของ อิทธิพัทธ์ สுவทันพรกุล (2561, น. 159) รายละเอียดการคำนวณตามสูตร และจำนวนตัวอย่างตามตาราง 2 ดังนี้

$$n_i = N_i(n/N)$$

n_i	คือ	ขนาดของตัวอย่างในแต่ละสถาบัน
N_i	คือ	ขนาดของประชากรในแต่ละสถาบัน
n	คือ	ขนาดของตัวอย่าง
N	คือ	ขนาดของประชากร

ตาราง 2 จำนวนตัวอย่างในแต่ละสถาบันการศึกษาที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันการศึกษา	คณะ	สาขาวิชา	ประชากร	ตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะการจัดการ และการท่องเที่ยว	การจัดการโรงแรม	427	97
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศรีราชา	คณะวิทยาการ จัดการ	สาขาวิชาการจัดการ อุตสาหกรรมบริการ	775	177

ตาราง 2 (ต่อ)

สถาบันการศึกษา	คณะ	สาขาวิชา	ประชากร	ตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	31	7
		สาขาวิชาอุตสาหกรรมอาหารและการบริการ	45	10
วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา	คณะอุตสาหกรรมบริการ	สาขาการจัดการโรงแรม	30	7
		สาขาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร	228	52
		รวม	1,536	350

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือ แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ จำนวน 1 ฉบับ มีรายละเอียดการสร้างดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายการสร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ

2. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการฯ ซึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยระยะที่ 1 โดยนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด

3. กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ โดยนำนิยามปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นมา มากำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม และจำนวนข้อคำถาม

4. จัดทำร่างแบบสอบถามโดยการสร้างข้อคำถามตามโครงสร้างที่ต้องการวัด และจำนวนข้อคำถาม เมื่อได้เป็นแบบสอบถามฉบับร่างแล้ว นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ และการจัดรูปแบบการพิมพ์ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับร่าง

5. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างพร้อม กับรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย นิยามเชิง ปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องทางด้านบริหารธุรกิจ มีประสบการณ์ทางวิชาการ และวิชาชีพในสถาบันการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปใน สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทางด้านอุตสาหกรรมบริการ มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพใน สถาบันการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 3) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปที่เป็น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย การวัด และประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้าน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามเป็นราย ข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (index of Item Objective Congruence: IOC) มีการให้คะแนน ดังนี้ +1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด 0 หมายถึง ข้อคำถามมีความไม่ชัดเจนว่าสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด เกณฑ์การพิจารณาจากค่าดัชนี IOC โดยถือเกณฑ์ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อ คำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556, น. 97) ภายหลังจาก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามแล้วจากจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 46 ข้อ คัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์โดยข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีจำนวน 40 ข้อ โดยมีการคัดข้อคำถามออก จำนวน 6 ข้อ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงภาษาที่ ใช้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. การทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มี ลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจริง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าอำนาจ จำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยสร้างข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อ แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 39 ข้อ โดยมีการคัดข้อคำถามออก จำนวน 1 ข้อ และวิเคราะห์หา ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ .95

7. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไปเพื่อนำมาวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในลำดับต่อไป สำหรับการให้คะแนนการประเมินคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทั้งในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังโดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังมาก

3 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังปานกลาง

กลาง

2 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังน้อย

1 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังน้อยที่สุด

ที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รายใหม่ฯ แบ่งเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง คุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง คุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง คุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง คุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริง หรือ สภาพที่คาดหวังน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้บังคับบัญชาอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. นำหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัย เสนอต่อผู้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ดำเนินการนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาที่นัดหมายด้วยตนเอง โดยกำกับ ติดตามแบบสอบถามคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในขั้นตอนการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่ออธิบายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ร่องวานิช 2558, น. 80) โดยมีสูตรดังนี้

$$(PNI_{Modified}) = (I - D) / D$$

โดย I (importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าความต้องการจำเป็นเรียงจากค่าดัชนีมากไปยังค่าดัชนีที่น้อยถือเป็นความต้องการจำเป็น ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนีจากมากไปน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนาเรียงตามลำดับดัชนีที่มีค่าน้อย

ระยะที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม มีรายละเอียดดังนี้

จุดมุ่งหมายข้อที่ 3 เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามมาตรฐาน 5 ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. การสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยนำคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ เบื้องต้นที่ได้วิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และคัดเลือกค่าดัชนีที่มีค่ามากไปย้งค่าน้อยที่ได้จากระยะที่ 2 เพื่อนำมาสร้างเป็นรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ

1.2 ผู้วิจัยจัดทำโครงร่างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ตามความต้องการจำเป็นของนักศึกษา โดยมีรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ประกอบด้วย 1) หลักการ และความมุ่งหมายของกิจกรรม 2) เนื้อหา และรายละเอียดการจัดกิจกรรม 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรมด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ ขั้นที่ 2 การสะท้อนการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การสรุปองค์ความรู้ และขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้ และ 4) การวัด และประเมินผลกิจกรรม แสดงได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 องค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ของนักศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรม	สาระสำคัญ
หลักการ และความมุ่งหมายของกิจกรรม	หลักการของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ของนักศึกษาผ่านการเรียนรู้และการปฏิบัติ โดยแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอนมาดำเนินกิจกรรม และมีความมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ของนักศึกษา 5 คุณลักษณะ คือ การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นอดทน

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบของ รูปแบบกิจกรรม	สาระสำคัญ
	โดยคุณลักษณะในแต่ละด้านจะมีการส่งเสริมเป็นไปตามระดับความสำคัญของคุณลักษณะแต่ละด้านที่เรียงลำดับจากการประเมินความต้องการจำเป็น (การวิจัยในระยะที่ 2) เช่น การกล้าคิดริเริ่ม และความมุ่งมั่นอดทนจะมีการบูรณาการร่วมกันในกิจกรรมที่ 1 เป็นต้น
เนื้อหาและรายละเอียด ของกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปฐมนิเทศ และการประเมินคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ 2. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม 3. กิจกรรมที่ 1 การรังสรรค์เมนูอาหารผ่านสื่อออนไลน์ 4. กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาสูตรเครื่องดื่มเพื่อธุรกิจ 5. กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาธุรกิจ 6. กิจกรรมที่ 4 จิ๊กซอร์ความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม 7. กิจกรรมที่ 5 ความแตกต่างที่เหมือนกัน 8. กิจกรรมที่ 6 ฉันทใส่ใจ เต็มที่ และทำได้ ธุรกิจของฉัน 9. ปัจฉิมนิเทศ การวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และความพึงพอใจในกาเข้าร่วมกิจกรรม
การดำเนินงานการจัด กิจกรรม	<p>การใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์</p> <p>ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์</p> <p>ขั้นที่ 2 การสะท้อนการเรียนรู้</p> <p>ขั้นที่ 3 การสรุปองค์ความรู้</p> <p>ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้</p>
การวัดประเมินผลการจัด กิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ 2. ความพึงพอใจในกาเข้าร่วมกิจกรรม

1.3 นำร่างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 ปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปสู่การหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

2. การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ

การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการตามความต้องการจำเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยการตรวจสอบตามมาตรฐานการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง และด้านความรับผิดชอบต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารธุรกิจ จำนวน 1 คน กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 2 คน กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานประกอบการ จำนวน 1 คน

ขอบเขตด้านผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบมีจุดมุ่งหมาย (purposeful sampling) ด้วยการกำหนดคุณสมบัติออกเป็น 4 กลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาด้านอุตสาหกรรมบริการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

3) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาด้านการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานประกอบการเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม มีประสบการณ์การประกอบธุรกิจไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ จำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยดังนี้

1) คีกรายละเอียดและเกณฑ์การประเมินของคณะกรรมการร่วมมาตรฐานการประเมินการศึกษา (Joint committee on standards for educational evaluation: JCSEE) ซึ่งได้รับการปรับปรุงโดยสมาคมการประเมินแคนาดา (Canadian evaluation society) (Yarrough; et al., 2011) ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน 5 มาตรฐาน ประกอบด้วย ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) และด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability standards) มีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1. มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ ประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือได้ของนักประเมิน ความสนใจต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย วัตถุประสงค์การเจาะจง คุณค่าที่มีความชัดเจน สารสนเทศที่ตรงประเด็น กระบวนการและผลผลิตที่มีความหมาย ทันทเวลา มีการสื่อสารและการรายงานที่เหมาะสม และให้ความสนใจต่อผลลัพธ์และอิทธิพลรอบข้าง

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ ประกอบด้วย การบริหารโครงการ กระบวนการปฏิบัติ ความอยู่รอดทางบริบท และใช้ทรัพยากร

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสมขอบธรรม ประกอบด้วย มุ่งเน้นความสำคัญด้านการตอบสนองและความครอบคลุม การทำความเข้าใจอย่างเป็นทางการ สิทธิทางมนุษยชนและความเคารพนับถือ ความชัดเจนและยุติธรรม ความโปร่งใสและเปิดเผย ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ และความรับผิดชอบต่อการเงิน

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง ประกอบด้วย การสรุปและการตัดสินใจที่มีเหตุผลเหมาะสมถูกต้อง สารสนเทศที่มีความตรง สารสนเทศที่มีความเที่ยง โปรแกรมนที่มีความชัดเจนและการอธิบายบริบทสภาพแวดล้อม การจัดการสารสนเทศ การออกแบบและการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือ การให้เหตุผลทางการประเมินที่มีความชัดเจน และการสื่อสารและการรายงาน

5. มาตรฐานด้านความรับผิดชอบต่อประเมิน ประกอบด้วย ข้อมูลหลักฐานการประเมิน การประเมินอภิมานภายใน และการประเมินอภิมานภายนอก

มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

5 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในระดับมาก

3 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับน้อย

1 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การยอมรับความเหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ระดับ 3.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเหมาะสม ผลการตรวจสอบพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง รายการประเมินนั้น ความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความถูกต้อง/ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระดับน้อยที่สุด

2) นำแบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขการใช้สำนวนภาษา

2.3 จัดทำร่างแบบประเมิน ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามตามโครงสร้างที่ต้องการวัดและจำนวนข้อคำถาม เมื่อได้เป็นแบบประเมินฉบับร่างแล้ว นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้

อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ และการจัดรูปแบบการพิมพ์ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและจัดทำเป็นแบบประเมินฉบับร่าง

2.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบประเมินฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามเป็นรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item Objective Congruence: IOC) มีการให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ข้อคำถามมีความไม่ชัดเจนว่าสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

เกณฑ์การพิจารณาจากค่าดัชนี IOC โดยถือเกณฑ์ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556, น. 97) ภายหลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบประเมินแล้ว คัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์และปรับปรุงภาษาที่ใช้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 5 ตัวอย่างแบบประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

ข้อ	รายการประเมินรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)						
1	หลักการ และแนวคิดที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
2	รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯสามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม					

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมินรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2. ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)						
1	วิธีการดำเนินการของกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีความสมเหตุสมผลตามหลักการและแนวคิดสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง					
2	รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ สามารถปฏิบัติจริง					
3. ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards)						
1	จุดมุ่งหมายของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับหลักการ และเหตุผล					
2	สาระสำคัญ (เนื้อหา) ในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย					
4. ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards)						
1	กิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีองค์ประกอบครบถ้วนความถูกต้องตามหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร					
2	กิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความถูกต้องตามหลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา					
5. ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability standards)						
1	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ทำให้ได้มาตรฐานทางวิชาการจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ					
2	กระบวนการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ทำให้ได้กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการครอบคลุมทุกด้าน					

ระยะที่ 4 การใช้และประเมินประสิทธิผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

จุดมุ่งหมายข้อที่ 4 เพื่อใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

ระยะที่ 4 เป็นการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ มาทดลองใช้กับนักศึกษาระดับระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบกิจกรรมที่ได้สร้างขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาคณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา จำนวน 22 คน โดยมีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โดยการเลือกยกกลุ่มชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เข้าร่วมโดยการลงบันทึกในหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ได้จำนวนทั้งสิ้น 22 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนาารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ได้จำแนกตัวแปรดังนี้

1. ตัวแปรทดลอง คือ รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย
 - 2.1 ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สร้างขึ้น
 - 2.2 ความคงทนของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ภายหลังจากที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นเวลา 4 สัปดาห์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะนี้ มีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม และข้อคำถามตามคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ
2. จัดทำร่างแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามตามโครงสร้างที่ต้องการวัดและจำนวนข้อคำถาม เมื่อได้เป็นแบบสอบถามฉบับร่างแล้ว นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content

Validity) ความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ และการจัดรูปแบบการพิมพ์ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและจัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องทางด้านบริหารธุรกิจ มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทางด้านอุตสาหกรรมบริการ มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 3) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย การวัด และประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามเป็นรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีการให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ข้อคำถามมีความไม่ชัดเจนว่าสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
เกณฑ์การพิจารณาจากค่าดัชนี IOC โดยถือเกณฑ์ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556, น. 97) หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามแล้ว คัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์และปรับปรุงภาษาที่ใช้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เป็นคำถามที่มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

4. นำแบบสอบถามทั้งฉบับที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจริง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

7. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนได้ฉบับสมบูรณ์ และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

สำหรับการให้คะแนนการตอบแบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ มากที่สุด
 4 หมายถึง มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ มาก
 3 หมายถึง มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ปานกลาง
 2 หมายถึง มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ น้อย
 1 หมายถึง มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ น้อยที่สุด
 โดยมีการกำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะความเป็น
 ผู้ประกอบการ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง คุณลักษณะ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง คุณลักษณะ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง คุณลักษณะ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง คุณลักษณะ น้อยที่สุด

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยนำรูปแบบที่ได้พัฒนามาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วศึกษาผลการพัฒนา
 โดยมีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 วิโรฒ เพื่อขออนุญาตดำเนินการทดลองรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
 ความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

2. วิธีการทดลอง

2.1 แบบแผนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นกลุ่มตัวอย่าง 1
 กลุ่ม โดยมีแบบแผนการทดลองแบบการทดสอบครั้งแรกกับการทดสอบครั้งหลังหลายครั้ง (One
 Group Pretest and Multiple Posttest Design) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตาราง 6 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม ทดลอง	การวัดก่อน (Pretest)	การใช้รูปแบบกิจกรรม (Treatment)	การวัดหลัง 1 (Posttest 1)	การวัดหลัง 2 (Posttest 2)
E	O ₁	X	O ₂	O ₃
Time				

ความหมายของสัญลักษณ์ ดังนี้

E คือ กลุ่มทดลอง

O₁ คือ การวัดก่อนการทดลอง (Pretest)

X คือ การจัดการกระทำ (Treatment) โดยการใช้รูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

O₂ คือ การวัดหลังการจัดการกระทำทดลอง (Posttest)

O₃ คือ การวัดหลังการจัดการกระทำในระยะติดตามผล (Follow up)

สำหรับระยะเวลาในการวัดภายหลังการทดลองหรือการวัดภายหลังการติดตามผล (Follow up) ต้องมีการเว้นระยะห่างของเวลาในการวัดซ้ำเพราะถึงแม้ว่าจะเป็นการวัดคุณลักษณะเดียวกันก็ควรทดสอบโดยให้มีระยะห่างกันมากกว่า 3 สัปดาห์ขึ้นไป (Ferrando & Lorenzo, 2001; Pfeiffer, et al., 2011; อ้างอิงใน เสาวณิต กิตตินานนท์. 2554, น. 20-21) ดังนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ และกำหนดช่วงเวลาในการติดตามผลในช่วง 4 สัปดาห์หลังการทดลอง

2.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ระหว่างวันที่ 10 เมษายน ถึง วันที่ 29 พฤษภาคม 2566 โดยดำเนินการระยะทดลองใช้รูปแบบเป็นเวลา 3 สัปดาห์ จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรม 8 ครั้ง จำนวน 12 ชั่วโมง และระยะติดตามผลเป็นเวลา 4 สัปดาห์ มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษานอกห้องเรียน และเป็นไปตามเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

2. ผู้วิจัยดำเนินชี้แจงรายละเอียด กำหนดการ และขั้นตอนการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นให้กับสถาบันการศึกษาโดยการจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาร่วมกับฝ่ายกิจการนักศึกษาในสถาบันเพื่อการขออนุมัติการทำกิจกรรม การประสานงานกับวิทยากรในหลายสาขาวิชาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกิจกรรมของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะในแต่ละด้าน และมีการดำเนินการทดลองใช้กับนักศึกษา

3. วันที่ 10 เมษายน 2566 ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้นักศึกษาเข้าใจในทุกขั้นตอนอย่างชัดเจน และให้นักศึกษาทำแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ (Pre-Test) ในครั้งที่ 1 ก่อนการเริ่มกิจกรรม ใช้เวลาในการทำแบบวัด 20 นาที

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแบบแผนที่ระบุไว้ในคู่มือ โดยมีผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร และผู้ประเมิน เป็นตัวอย่างที่ดีที่สร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจ และเสริมแรงทางบวกให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมให้ครบทุกขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาให้ดีขึ้น

5. เมื่อเสร็จสิ้นในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละชุดกิจกรรมให้ผู้ประเมินทำแบบประเมินท้ายกิจกรรมโดยพิจารณาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาพรวมเป็นรายบุคคลว่าผ่านหรือไม่ผ่านคุณลักษณะดังกล่าว

6. นักศึกษาจัดทำรายงานนิเลศรอนิกส์ผ่านเครือข่ายออนไลน์สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ในแต่ละครั้งของการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

7. วันที่ 28 เมษายน 2566 เมื่อนักศึกษาดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรครบถ้วนตามคู่มือแล้ว ให้นักศึกษาทำแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ (Post-Test) ครั้งที่ 1 ในครั้งสุดท้ายของการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้เวลาในการทำแบบวัด 20 นาที

8. วันที่ 29 พฤษภาคม 2566 หลังจากใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผ่านไป 4 สัปดาห์ ให้นักศึกษาทำแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ (Post-Test) ครั้งที่ 2 โดยใช้เวลาในการทำ 20 นาที เพื่อศึกษาความคงทนของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบทันที และหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 4 สัปดาห์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุนามแบบวัดซ้ำ (Repeated measurement MANOVA) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาและวิจัยรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีจุดมุ่งหมายของงานวิจัยไว้ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 3) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และ 4) เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ตอนที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ตอนที่ 4 การใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ตอนที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ผลการศึกษาตอนที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลักและการเลือกตัวอย่างตามทฤษฎี โดยใช้วิธีทฤษฎีฐานราก การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ จำนวน 12 คน ประกอบด้วย เพศชาย จำนวน 5 คน เพศหญิง จำนวน 7 คน อายุระหว่าง 27-34 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบกิจการมาแล้ว 3-6 ปี และมีรายชื่อสถานประกอบการอยู่ในฐานข้อมูลธุรกิจของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในแต่ละจังหวัดซึ่งเป็นกลุ่มที่ประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มลักษณะรูปแบบเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประเภทร้านอาหารและคาเฟ่ที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่การพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ดี และสอดคล้องกับประสบการณ์ในการประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

1. การให้ความหมายของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ตามการรับรู้และการตีความจากมุมมองของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่าความหมายความสำเร็จของผู้ประกอบการใหม่ฯ เกิดจากมุมมองของผู้ประกอบการแต่ละคนที่มีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ และความพึงพอใจในความสำเร็จที่แตกต่างกันไปตามที่สามารถดำเนินธุรกิจให้ลุส่งไปด้วยดี โดยสรุปความหมายของความสำเร็จคือ ความพึงพอใจในการประกอบการที่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้พร้อมทั้งให้องค์กรอยู่ได้ และมีความสุขในทุกมิติของปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยความสำเร็จที่มีปัจจัยเกี่ยวข้อง 4 ด้าน คือ 1) ผลตอบแทนทางการเงิน หมายถึง การประกอบการที่ให้ผลตอบแทนทางการเงินโดยเฉพาะความอยู่รอดของธุรกิจจากสภาพคล่องทางการเงิน เพื่อใช้บริหารจัดการภายในร้านอยู่ได้ อีกทั้งยังเกิดจากความพึงพอใจจากรายได้ที่มาจากการประกอบการธุรกิจ ได้แก่ จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงที่ส่งผลต่อรายได้ที่ได้จากลูกค้าที่มาใช้บริการ และรายได้ในช่วง 2-3 ปี ที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการร้านในเรื่องวัตถุดิบ อุปกรณ์ การตกแต่งร้าน ค่าตอบแทนพนักงาน และตอบแทนผู้ประกอบการทำให้เกิดการดำเนินธุรกิจได้ อีกทั้งยังมีกำไรพออยู่ได้ในสถานการณ์นี้ เพื่อให้การดำเนินการของร้านมีสภาพคล่องเกิดความยั่งยืนในธุรกิจการให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม 2) ความพึงพอใจของลูกค้า หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของลูกค้าที่มีต่อการเข้ามาใช้บริการ ความจงรักภักดีต่อสินค้าและบริการ การที่ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำแล้วมีการบอกต่อถึงรสชาติ

อาหาร/ เครื่องดื่ม บรรยากาศของร้าน และการบริการที่ประทับใจที่แสดงให้เห็นถึงความจริงใจ เต็มใจ และซื่อสัตย์ต่อลูกค้า อีกทั้งการนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการบริการให้กับลูกค้าอย่างมีใจ บริการที่ดีจึงส่งผลให้เกิดการเข้าใช้บริการของลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง 3) ความพึงพอใจของ พนักงาน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของพนักงานที่มีต่อสถานประกอบการในการตอบสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสม และความพอใจในการทำงานบริการ อีกทั้งการเข้าใจถึงการบริหารจัดการภายในร้านที่มีความชัดเจน มีการฟังพาดาคัยกัน และการทำหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี การยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของพนักงาน และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การกล้า แสดงออก การกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าสื่อสาร กล้าสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กรนำไปสู่ การเติบโตของธุรกิจได้ และ 4) ความเป็นตัวตนของผู้ประกอบการ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของ ผู้ประกอบการในการชื่นชอบ ภาคภูมิใจ มีใจรักในการทำงาน และการเอาใจใส่ในผลิตภัณฑ์ที่ นำเสนอให้ลูกค้าที่แสดงถึงความเป็นตัวตนทำให้เกิดความสุขที่ได้ทำ การสร้างสรรค์ธุรกิจด้วย ตนเองโดยเริ่มจากการออกแบบสถานที่ การสร้างบรรยากาศของร้านที่สอดคล้องกับความเป็น ตัวตน อีกทั้งการพัฒนาเมนูอาหารและเครื่องดื่มที่ได้ใส่ใจทุกรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ภายใน ร้านทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และการมีแรงจูงใจ ความพึงพอใจในประกอบการธุรกิจและได้อยู่ กับสิ่งที่ตนเองรัก ดังตัวอย่างข้อความสัมภาษณ์ดังนี้

“...ความสำเร็จที่เกิดจากการเติบโตทางธุรกิจ คือ การมียอดขายที่มีผลกำไรทุก ๆ เดือนที่พอ อยู่ได้ ที่สามารถต่อยอดธุรกิจให้ดำเนินต่อไป...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 2, สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2564)

“...การประสบความสำเร็จเกิดจากความพึงพอใจของลูกค้าที่กลับมาใช้บริการซ้ำ การได้เจอ ลูกค้าเก่าเข้ามาใช้บริการ มีการทักทายพร้อมทั้งพูดคุยเกี่ยวกับความชื่นชอบในผลิตภัณฑ์และการ บริการของทางร้าน”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 4, สัมภาษณ์, 4 มกราคม 2565)

“...การมีกำไรหมุนเวียนเพื่อใช้บริหารจัดการภายในร้านให้ร้านอยู่ได้ ลูกน้องอยู่ได้ และ ผู้ประกอบการอยู่ได้ ธุรกิจดำเนินไปได้ด้วยดี ถึงจะมีอุปสรรคในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ก็สามารถใช้จะประคับประคองธุรกิจได้...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 6, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2565)

“...ความสำเร็จเกิดจากการที่ลูกค้าพึงพอใจแล้วบอกต่อ และถ้าผ่านทางร้านก็ต้องมาแวะที่ร้าน ซึ่งจะทำให้ผลการประกอบการได้ผลดีตามไปด้วย แต่ในมุมมองที่เกิดจากเสียงของลูกค้ามีการชื่นชมอย่างต่อเนื่อง มีการแนะนำต่อหรือถ้ามาที่ร้านแล้วไม่เสียหน้า...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 7, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

“...การได้ทำงานที่รักในอาชีพนี้ การใส่ใจในรายละเอียดของการทำงาน และการได้ลงมือทำด้วยตนเอง ลูกค้าชื่นชมในสิ่งที่เรานำเสนอหรือขายก็ทำให้เกิดความภาคภูมิใจแล้ว...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 8, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2565)

“...การทำธุรกิจที่เป็นระบบทั้งการจัดการภายในองค์กรต้องชัดเจน ค่าตอบแทน และสวัสดิการอื่นๆ ต้องให้พนักงานอย่างเต็มที่และเหมาะสม อีกทั้งเจ้าของและพนักงานอยู่กันแบบครอบครัวที่พึ่งพาอาศัยกัน และการทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างดี...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 9, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2565)

“...ธุรกิจอยู่ได้ ลูกน้องมีความสุข ลูกน้องกล้าพูด กล้าบอก กล้าสื่อสาร และขอให้เราเป็นเจ้าของที่รับฟังลูกน้อง บางทีไอเดียใหม่ ๆ แปลก ๆ ที่ดึงดูดลูกค้าก็เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของลูกน้องเหมือนกัน ต้องให้เขาได้ทำเต็มศักยภาพของเขา...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 10, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

“...การทำงานที่ได้สร้างความเป็นตัวตนของตนเองที่ใส่ลงไปในธุรกิจนี้ การออกแบบสถานที่เมนูอาหารและเครื่องดื่ม และอื่น ๆ ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนจึงทำให้มีความสุขในสิ่งที่ได้ทำ...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 10, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

“...การทำแล้วมีความสุขที่ได้ประกอบการนี้ ความเป็นตัวตนได้อยู่กับบรรยากาศที่ตนเองสร้างขึ้นมา และผู้บริโภคมเข้ามาใช้บริการมีความสุขอยากมานั่งนานๆ ได้ลิ้มลองอาหารอร่อย ๆ จากสิ่งที่เราสร้างสรรค์ขึ้นมา...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 11, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

“...ธุรกิจอยู่ได้ด้วยรายได้จากการที่ลูกค้าเข้ามาใช้บริการ สามารถใช้ในการบริหารจัดการร้าน และมีค่าตอบแทนให้ลูกน้อง อีกทั้งทำให้ผู้ประกอบการได้มีงานทำทุกวันด้วย...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 11, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

“...ความสำเร็จในมุมมองของการได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค มีการกลับมาใช้ซ้ำ ผู้บริโภคมีความพึงพอใจที่ดีในการใช้บริการ และการบริโภคสินค้า...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 12, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2565)

2. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักได้สะท้อนถึงคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม คือ ลักษณะส่วนบุคคลที่อยู่ในตัวเองหรือจากการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง คุณลักษณะที่เกิดขึ้นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อส่งเสริมให้บุคคลที่มีคุณลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดความสำเร็จในการประกอบการด้านธุรกิจได้ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ และพฤติกรรมที่แสดงถึงคุณลักษณะฯ ที่ได้สังเคราะห์ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีความสำคัญมากที่สุดแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การมีจิตบริการ 4) ความมุ่งมั่นและอดทน และ 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การกล้าริเริ่ม หมายถึง การมีความกล้าริเริ่มสิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่ซ้ำแบบเดิม การบริการและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินการธุรกิจ โดยมีความคิดคล่องแคล่วในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า การมีความคิดยืดหยุ่นในการเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมทั้งความคิดละเอียดลออในการใส่ใจรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ เข้าใจความต้องการลูกค้าและพนักงาน รวมทั้งการคิดริเริ่มแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาร้าน รสชาติอาหารหรือเครื่องดื่ม และการให้บริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าที่แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของทางร้านได้ ดังตัวอย่างข้อความการสัมภาษณ์ดังนี้

“...มีความกล้าหาญในการทำสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารในรูปแบบใหม่ ๆ เทคนิคการบริการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 1, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2564)

“...การสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ของร้านตนเองอย่างต่อเนื่อง ที่เกิดจากการสร้างใหม่ หรือการปรับปรุงจากเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 2, สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2564)

“...การมีความสร้างสรรค์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่เหมือนใคร มีความทันสมัย และการนำผลิตภัณฑ์ในชุมชน เช่น วัตถุดิบ พืชผัก และผลไม้ที่สามารถนำมาประกอบอาหารและเครื่องดื่มได้ เพื่อสร้างจุดขายให้กับร้านและการส่งเสริมการเกษตรของคนในชุมชนได้ด้วย...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 5, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2565)

2.2 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง หมายถึง การมีพฤติกรรมที่ชอบค้นคว้าเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งภายในร้าน และนอกร้าน มีการยอมรับและไม่หวั่นไหวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกับรับมืออย่างเต็มความสามารถ พร้อมทั้งการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การหาวิธีเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้จากลูกน้อง เพื่อนทางธุรกิจ ผู้ใช้บริการ และจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น จากผู้เชี่ยวชาญ การฝึกอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการหรือเรื่องที่น่าสนใจ การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับธุรกิจเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ อีกทั้งมีแผนการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น การศึกษาข้อมูลความรู้จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ และการศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ดังตัวอย่างข้อความการสัมภาษณ์ดังนี้

“...การใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอสม่ำเสมอ ไม่หยุดที่จะเรียนรู้ การอัปเดตข้อมูลอยู่เสมอ ทั้งที่มีความรู้แล้ว และมีความรู้ที่ยังไม่ชัดเจนก็จะพยายามในการขวนขวายเพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากภายนอกมาใช้ประโยชน์กับทางร้านให้ได้มากที่สุด...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 1, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2565)

“...การใฝ่รู้ในการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง การพัฒนาสูตรผลิตภัณฑ์ทุกขั้นตอน โดยการเรียนรู้ในช่วงเวลาว่างหลังจากการทำงานในสถานประกอบการแล้ว เดี่ยวนี้มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายมาก ๆ ทำให้เข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 3, สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2564)

“...การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ตลอดชีวิตส่วนนี้สำคัญมาก เพราะจะนำไปสู่ การรู้ และการอัปเดตข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ทำให้รู้ถึงคู่แข่งในการประกอบการ และโอกาสความเป็นไปได้ในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในธุรกิจ รวมทั้งการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และสิ่งที่ทำต้องรู้ลึกๆจริง...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 10, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

2.3 การมีจิตบริการ หมายถึง การมีจิตใจของผู้ประกอบการแสดงถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อผู้ให้บริการทำให้ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจ และจงรักภักดีต่อการเข้าใช้บริการอย่างต่อเนื่อง เกิดความประทับใจในหลาย ๆ ด้านที่เกิดจากการให้บริการที่ดี ประกอบด้วย การมีใจรักในงานบริการ การมีทัศนคติที่ดีต่องานบริการ การควบคุมอารมณ์และการแก้ปัญหา การมีความซื่อสัตย์ และการมีความรอบรู้ในการบริการที่ตนเองได้ประกอบการอยู่ ดังตัวอย่างข้อความการสัมภาษณ์ดังนี้

“...การมีจิตบริการเป็นสิ่งสำคัญมาก ๆ สำหรับการให้บริการในธุรกิจนี้ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสารกับลูกค้าที่ดี การแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนในการบริการ และการเอาใจใส่ในความต้องการของลูกค้า...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 2, สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2565)

“...การมีจิตบริการที่ดีพร้อมทั้งการพัฒนาการบริการให้ได้มากที่สุด การสร้างความจริงใจ การใส่ใจในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ สุภาพอ่อนโยน และการมีใจรักในการบริการ...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 3, สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2564)

“...การให้บริการที่ดีต้องมีทักษะการสื่อสาร การรับฟังความคิดเห็นจากลูกค้า จากพนักงานด้วยความเห็นอกเห็นใจ และการตอบสนองอย่างเต็มที่ให้บริการ...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 9, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2565)

2.4 ความมุ่งมั่นและอดทน หมายถึง การมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ และรับผิดชอบทำหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม อดทน พุ่มพวงกาย แรงใจ และกำลังสติปัญญา ไม่ย่อท้อเพื่อให้ได้งานสำเร็จตามเป้าหมาย การนำคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงพัฒนาร้านให้ดีขึ้น มีใจมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างมีเป้าหมายอีกทั้งไม่ล้มเลิกธุรกิจในช่วง 1-3 ปีที่ผ่านมา มีความตั้งใจ มุ่งมั่น และความอดทนเพียรพยายามในการดำเนินการให้สำเร็จได้ ดังตัวอย่างข้อความการสัมภาษณ์ดังนี้

“...การเป็นผู้ประกอบการต้องมีความอดทนสูง เกิดความเสียใจผิดหวังหลายครั้งจากการประกอบการที่ผ่านมา รวมทั้งในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาปัจจุบันที่ธุรกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่มงดการให้บริการที่สถานประกอบการ ทำให้รายได้น้อยลง ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น แต่ต้องอดทนเพื่อให้ผ่านวิกฤติให้ได้...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 1, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2564)

“...การมีความอดทนต่อการทำงาน มุมานะ เพียรพยายาม การมีความตั้งใจแน่วแน่ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในอนาคตได้ซึ่งในปัจจุบันมีอุปสรรคการแพร่ระบาดของโรคโควิด เราต้องปรับกลยุทธ์ หาช่องทางการเสนอขายของที่ร้านอย่างต่อเนื่องทั้งที่ร้านและออนไลน์...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 6, สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2564)

“...การมุ่งมั่นและการอดทนต่อการทำงานและการประกอบการ เกิดจากแรงกดดันหลาย ๆ ด้าน เช่น ผลประกอบการ การบริหารลูกน้อง และการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า จึงต้องอาศัยความอดทนอย่างมาก และการที่จะนำร้านให้ประสบความสำเร็จทุกวันไม่เคยหยุดที่จะทำงานในแต่ละวันไม่มีวันหยุดต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 10, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2565)

2.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความพึงพอใจในตนเอง การยอมรับตนเอง ความสามารถในการกล้าแสดงออกของผู้ประกอบการที่กล้าตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ มีความเชื่อในศักยภาพของตัวเอง ความกล้าเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ มีความภาคภูมิใจในตัวเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ดังตัวอย่างข้อความการสัมภาษณ์ดังนี้

“...การสร้างความมั่นใจในตนเองด้วยการมีความเชื่อมั่นว่าตนเองทำได้ มีการตั้งเป้าหมายการสร้างแรงจูงใจ และความภาคภูมิใจในธุรกิจของตนเอง ซึ่งการคิดในทางบวกให้กับตนเองจึงนำไปสู่ความเข้มแข็งในจิตใจที่สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้ในการดำเนินธุรกิจได้...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 4, สัมภาษณ์, 4 มกราคม 2565)

“...การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อว่าดำเนินธุรกิจได้ตามเป้าหมาย มีใจสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่น การคิดดีและการเอาใจใส่ผู้บริโภค โดยมีความเชื่อที่ว่า ทำสิ่งดี ๆ กับผู้อื่นเดี๋ยวมันก็ดีกับตัวเราเอง...”

(ผู้ให้ข้อมูลหลัก 11, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

3. ข้อสรุปจากผลการวิจัย

3.1 ความหมายของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ เกิดจากมุมมองของผู้ประกอบการแต่ละคนที่มีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ และความพึงพอใจในความสำเร็จที่แตกต่างกันไปตามความสามารถและศักยภาพในการดำเนินธุรกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี โดยสรุปความหมาย คือ ความพึงพอใจในการประกอบการที่บรรลุตามเป้าหมาย

ที่ตั้งไว้พร้อมทั้งให้ห้องครัวอยู่ได้ และมีความสุขในทุกมิติของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ผลตอบแทนทางการเงิน 2) ความพึงพอใจของลูกค้า 3) ความพึงพอใจของพนักงาน และ 4) ความเป็นตัวตนของผู้ประกอบการ

3.2 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยผู้ให้ข้อมูลหลักได้สะท้อนถึงคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ คือ ลักษณะส่วนบุคคลที่มีอยู่ในตัวเอง หรือ จากการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ คุณลักษณะที่เกิดขึ้นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อส่งเสริมให้บุคคลที่มีคุณลักษณะดังกล่าวเกิดความสำเร็จในการประกอบการด้านธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ได้ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การมีจิตบริการ 4) ความมุ่งมั่นและอดทน และ 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง

ดังนั้นการศึกษาค้นพบข้อสรุปจากผลการวิจัย แสดงได้ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ข้อสรุปจากผลการวิจัยคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก

การนำเสนอผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ
เสนอตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 2 โดยมีเนื้อหา ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และผล
การศึกษาความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 1) สภาพที่เป็นจริงของคุณลักษณะความเป็น
ผู้ประกอบการ 2) สภาพที่คาดหวังของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และ 3) ความต้องการ
จำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ของนักศึกษา

2.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

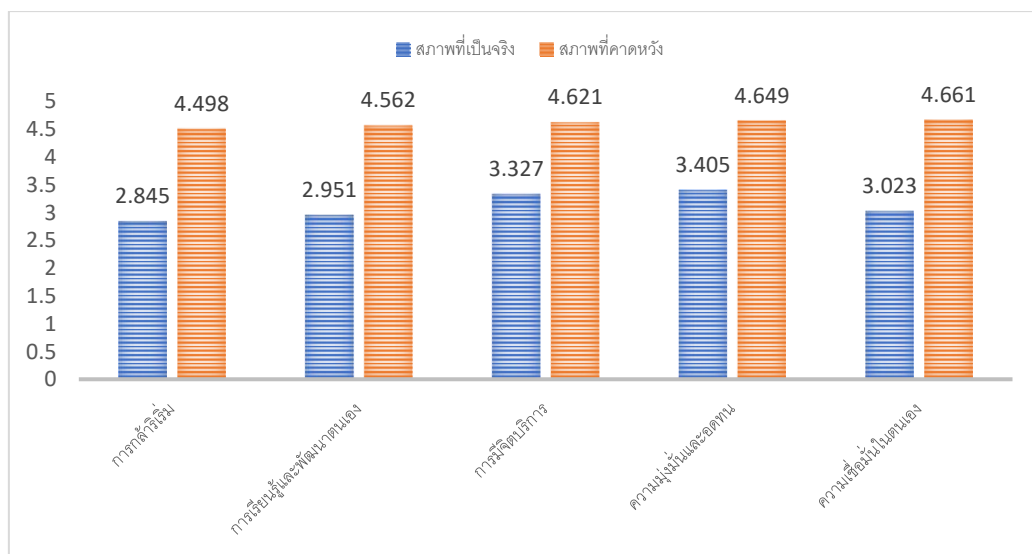
ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	112	32.000
2. หญิง	213	60.857
3. เพศทางเลือก	25	7.143
รวม	350	100.000
2. อายุ		
1. ต่ำกว่า 18 ปี	8	2.286
2. 18-19 ปี	88	25.143
3. 20-21 ปี	174	49.714
4. 22-23 ปี	74	21.143
5. 24 ปีขึ้นไป	6	1.714
รวม	350	100.000
3. ชั้นปี		
1. ชั้นปีที่ 1	81	23.143
2. ชั้นปีที่ 2	91	26.000
3. ชั้นปีที่ 3	99	28.286
4. ชั้นปีที่ 4	79	22.571
รวม	350	100.000

จากตาราง 7 พบว่ามีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากับ 350 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 60.857 รองลงมาเพศชาย มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.000 และเพศทางเลือก มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.143 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุช่วง 20-21 ปี มีจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 49.714 รองลงมาอายุช่วง 18-19 ปี มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 25.143 และอายุช่วง 22-23 ปี มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.143 และเมื่อพิจารณาตามชั้นปี พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 28.256 รองลงมาอยู่ชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26.000 และอยู่ชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.143 ตามลำดับ

2.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

รายการประเมิน	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่คาดหวัง (I)			ความต้องการจำเป็น (PNI)	
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	(I-D)/D	ระดับ
1. การกล้าริเริ่ม	2.845	.553	ปานกลาง	4.598	.551	มากที่สุด	0.581	1
2. การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	2.951	.520	ปานกลาง	4.562	.505	มากที่สุด	0.546	2
3. การมีจิตบริการ	3.327	.387	ปานกลาง	4.621	.493	มากที่สุด	0.388	4
4. ความมุ่งมั่นและอดทน	3.405	.398	ปานกลาง	4.649	.508	มากที่สุด	0.365	5
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.023	.590	ปานกลาง	4.661	.515	มากที่สุด	0.542	3
รวม	3.110	.385	ปานกลาง	4.598	.439	มากที่สุด	0.478	

ภาพประกอบ 7 กราฟแสดงค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

จากตาราง 8 และภาพประกอบ 7 พบว่าเมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นจริงของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.110 ส่วนสภาพที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.598 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) พบว่าโดยรวมของความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเท่ากับ 0.478 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น พบว่า ลำดับแรก คือ การกล้าริเริ่ม ($PNI_{modified} = 0.581$) อันดับสอง คือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ($PNI_{modified} = 0.545$) อันดับสาม คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ($PNI_{modified} = 0.542$) อันดับสี่ คือ การมีจิตบริการ ($PNI_{modified} = 0.388$) และอันดับห้า คือ ความมุ่งมั่นและอดทน ($PNI_{modified} = 0.365$) ตามลำดับความสำคัญ

ตอนที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายข้อ 3 สามารถแสดงผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการจึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ จึงต้องศึกษาและเข้าใจถึงสภาพที่แท้จริงซึ่งได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในการวิจัยระยะที่ 1 ที่ให้มุมมองและความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมาย และคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ซึ่งเป็นการได้ข้อมูลที่นำไปสู่การวิจัยในระยะที่ 2 ที่ได้องค์ความรู้และคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน ตามการเรียงลำดับความสำคัญที่ได้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เพื่อได้องค์ประกอบสำคัญในการประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะฯ ดังกล่าวตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาในการจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ โดยสรุปตามขั้นตอนดังนี้ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น การพัฒนาหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร โดยในการวิจัยครั้งนี้มีองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม เนื้อหา และรายละเอียดของกิจกรรม การดำเนินงานการจัดกิจกรรม และการวัดและประเมินผลของกิจกรรม 2) แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การสร้างประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ และ 3) แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง 4) การมีจิตบริการ และ 5) ความมุ่งมั่นและอดทน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ที่ครอบคลุม 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง 4) การมีจิตบริการ และ 5) ความมุ่งมั่นและอดทน

2. เนื้อหา และรายละเอียดของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ และจุดมุ่งหมายของ

กิจกรรม 2) เนื้อหา และรายละเอียดของกิจกรรม 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรมโดยใช้การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ชั้น คือ การสร้างประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ และ 4) การวัดและประเมินผลของกิจกรรม

3. การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผล และมีการดำเนินการกิจกรรมด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างประสบการณ์ 2) การสะท้อนการเรียนรู้ 3) การสรุปองค์ความรู้ และ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการการจัดกิจกรรมดังนี้

3.1 ขั้นนำ ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และการศึกษาข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

3.2 ขั้นดำเนินการ ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 การรังสรรค์เมนูอาหารผ่านสื่อออนไลน์ กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาสูตรเครื่องดื่มเพื่อธุรกิจ กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาธุรกิจ กิจกรรมที่ 4 จิ๊กซอร์ความสำเร็จของธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม กิจกรรมที่ 5 ความแตกต่างที่เหมือนกัน และกิจกรรมที่ 6 ฉันทใส่ใจ เต็มที่ และทำได้ธุรกิจของฉัน

3.3 ขั้นสรุป ประกอบด้วย การปัจฉิมนิเทศ การประเมินความพึงพอใจ และการวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ

ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของกิจกรรม วันและเวลาในการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ แสดงได้ดังตาราง 9

ตาราง 9 โครงสร้างของกิจกรรม วันและเวลาในการดำเนินกิจกรรม

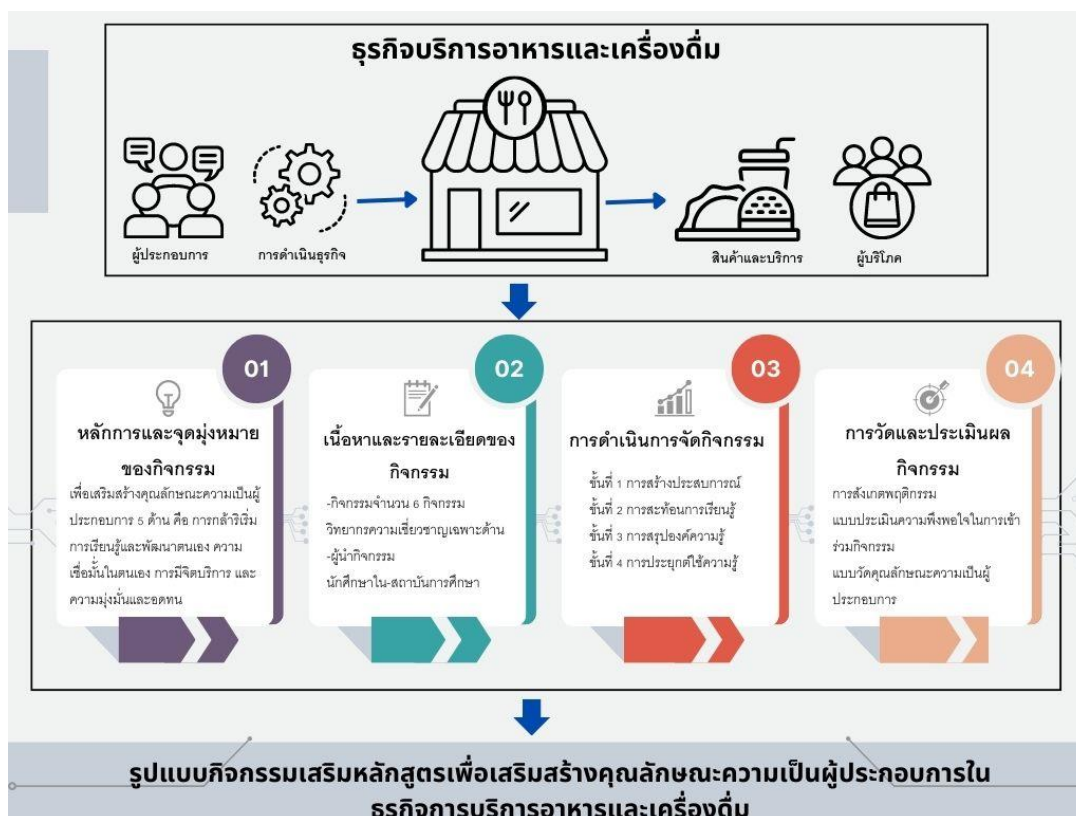
ครั้งที่	วัน/เวลา	กิจกรรม	คุณลักษณะ	สื่อ/อุปกรณ์/ อื่นๆ	การประเมินผล
1	จ.10/4/66 16.00-17.00 (60 นาที)	1) ปฐมนิเทศ 2) การวัดคุณลักษณะฯ 3) ความรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะฯ ที่ประสบ ความสำเร็จ		ใบความรู้ แบบวัด คุณลักษณะฯ	การอภิปรายและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตรวจสอบจากแบบ วัดคุณลักษณะ

ตาราง 9 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เวลา	กิจกรรม	คุณลักษณะ	สื่อ/อุปกรณ์/ อื่นๆ	การประเมินผล
2	อ.11/4/66 15.00-17.00 (120 นาที)	กิจกรรมที่ 1 การรังสรรค์ เมนูอาหารผ่านสื่อ ออนไลน์	การกล้าริเริ่ม ความมุ่งมั่น และอดทน	ใบกิจกรรมที่ 1 แบบประเมิน กิจกรรม	ตรวจสอบจากแบบ ประเมิน (วิทยากร และผู้ประเมิน)
3	จ.17/4/66 16.00-18.00 (120 นาที)	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนา สูตรเครื่องดื่มเพื่อธุรกิจ	การกล้าริเริ่ม ความมุ่งมั่น และอดทน	ใบกิจกรรมที่ 2 แบบประเมิน กิจกรรม	ตรวจสอบจากแบบ ประเมิน (วิทยากร และผู้ประเมิน)
4	อ.18/4/66 13.00-14.30 (90 นาที)	กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้ เพื่อธุรกิจ	การเรียนรู้ และพัฒนา ตนเอง	ใบกิจกรรมที่ 3 แบบประเมิน กิจกรรม	ตรวจสอบจากแบบ ประเมิน (วิทยากร)
5	อ.18/4/66 15.00-16.30 (90 นาที)	กิจกรรมที่ 4 จีซอร์ ความสำเร็จของธุรกิจฯ	การเรียนรู้ และพัฒนา ตนเอง	ใบกิจกรรมที่ 4 แบบประเมิน กิจกรรม	ตรวจสอบจากแบบ ประเมิน (วิทยากร)
6	อ.25/4/66 13.00-14.30 (90 นาที)	กิจกรรมที่ 5 ความ แตกต่างที่เหมือนกัน	ความเชื่อมั่น ในตนเอง การมีจิต บริการ	ใบกิจกรรมที่ 5 แบบประเมิน	ตรวจสอบจากแบบ ประเมิน (วิทยากร)
7	อ.25/4/66 15.00-16.30 (90 นาที)	กิจกรรมที่ 6 ฉันทใส่ใจ เต็มที่ และทำได้ ธุรกิจ ของฉัน	ความเชื่อมั่น ในตนเอง การมีจิต บริการ	ใบกิจกรรมที่ 6 แบบประเมิน	ตรวจสอบจากแบบ ประเมิน (วิทยากร และผู้ประเมิน)
8	ศ.28/4/66 16.00-17.00 (60 นาที)	ปัจฉิมนิเทศ การประเมินความพึง พอใจ การวัดคุณลักษณะฯ (หลังทดลองครั้งที่ 1)		แบบประเมิน ความพึงพอใจ แบบวัด คุณลักษณะ	ตรวจสอบจากแบบ ประเมินความพึง พอใจ ตรวจสอบจากแบบ วัดคุณลักษณะฯ

4. การวัดและประเมินผลกิจกรรม ประกอบด้วย 1) การประเมินจากใบกิจกรรม ซึ่งงาน และแฟ้มสะสมงานที่ได้ดำเนินการตามกิจกรรมฯ โดยการวัดประเมินตามสภาพจริง มีลักษณะ แบบประเมินผ่าน/ไม่ผ่านตามการประเมินของผู้ประเมิน 2) การประเมินจากความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีลักษณะแบบประเมินให้คะแนน มีเกณฑ์การประเมินคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป) และ 3) การประเมินจากแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ สามารถแสดงภาพจำลองรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ตามภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

ประเด็นที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัยข้อ 3 การประเมินในครั้งนี้ได้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน 5 มาตรฐานของคณะกรรมการร่วมมาตรฐานการประเมินการศึกษา ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน 5 ด้านดังนี้

ด้านความเป็นประโยชน์ หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีประโยชน์ต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้นักศึกษาได้มีแนวทางในการ

พัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ได้ ที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน หรือนอกหลักสูตร

ด้านความเป็นไปได้ หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น มีวิธีการและกระบวนการที่สามารถปฏิบัติได้จริง สมเหตุสมผล และมีความเหมาะสมตามแนวปฏิบัติสามารถนำมาใช้พัฒนาได้ตามสภาพที่เป็นจริงนักศึกษา

ด้านความเหมาะสม หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมกับนักศึกษาทั้งในด้านวัตถุประสงค์ สาระสำคัญ (เนื้อหา) อุปกรณ์ สถานที่ ระยะเวลา และการวัดประเมินผลที่มีความเหมาะสม

ด้านความถูกต้อง หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น มีความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ อีกทั้งมีวิธีการ กระบวนการ ลำดับขั้นตอน และการวัดประเมินผลของกิจกรรมที่ถูกต้องครอบคลุมตามเกณฑ์มาตรฐาน

ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น สามารถตรวจสอบได้จากการดำเนินกิจกรรมในสถาบันการศึกษา การดำเนินการทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบกิจกรรมฯ โดยมีการเชื่อมโยงกับเอกสาร และกระบวนการการได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ได้มาตรฐานทางวิชาการ

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

รายการประเมิน	M	S.D.	การแปลผล
1. ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)	4.667	.333	มากที่สุด
1.1 หลักการ และแนวคิดที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม	4.600	.547	มากที่สุด
1.2 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯสามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม	4.800	.447	มากที่สุด
1.3 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้	4.600	.547	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	M	S.D.	การแปลผล
2. ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)	4.733	.278	มากที่สุด
2.1 วิธีการดำเนินการของกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีความ สมเหตุสมผลตามหลักการและแนวคิดสามารถนำมาปฏิบัติได้ จริง	4.400	.547	มาก
2.2 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความ เป็นผู้ประกอบการฯ สามารถปฏิบัติจริง	5.000	.000	มากที่สุด
2.3 รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความ เป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เข้าร่วม กิจกรรม	4.800	.447	มากที่สุด
3. ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards)	4.833	.235	มากที่สุด
3.1 จุดมุ่งหมายของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับ หลักการ และเหตุผล	5.000	.000	มากที่สุด
3.2 สาระสำคัญ (เนื้อหา) ในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย	5.000	.000	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มี ความเหมาะสมกับขั้นตอนการจัดกิจกรรม	5.000	.000	มากที่สุด
3.4 สื่อ อุปกรณ์ และสถานที่ มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	4.600	.547	มากที่สุด
3.5 ระยะเวลาการเรียนรู้นอกห้องเรียนมีความเหมาะสมกับการจัด กิจกรรม	4.600	.547	มากที่สุด
3.6 การวัด และการประเมินผลมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม ตามสภาพจริง	4.800	.447	มากที่สุด
4. ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards)	4.600	.454	มากที่สุด
4.1 กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการฯ มีองค์ประกอบครบถ้วนความถูกต้องตาม หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.400	.547	มาก
4.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการฯ มีความถูกต้องตามหลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนา	4.600	.547	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	M	S.D.	การแปลผล
4.3 การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการ ระบุลำดับขั้นตอนของกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง ตามแนวคิด ทฤษฎีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ	4.600	.547	มากที่สุด
4.4 การวัด และประเมินผลมีเครื่องมือและเกณฑ์ที่สอดคล้องกับ มาตรฐาน	4.800	.447	มากที่สุด
5. ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability standards)	4.850	.223	มากที่สุด
5.1 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ทำให้ได้มาตรฐานทางวิชาการ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการ	4.800	.447	มากที่สุด
5.2 กระบวนการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ทำให้ได้กิจกรรม พัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทุกด้าน	4.600	.547	มากที่สุด
5.3 เนื้อหา และสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ได้มาซึ่ง ผลการวิจัยที่ได้มาตรฐานทางวิชาการ	5.000	.000	มากที่สุด
5.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีการติดตามผลของการพัฒนา คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ	5.000	.000	มากที่สุด
ผลการประเมินภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	4.750	.242	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญตามที่ระบุไว้ พบว่า รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่สร้างขึ้นมา มีผลการประเมินภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.750 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.850 รองลงมาด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.833 ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.733 ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.667 และด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.600 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

4.1 ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และระดับของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้รูปแบบกิจกรรม

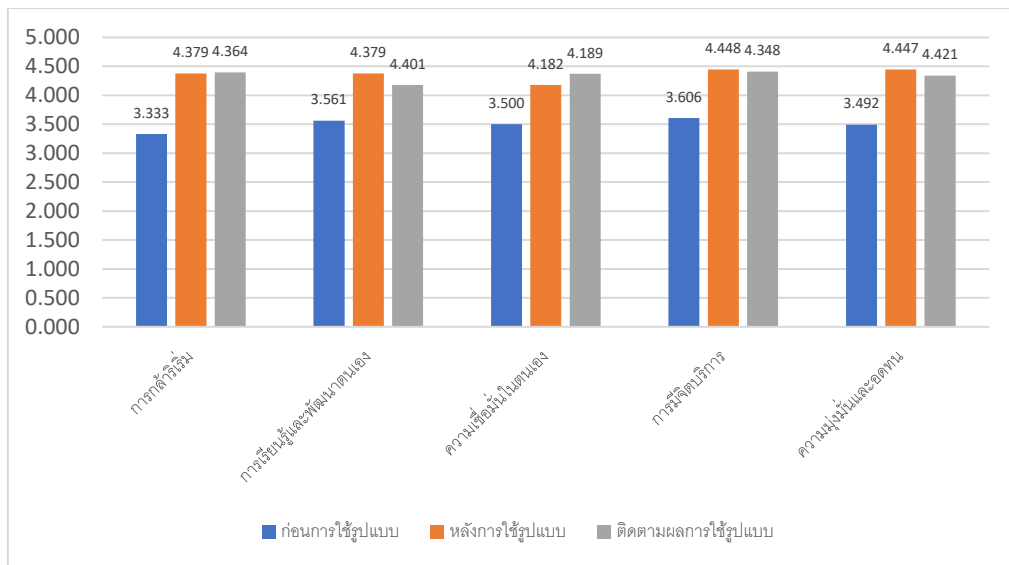
คนที่	ก่อนการใช้รูปแบบ					M	ระดับ
	การกล้าริเริ่ม	การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง	การมีจิตบริการ	ความมุ่งมั่นและอดทน		
1	2.833	3.000	3.167	3.167	3.000	3.033	ปานกลาง
2	3.333	3.833	3.500	3.500	4.000	3.633	มาก
3	3.000	3.333	3.667	3.833	3.167	3.400	ปานกลาง
4	2.500	2.333	2.333	2.500	2.333	2.400	น้อย
5	3.000	4.000	4.000	3.500	3.833	3.667	มาก
6	3.500	4.333	3.833	4.000	3.833	3.900	มาก
7	3.167	3.333	3.500	3.667	3.167	3.367	ปานกลาง
8	3.500	3.500	3.667	3.667	3.333	3.533	มาก
9	3.333	3.667	3.333	4.000	3.667	3.600	มาก
10	3.000	3.667	3.667	3.667	3.833	3.567	มาก
11	3.500	3.833	3.833	4.000	3.833	3.800	มาก
12	4.000	3.833	3.500	3.833	4.000	3.833	มาก
13	4.000	3.833	3.500	3.833	3.667	3.767	มาก
14	3.833	3.667	3.667	4.000	3.833	3.800	มาก
15	3.667	3.667	3.500	3.333	3.500	3.533	มาก
16	3.833	3.667	3.333	3.833	3.500	3.633	มาก
17	3.667	4.000	3.667	3.833	3.500	3.733	มาก
18	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	ปานกลาง
19	2.667	3.833	3.667	3.833	3.500	3.500	มาก
20	3.167	3.000	3.167	3.000	3.000	3.067	ปานกลาง
21	3.333	3.500	3.833	3.833	3.833	3.667	มาก
22	3.500	3.500	3.667	3.500	3.500	3.533	มาก
รวม	3.333	3.561	3.500	3.606	3.492	3.498	ปานกลาง

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และระดับของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการหลังการใช้รูปแบบกิจกรรม

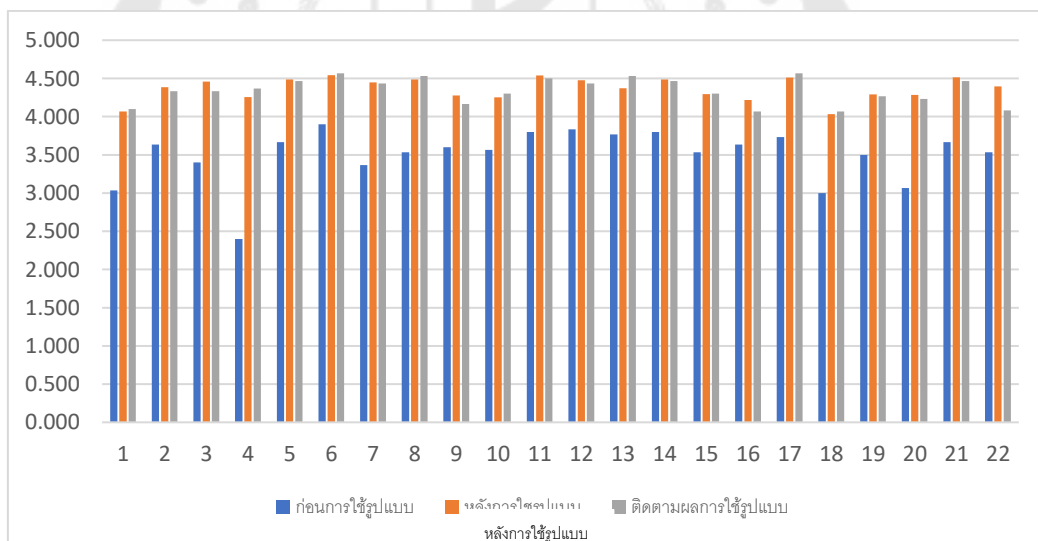
หลังการใช้รูปแบบ							
คนที่	การกล้าริเริ่ม	การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	ความเชื่อมั่นในตนเอง	การมีจิตบริการ	ความมุ่งมั่นและอดทน	M	ระดับ
1	4.167	3.833	4.333	4.000	4.000	4.067	มาก
2	4.500	4.333	4.000	4.429	4.667	4.386	มาก
3	4.167	4.333	4.500	4.286	5.000	4.457	มาก
4	4.167	4.333	4.333	4.286	4.167	4.257	มาก
5	4.167	5.000	4.167	4.429	4.667	4.486	มาก
6	4.667	4.667	4.000	4.714	4.667	4.543	มากที่สุด
7	4.167	4.333	4.333	4.571	4.833	4.448	มาก
8	4.667	4.000	4.333	4.429	5.000	4.486	มาก
9	4.333	4.333	3.667	4.714	4.333	4.276	มาก
10	4.167	4.333	4.333	4.429	4.000	4.252	มาก
11	4.667	4.500	4.333	4.857	4.333	4.538	มากที่สุด
12	4.667	4.667	4.000	4.714	4.333	4.476	มาก
13	4.833	4.333	4.000	4.857	3.833	4.371	มาก
14	4.667	4.333	4.333	4.429	4.667	4.486	มาก
15	4.667	4.333	4.000	4.143	4.333	4.295	มาก
16	4.667	4.333	3.667	4.429	4.000	4.219	มาก
17	4.333	5.000	4.000	4.714	4.500	4.510	มากที่สุด
18	4.167	4.000	4.000	4.000	4.000	4.033	มาก
19	3.333	4.333	4.667	4.286	4.833	4.290	มาก
20	4.333	4.333	4.167	4.429	4.167	4.286	มาก
21	4.333	4.667	4.500	4.571	4.500	4.514	มากที่สุด
22	4.500	4.000	4.333	4.143	5.000	4.395	มาก
รวม	4.379	4.379	4.182	4.448	4.447	4.367	มาก

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และระดับของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการหลังติดตามการใช้รูปแบบกิจกรรม

ระยะการติดตามผลการใช้รูปแบบ							
คนที่	การกล้า ริเริ่ม	การเรียนรู้ และพัฒนา ตนเอง	ความ เชื่อมั่นใน ตนเอง	การมีจิต บริการ	ความมุ่งมั่น และอดทน	M	ระดับ
1	4.333	3.833	4.333	4.000	4.000	4.100	มาก
2	4.500	4.333	4.167	4.667	4.000	4.333	มาก
3	4.167	4.333	4.333	4.333	4.500	4.333	มาก
4	4.167	4.667	4.333	4.333	4.333	4.367	มาก
5	4.167	5.000	4.167	4.333	4.667	4.467	มาก
6	4.667	4.667	4.167	4.667	4.667	4.567	มากที่สุด
7	4.167	4.333	4.500	4.667	4.500	4.433	มาก
8	4.667	4.000	4.667	4.500	4.833	4.533	มากที่สุด
9	4.333	4.333	3.833	4.333	4.000	4.167	มาก
10	4.167	4.333	4.167	4.333	4.500	4.300	มาก
11	4.667	4.500	4.167	4.500	4.667	4.500	มากที่สุด
12	4.667	4.667	3.833	4.500	4.500	4.433	มาก
13	4.833	4.667	3.833	4.667	4.667	4.533	มากที่สุด
14	4.667	4.333	4.167	4.500	4.667	4.467	มาก
15	4.667	4.333	4.000	4.000	4.500	4.300	มาก
16	4.667	4.333	3.667	4.000	3.667	4.067	มาก
17	4.333	5.000	4.333	4.500	4.667	4.567	มากที่สุด
18	4.167	4.000	4.000	4.000	4.167	4.067	มาก
19	3.333	4.333	4.500	4.333	4.833	4.267	มาก
20	4.333	4.333	4.167	4.333	4.000	4.233	มาก
21	4.333	4.333	4.500	4.333	4.833	4.467	มาก
22	4.000	4.167	4.333	3.833	4.083	4.083	มาก
รวม	4.364	4.401	4.189	4.348	4.421	4.345	มาก

ภาพประกอบ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยภาพของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลหลังการใช้รูปแบบในภาพรวม

ภาพประกอบ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลหลังการใช้รูปแบบในรายบุคคล

จากตาราง 11 – 13 และภาพประกอบ 9-10 พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ก่อนการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.498 อยู่ในระดับปานกลาง หลังการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.367 อยู่ในระดับมาก และการติดตามผลหลังการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.345 อยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียวโดยมีการวัดซ้ำ (One-way MANOVA; repeated measures) ของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และระยะติดตามผลการใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ของนักศึกษาในภาพรวมจากการวัด 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทน ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลการใช้รูปแบบ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียวโดยมีการวัดซ้ำ (One-way MANOVA; repeated measures) มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของเวกเตอร์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามในภาพรวมจากการวัดซ้ำ 3 ครั้ง

Multivariate tests						
	Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	p-value
Intercept	Pillai's Trace	.999	3413.246	5.000	17.000	.000
	Wilks' Lambda	.001	3413.246	5.000	17.000	.000
	Hotelling's Trace	1003.896	3413.246	5.000	17.000	.000
	Roy's Largest Root	1003.896	3413.246	5.000	17.000	.000
Time	Pillai's Trace	.975	47.606	10.000	12.000	.000
	Wilks' Lambda	.025	47.606	10.000	12.000	.000
	Hotelling's Trace	39.671	47.606	10.000	12.000	.000
	Roy's Largest Root	39.671	47.606	10.000	12.000	.000
Mauchly's Test of Sphericity ^a						
Within Subjects Effect	Measure	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.	Epsilon ^b Greenhouse-Geisser
Time	การกล้าริเริ่ม	.410	17.851	2	.000	.629
	การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	.270	26.189	2	.000	.578
	ความเชื่อมั่นในตนเอง	.385	19.068	2	.000	.619
	การมีจิตบริการ	.501	13.836	2	.001	.667
	ความมุ่งมั่นและอดทน	.914	1.791	2	.408	.921

จากตารางที่ 14 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามทั้ง 5 ตัว ในภาพรวมจากการวัด 3 ครั้ง พบว่า มีค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ในด้านการกล้าริเริ่ม การเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทน ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และการติดตามผลการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิจารณาจากค่า Wilks' Lambda = .001, $F = 3413.2456$, $df = 5, 17$, $p = .000$ แสดงว่ารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการส่งผลต่อเวกเตอร์คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความเปลี่ยนแปลงในช่วงการวัดก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และการติดตามผลการใช้รูปแบบ

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวัดซ้ำ โดยพิจารณาค่าความแปรปรวนของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ในแต่ละด้านซึ่งเป็นการวัดซ้ำ 3 ครั้ง เมื่อพิจารณาค่า Mauchly's Test ในแต่ละด้านดังนี้ การกล้าริเริ่ม มีค่า Mauchly's Test = .410, Approx. Chi-Square = 17.851, $df = 2$, $p = .000$ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีค่า Mauchly's Test = .270, Approx. Chi-Square = 26.189, $df = 2$, $p = .000$ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่า Mauchly's Test = .385, Approx. Chi-Square = 19.068, $df = 2$, $p = .000$ ด้านการมีจิตบริการ มีค่า Mauchly's Test = .501, Approx. Chi-Square = 13.836, $df = 2$, $p = .001$ และความมุ่งมั่นและอดทน มีค่า Mauchly's Test = .914, Approx. Chi-Square = 1.791, $df = 2$, $p = .408$ ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาค่า Greenhouse-Geisser มีค่าทุกด้านมากกว่า .05 แสดงว่า ความแปรปรวนจากการวัดซ้ำ 3 ครั้ง มีความสัมพันธ์กัน

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตัวแปรตามรายด้านจากการวัดซ้ำ 3 ครั้ง (ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และติดตามผลการใช้รูปแบบ)

Univariate Tests						
รายด้าน	Source	SS	df	MS	F	p-value
การกล้ำริเริ่ม	Time	15.805	2	7.903	327.206*	.000
	Error (Time)	1.014	42	.024		
การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	Time	10.097	2	5.048	96.424*	.000
	Error (Time)	2.199	42	.052		
ความเชื่อมั่นในตนเอง	Time	6.894	2	3.447	59.398*	.000
	Error (Time)	2.437	42	.058		
การมีจิตบริการ	Time	9.316	2	4.658	107.273*	.000
	Error (Time)	1.824	42	.043		
ความมุ่งมั่นและอดทน	Time	13.005	1.842	7.059	63.393*	.000
	Error (Time)	4.308	36.667	.111		

จากตาราง 15 พบว่า การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตัวแปรตามรายด้าน จากการวัดซ้ำ 3 ครั้ง ด้วยการวิเคราะห์ One-way repeated ANOVA พบว่า มีค่าเฉลี่ยด้านการกล้ำริเริ่ม ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และการติดตามผลการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 327.206, p = .000$) ค่าเฉลี่ยด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และการติดตามผลการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 96.424, p = .000$) ค่าเฉลี่ยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และการติดตามผลการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 59.398, p = .000$) ค่าเฉลี่ยด้านการมีจิตบริการ ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และการติดตามผลการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 107.273, p = .000$) และค่าเฉลี่ยด้านความมุ่งมั่นและอดทน ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และการติดตามผลการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 63.393, p = .000$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในแต่ละด้านก่อนการเข้าร่วม หลังการเข้าร่วม และติดตามผลการเข้าร่วม

คุณลักษณะ	ช่วงเวลาการใช้	ค่าเฉลี่ย	การเปรียบเทียบ	Sig.
การกล้าริเริ่ม	ก่อนการใช้	3.333	หลัง > ก่อน	.000
	หลังการใช้	4.379	หลัง > ติดตามผล	1.000
	ติดตามผลการใช้	4.364	ติดตามผล > ก่อน	.000
การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	ก่อนการใช้	3.561	หลัง > ก่อน	.000
	หลังการใช้	4.379	ติดตามผล > หลัง	1.000
	ติดตามผลการใช้	4.401	ติดตามผล > ก่อน	.000
ความเชื่อมั่นในตนเอง	ก่อนการใช้	3.500	หลัง > ก่อน	.000
	หลังการใช้	4.182	ติดตามผล > หลัง	1.000
	ติดตามผลการใช้	4.189	ติดตามผล > ก่อน	.000
การมีจิตบริการ	ก่อนการใช้	3.606	หลัง > ก่อน	.000
	หลังการใช้	4.448	หลัง > ติดตามผล	.044
	ติดตามผลการใช้	4.348	ติดตามผล > ก่อน	.000
ความมุ่งมั่นและอดทน	ก่อนการใช้	3.492	หลัง > ก่อน	.000
	หลังการใช้	4.447	หลัง > ติดตามผล	1.000
	ติดตามผลการใช้	4.421	ติดตามผล > ก่อน	.000

จากตาราง 16 พบว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายด้าน ได้แก่ การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทน มีค่าเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยในระยะการติดตามผลการเข้าร่วม พบว่าค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม ในขณะที่ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในระยะติดตามผลการเข้าร่วมและหลังการเข้าร่วม พบว่า ค่าเฉลี่ยในด้านการกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และความมุ่งมั่นและอดทน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีเพียงด้านจิตบริการเท่านั้นที่มีค่าเฉลี่ยระยะติดตามผลการเข้าร่วมและหลังการเข้าร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ลำดับ	ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับท่าน	4.720	มากที่สุด
2	ความจำเป็นของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ความเป็นผู้ประกอบการ	4.560	มากที่สุด
3	การจัดเรียงลำดับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.560	มากที่สุด
4	เนื้อหาของกิจกรรมมีความทันสมัย	4.640	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมของกิจกรรม	4.640	มากที่สุด
6	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.760	มากที่สุด
7	บรรยากาศของการเข้าร่วมกิจกรรม	4.640	มากที่สุด
8	ระยะเวลา/ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4.160	มาก
9	สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4.440	มาก
10	มีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	4.480	มาก
11	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4.480	มาก
12	เอกสารประกอบกิจกรรม	4.400	มาก
13	ความเหมาะสมของวิทยากร	4.680	มากที่สุด
14	ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	4.600	มากที่สุด
15	ความพึงพอใจโดยรวมในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.720	มากที่สุด
รวมทุกด้าน		4.563	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.563 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.760 รองลงมา วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับท่าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.720 และความเหมาะสมของวิทยากร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.680 และข้อคำถามที่มีค่าน้อยสุดคือระยะเวลา/ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.160 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีจุดมุ่งหมายการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ 2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ 3. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ และ 4. เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยมีขั้นตอนแบ่งเป็น 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ การใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการฯ เพื่อให้ได้ความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางของคุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ ซึ่งใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การศึกษาและทำความเข้าใจในคุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นผู้ประกอบการฯ อีกทั้งมีการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ที่ครบถ้วนและถูกต้อง

ระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ การนำข้อมูลจากผลการวิจัยในระยะที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการรายใหม่ฯ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ โดยการสำรวจด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ คือ การศึกษาระดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะฯ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ

ระยะที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพของกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามมาตรฐาน 5 ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

ระยะที่ 4 การใช้และประเมินประสิทธิผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ การนำรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มาทดลองใช้กับนักศึกษาระดับระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบกิจกรรมที่ได้สร้างขึ้นมา

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้ได้สรุปผลและนำเสนอตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยมีรายละเอียดการสรุปผลแบ่งตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สรุปผลได้ดังนี้

ความหมายของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ เกิดจากมุมมองของผู้ประกอบการแต่ละคนที่มีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ และความพึงพอใจในความสำเร็จที่แตกต่างกันไปตามความสามารถและศักยภาพในการดำเนินธุรกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี โดยสรุปความหมาย คือ ความพึงพอใจในการประกอบกิจการที่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้พร้อมทั้งให้องค์กรอยู่ได้ และมีความสุขในทุกมิติของปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ 1) ผลตอบแทนทางการเงิน 2) ความพึงพอใจของลูกค้า 3) ความพึงพอใจของพนักงาน และ 4) ความเป็นตัวตนของผู้ประกอบการ และคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ คือ 1. ลักษณะส่วนบุคคลที่มีอยู่ในตัวเอง หรือ จากการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ คุณลักษณะที่เกิดขึ้นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อส่งเสริมให้บุคคลที่มีคุณลักษณะดังกล่าวเกิดความสำเร็จในการประกอบกิจการด้านธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ได้ โดยมีองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ที่สำคัญแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) การมีจิตบริการ 4) ความมุ่งมั่นและอดทน และ 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีสรุปผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเรียงลำดับที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากค่ามากไปยังน้อยเรียงลำดับได้ดังนี้ การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทน เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ในระยะที่ 3 ต่อไป

3. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สรุปผลได้ดังนี้

การสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม คือ การดำเนินการส่งเสริม 5 คุณลักษณะดังนี้ การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทน 2) เนื้อหา และรายละเอียดของกิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมมีจำนวนกิจกรรม 6 กิจกรรม มีจำนวน 8 ครั้ง ใช้ระยะเวลา 12 ชั่วโมง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 -28 เมษายน 2566 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรมโดยใช้การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ชั้น คือ การสร้างประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ และ 4) การวัดและประเมินผลของกิจกรรม มีรายละเอียดของการดำเนินการการจัดกิจกรรมดังนี้ ชี้นำ ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ชั้นดำเนินการ ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 การรังสรรค์เมนูอาหารผ่านสื่อออนไลน์ กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาสูตรเครื่องดื่มเพื่อธุรกิจ กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาธุรกิจ กิจกรรมที่ 4 จิ๊กซอร์ความสำเร็จของธุรกิจ กิจกรรมที่ 5 ความแตกต่างที่เหมือนกัน และกิจกรรมที่ 6 ฉันทใส่ใจ เต็มที่ และทำได้ธุรกิจของฉัน และชั้นสรุป ประกอบด้วย การปัจฉิมนิเทศ การประเมินความพึงพอใจ และการวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ และ 4) การวัดและประเมินผลกิจกรรม ประกอบด้วย การประเมินจากใบกิจกรรม ชิ้นงาน และแฟ้มสะสมงานที่ได้ดำเนินการตามกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีลักษณะแบบประเมินผ่าน/ไม่ผ่านตามการประเมินของผู้ประเมิน การประเมินจากความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีลักษณะแบบ

ประเมินให้คะแนน มีเกณฑ์การประเมินคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป) และการประเมินจากแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม หลังจากได้ดำเนินการสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้วจึงนำไปสู่การหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญตามที่ระบุไว้ พบว่า รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มที่สร้างขึ้นมา มีผลการประเมินภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่า ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ รองลงมาด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง

4. ผลการทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ทีในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สรุปผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการก่อนการใช้รูปแบบอยู่ในระดับปานกลาง หลังการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และการติดตามผลหลังการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และระยะติดตามผลแบ่งเป็นการทดสอบ 2 ส่วน คือ 1) การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการหลังการใช้รูปแบบ และระยะติดตามผลหลังการใช้รูปแบบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยนำเสนอ 4 ประเด็นตามระยะของการวิจัยตามรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จากการศึกษาความหมาย และคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีทฤษฎีฐานราก ในการให้ความหมายของความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ ที่เกิดจากมุมมองของผู้ประกอบการแต่ละคนที่มีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ และความพึงพอใจในความสำเร็จที่แตกต่างกันไปตามที่ผู้ประกอบการสามารถมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งการผ่านพ้นวิกฤติของสถานการณ์โควิด-19 ทำให้เกิดมุมมองของการประกอบการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากที่ไม่ได้มุ่งเป้าที่ผลกำไรเพียงเท่านั้น แต่ทำอย่างไรให้องค์กรอยู่ได้แบบยั่งยืนและมีความสุขในทุกมิติของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปความหมาย คือ ความพึงพอใจในการประกอบการที่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้พร้อมทั้งให้องค์กรอยู่ได้ จากการศึกษานี้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทำให้มีแนวคิด หรือทฤษฎีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับเหตุการณ์และสถานการณ์ใหม่ ๆ ทำให้แนวคิดหรือ ทฤษฎีแบบดั้งเดิมยังคงให้ความสำคัญ และสามารถนำมาสนับสนุนทางวิชาการที่ได้พัฒนาขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลสอดคล้องกับชาย โพรสิธิตา, 2562, น.154-155) ได้กล่าวว่าความรู้หรือทฤษฎีที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาเป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นมาจากข้อมูลภายในบริบทของผู้ร่วมในการวิจัยที่ใช้กระบวนการของการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ไปพร้อมกันเพื่อให้เกิดข้อสรุปเชิงทฤษฎีได้ สอดคล้องกับ วรพวรรณ รัตนทรงธรรม และบงกช ตั้งจิระศิลป์ (2563) ได้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการประกอบด้วย ด้านจิตวิทยา และลักษณะบุคลิกภาพ คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนการทำธุรกิจ ด้านทักษะการจัดการและการฝึกอบรมของผู้ประกอบการในการวางแผน การให้โอกาสพนักงานในการมีส่วนร่วม อีกทั้งสัญญา บริสุทธิ และนุจรี ภาคศาสตร์ (2562) ได้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จทางธุรกิจ ได้แก่ ยอดขาย กำไร ความพึงพอใจของลูกค้า การบริหารจัดการธุรกิจ และความมีชื่อเสียง และวิมลพิภา เกตุเทียน (2556) พบว่าความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจโดยมีตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ สภาพความเป็นไปทางด้านการเงิน การตอบสนองความต้องการของลูกค้า และการได้รับความยึดมั่นผูกพันจากพนักงาน และจากการศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่มากที่สุดในการประกอบการประกอบด้วย การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การมีจิตบริการ ความมุ่งมั่นและอดทน และความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับ Frese (2000) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการ คือ ลักษณะส่วนบุคคลที่

นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจจะส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลนั้นเกิดความสำเร็จในการประกอบการ ประกอบด้วย ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง ความก้าวร้าวในการแข่งขัน ความสม่ำเสมอและใฝ่ใจในการเรียนรู้ และ 6) ความใฝ่ใจในความสำเร็จ อีกทั้งผนทิพย์ ฆารไลว, ณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ และ ไว จามรมาน (2555) พบว่าคุณลักษณะผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ความเป็นตัวของตัวเอง ความใฝ่ใจในความสำเร็จ ความมีนวัตกรรม ความมุ่งมั่นอดทน ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง ความมั่นใจในตนเอง การตอบสนองกับปัญหาอย่างทันทีทันใด และความรับผิดชอบ รวมทั้ง วิมพิวิภา เกตุเทียน (2556) และวันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558) กล่าวว่าคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเป็นลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นของผู้ประกอบการที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของผู้ประกอบการคนนั้น ๆ ลักษณะส่วนบุคคลที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจให้ประสบความสำเร็จพร้อมเผชิญกับความเสี่ยงในระดับที่ได้คำนวณไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ ประกอบด้วย ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง การบริหารจัดการ ความสม่ำเสมอและใฝ่ใจในการเรียนรู้ ความใฝ่ใจในความสำเร็จ สอดคล้องกับ สุชาติ ไตรภพสกุล และชาคริต พิชญางกูร (2561) พบว่าปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ ความกล้าที่จะเสี่ยง และทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการ ส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และญาณิศา เพื่อนเพาะ (2561, น. 318) พบว่าคุณลักษณะผู้ประกอบการรายใหม่มีคุณลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ มีความชอบส่วนตัว มีความอดทน มีความขยัน ซื่อตรงต่อลูกค้า มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การยอมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก

ระยะที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จากการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 พบว่าคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ตามมุมมองของผู้ประกอบการสรุปได้เป็น 5 องค์ประกอบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยการศึกษาองค์ประกอบที่จำเป็นในการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ด้านตามลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ค่ามากไปอย่างน้อยเพื่อเรียงลำดับความสำคัญ ประกอบด้วย การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทนนั้น แสดงให้เห็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนแห่งทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถให้ครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้อง

กับอมรรัตน์ สว่างเกตุ, รัศมี ศรีนนท์ วิทยากรณ์, สุวัฒน์สวัสดิ์ และปณัฏญา เชื้อวงษ์ (2563, น. 38) กล่าวว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์เพื่อการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ มีความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอย่างมากเมื่อได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษา อีกทั้ง ชุตติมา ไชยเสน (2563, น. 98-99) พบว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นการสร้างความคิดที่หลากหลายมีกระบวนการคิดที่มีหลายขั้นตอน เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและการสร้างประสบการณ์ในขณะที่ศึกษาอยู่ เพื่อนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองในการกระทำเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งมีทักษะการเรียนรู้ที่มุ่งเกิดจากความสนใจ การใฝ่รู้ ความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในอนาคตได้ รวมทั้ง กุลกนิษฐ ทองเงา และสมใจ สืบเสาะ (2564, น. 23-25) พบว่าการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษามีมุมมองของการพัฒนาได้หลากหลายเพื่อให้มีการดำเนินการก่อให้เกิดการสร้างความคิดสร้างสรรค์ในตนเอง และความมุ่งมั่นตั้งใจทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ปกรณ์ ไพรรุ่งโรจน์ และณกมล จันทร์สม (2564, น.123-124) พบว่าจรรยาวัตรที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน คือ ความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่ช่วยให้การทำงานของตนเองและผู้อื่นที่สามารถพัฒนาขึ้นได้จากแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ รวมทั้งทักษะการหาความรู้ที่ได้จากหลากหลายแหล่ง เช่น จากผู้เชี่ยวชาญ จากอินเทอร์เน็ต จากประสบการณ์การเรียนรู้ทางตรง เป็นต้น รวมถึงบุษกร วัฒนบุตร (2564, น. 90-91) พบว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่มีความจำเป็นและความสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม คิดสิ่งใหม่ ๆ และการแสดงความคิดเห็นได้เต็มศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้โดยเริ่มจากการกล้าริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนเดิมเพื่อให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม และพัชรี สร้อยสกุล (2559) พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และทักษะการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ระยะที่ 3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการโดยมีแนวทางการสร้างคุณลักษณะที่สำคัญ ประกอบด้วย การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทน เป็นการสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเริ่มต้นที่ต้องพัฒนาเกิดจากกระบวนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นทั้งในเชิง

คุณภาพและเชิงปริมาณจึงนำมาสู่แนวทางการสร้างรูปแบบกิจกรรม เสริมหลักสูตรฯ ที่มีองค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรม คือ 1) หลักการ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม 2) เนื้อหา และรายละเอียดของกิจกรรม 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและประเมินผลของกิจกรรม พร้อมทั้งในกระบวนการของการดำเนินการกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ใช้หลักการของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างประสบการณ์ 2) การสะท้อนการเรียนรู้ 3) การสรุปองค์ความรู้ และ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ นำไปสู่การสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกิดจากกระบวนการพัฒนาที่เชื่อถือได้ ในการสร้างรูปแบบกิจกรรมเป็นการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ ในขั้นตอนของกระบวนการสร้างที่เริ่มต้นจากการพัฒนากิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 6 นั้น เป็นการวางแผนและทำงานร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร สาขาวิชาการจัดการโรงแรม สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกอบอาหาร เพื่อนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับงานด้านธุรกิจบริการอาหาร และเครื่องดื่ม โดยในแต่ละกิจกรรมทุกสาขาวิชาจะมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ และประเมินผลไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยและจุดมุ่งหมายของแต่ละกิจกรรม ทั้งนี้ในแต่ละกิจกรรมจะมีวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญจากศาสตร์เฉพาะ เช่น กิจกรรมที่ 1 การรังสรรค์เมนูอาหารผ่านสื่อออนไลน์ ที่ต้องมีการบูรณาการกับวิทยากรด้านอาหาร และวิทยากรด้านการถ่ายภาพ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความเชี่ยวชาญของวิทยากรและผู้นำกิจกรรมจึงนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มสอดคล้องกับวิชาชีพชู พิมพ์เจริญ (2561) ได้ศึกษาองค์ประกอบของกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ความมุ่งหมายของกิจกรรม รายละเอียดการจัดกิจกรรม การวัดกิจกรรม และการวัดและการประเมินผลกิจกรรม สอดคล้องกับบังอร เสรีรัตน์ (2560, น. 172-174) พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีองค์ประกอบ คือ แนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนการและบทบาทของผู้สอน ผลที่ได้รับ และปัจจัยสนับสนุนการใช้รูปแบบ รวมทั้ง กิตติกันฐากรณ์ การุณประชา (2563, น. 7-8) ได้ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรม ชุมชนการเป็นผู้ประกอบการ โดยหลักสูตรมีองค์ประกอบ คือ ความเป็นมา หลักการ จุดมุ่งหมาย สารการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล สอดคล้องกับวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ (2562) พบว่ารูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างทักษะสื่อสาร สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนการ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการวางแผนการสื่อสาร 2) กิจกรรมค้นคว้าข้อมูล 3)

กิจกรรมบุคลิกภาพในการสื่อสาร 4) กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อ และ 5) กิจกรรมเปิดใจ และการประเมินผล รวมถึงนันทพงศ์ หมิแหละหมั่น และคณะ (2563, น.556) พบว่ารูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทยในกระบวนการสร้างที่เสริมสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อให้บัณฑิตเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ และโชติเวชญ์ อึ้งเกลี้ยง, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และพาสนา จุฬรัตน์ (2564) ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้สู่เยาวชนนักคิดสร้างสรรค์โดยมีปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนา คือลักษณะของเยาวชนที่มีความมุ่งมั่น การได้ลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างประสบการณ์ โดยมีผู้คนที่อยู่แวดล้อมช่วยในการพัฒนา เช่น อาจารย์ เพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจ พร้อมทั้งการสนับสนุนจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย

หลังจากที่สร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้วจึงนำไปหาประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ โดยการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ที่ขึ้นมา มีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่า ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ รองลงมาด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง โดยมีแนวทางการประเมินทั้ง 5 ด้านดังกล่าว ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่ให้ความสำคัญด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีกระบวนการการจัดกิจกรรมที่มีความชัดเจน สามารถตรวจสอบได้มีหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพที่มีผู้ประเมินประสิทธิภาพของคู่มือและกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับอำนาจ ไพนุชิน (2561) ได้มีแนวทางในการตรวจสอบโปรแกรมการฝึกเจริญสติเพื่อพัฒนาสติได้ใช้การตรวจสอบคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และสมจิตต์ เวียงเพิ่ม, บุญเรียง ขจรศิลป์ และสุนทรา ไตบัว (2562) พบว่าผลการประเมินคุณภาพของระบบประเมินการเรียนการสอนภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมพฤติกรรมคุณธรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษา มีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการประเมินมากที่สุด

ระยะที่ 4 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ แสดงการอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 การอภิปรายเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ นั้นแสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสมัครใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่งผลให้ผู้เข้าร่วมมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจทำให้อ่อนการใช้รูปแบบมีคุณลักษณะที่มีอยู่ตามสภาพจริง แต่เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมจึงได้มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการสูงขึ้น สอดคล้องกับกิตติกัญญากรรณ์ การุณประชา (2563) ได้ศึกษาถึงผลการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมชน “การเป็นผู้ประกอบการ” พบว่าหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งบังอร เสรีรัตน์ (2560, น. 172-174) พบว่าผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าการทดลอง และดวงกมล เจียมเงิน (2564) ได้ศึกษาหลักสูตรกิจกรรมเสริมเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะแบบองค์รวม การทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ พบว่า นักเรียนมีสุขภาวะแบบองค์รวมทั้งภาพรวมและรายมิติสูงขึ้น

ประเด็นที่ 2 ผลการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบ และระยะติดตามผล แบ่งเป็นการทดสอบ 2 ส่วน คือ 1) การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 2) การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการหลังการใช้รูปแบบ และระยะติดตามผลหลังการใช้รูปแบบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นแสดงให้เห็นในการเปรียบเทียบผลดังกล่าว ความคงทนของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการไม่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ แนวทางปฏิบัติ และการนำไปใช้จากการฝึกอบรมที่ผ่านมาทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ มีเป้าหมาย และได้แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ จากหลากหลายแหล่งความรู้ เช่น จากผู้เชี่ยวชาญ จากอินเทอร์เน็ต จากข้อมูลสถาบัน และจากเครือข่ายชุมชนผู้ประกอบการ จึงทำให้ระยะการติดตามผลคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ตลอด 4 สัปดาห์ที่ผ่านมาทำให้คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังมีความคงทนอยู่อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพัชรี สร้อยสกุล (2559) ได้ศึกษาผลการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลังเรียนด้วยคู่มือการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์พบว่า

ผลการทดสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และระยะติดตามผลหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การศึกษาความหมายและคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์กับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะฯ ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการประกอบการธุรกิจทางด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาตามผลการวิจัย ดังนั้นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงควรนำแบบประเมินดังกล่าวไปใช้เพื่อหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการตามสภาพที่เป็นจริงได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาในระดับปริญญาตรีได้ ดังนั้นควรมีการเผยแพร่รูปแบบคู่มือกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่สถาบันการศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ หรือ สาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการต่อไป

2. ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของคนในองค์กรที่มีความหลากหลายศาสตร์สาขาวิชา ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเกิดคุณลักษณะที่หลากหลาย จึงควรมีวิทยากร หรือ ผู้นำกิจกรรม ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาบูรณาการการจัดกิจกรรมร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีซึ่งเป็นมุมมองแง่คิดในมิติของความเป็นนักศึกษา ควรจะมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของ

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ประเมินจากผู้ประกอบการเพื่อเป็นการยืนยันค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่มที่แท้จริง

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มเติมองค์ประกอบให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การศึกษาครั้งนี้เป็นการนำรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการอาหารเครื่องดื่มไปใช้ในการเรียนรู้นอกเวลาเรียน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรแทรกเสริมเข้าไปในหลักสูตร หรือในรายวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในตัวของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- Anisa Kume, Vasilika Kume & Besa Shahini. (2013). Entrepreneurial characteristics amongst university student in Alania. *European Scientific Journal*. 9(16), (June), 206-225
- Aryan, R. (2019). Entrepreneurship Learning Model Based on Local Wisdom for Increasing Student Creative Business. Indonesian. *Journal of Contemporary Education*, 1(1), 24-31. Retrieved from <http://journal.iiesindependent.org/index.php/ijce>
- Bauboniene, Ž., Ho Hahn, K., Puksas, A. & Malinauskiene, Egle. (2018,Dec). Factors influencing student entrepreneurship intentions: the case of Lithuanian and South Korean universities. *The International Journal Entrepreneurship And Sustainability Issues*, 6(2), 853-871 Retrieved from <http://jssidoi.org/jesi>
- Bessant, J. & Tidd, J. (2011). *Innovation and entrepreneurship* (2nd ed). John Wiley & Sons Ltd: Unitedkingdom.
- Brenner, R. (1992). Entrepreneurship and business ventures in the new commonwealth. *Journal of Business Venturing*, 7(6), 431-439.
- Bygrave, W.D. (1989). The Entrepreneurship Paradigm (I): A Philosophical Look at Its Research Methodologies. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 14(1), 7-26.
- Charmaz, K. (2014). *Constructing grounded theory: a practical guide through qualitative analysis*. London: SAGE.
- Covin JG and Wales WJ. (2012). The measurement of entrepreneurial orientation. *Entrepreneurship: Theory & Practice*, 36(4), 677-702.
- Dahles, H. (2005). Culture, capitalism and political entrepreneurship: Transnational business ventures of the Singapore Chinese in China. *Culture and Organization*, 11(1), 45-58.
- Davis, Bernard, Lockwood, Andrew, Alcott, Peter, Pantelidis, (2012). *Food and Beverage Management* (5th ed). America: United states of America.
- DeTienne, D., & Chandler, G. (2004). Opportunity identification and its role in the entrepreneurial classroom: A pedagogical approach and empirical test. *Academy*

of Management Learning and Education, 3(3), 242-257.

Donald F. Kuratko and Richard M. Hodgetts. (2001) *Entrepreneurship* (5th edition). United States of America: South-Western.

Frederick, H. H., Kuratko, D. F., & Hodgetts, R. M. (2007). *Entrepreneurship: Theory, Process and Practice*. Australia: Thomson.

Frese, M. (Ed.). (2000). *Success and failure of microbusiness owners in Africa: A psychological Approach*. West Port: Greenwood Publishing Group. .

George, G., & Zahra, S. A. (2002). Culture and its consequences for entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 26(4), 5-8.

González Moreno, Á., López Muñoz. L. & Pérez Morote, R., (2019). The Role of Higher Education in Development of Entrepreneurial Competencies: Some Insights from Castilla-La Mancha University in Spain. *Administrative sciences*, 9(16), <https://www.mdpi.com/2076-3387/9/1/16>.

Hisrich, M. P. (2002). *Entrepreneurship* (5th ed). New York: Mc Graw-Hill Irwin.

Hodgetts, R. M. & Kuratko, D. F. (2001). *Effective small business management* (2nd ed). New York: Harcourt Brace Jovanovich Inc.

John Kao. (1989). *Entrepreneurship, Creativity, and Organization*. : Text, Cases, and Readings.

Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Model of teaching*.(5th ed). Boston: Allyn and Bacon.

Kolb, A. & Kolb, D. (2009). The learning way: meta-cognitive aspects of experiential learning. *Simulation Gaming*. 40(3), 297-327.

Kolb, D.A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. New Jersey: Prentice-Hill Inc, .

Kolb, D. A. (2014). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. New Jersey: FT Press.

Kyndt, E., & Baert, H. (2015). Entrepreneurial competences: Assessment and predictive value for entrepreneurship. *Journal of Vocational Behavior*, 90, 13-25.

Kuratko, D. F., & Hodgetts, R. M. (2001). *Entrepreneurship: A contemporary approach* (5th ed). Florida: Harcourt.

- Kuratko, D. F. & Hodgets, R. M. (2001). *Entrepreneurship* (5th edition). United States of America: South-Western.
- McMullen, J. S., & Shepherd, D. A. (2006). Entrepreneurial action and the role of uncertainty in the theory of the entrepreneur. *Academy of Management Review*, 31, 132-152.
- The Quality Assurance Agency for Higher Education. (2012). *Enterprise and entrepreneurship education: Guidance for UK higher education providers*. Retrieved from www.qaa.ac.uk.
- Rita Aryani. (2019). Entrepreneurship Learning Model Based on Local Wisdom for Increasing Student Creative Business. Indonesian. Journal of Contemporary Education, 1(1), February 2019, 24-31. Available online at <http://journal.iiesindependent.org/index.php/ijce>
- Ronald F. Cichy, Philip J., Hickey, Jr. (2012). *Managing Service in Food and Beverage Operations* (4th ed). America: United States of America.
- Schumpeter, Joseph A. (1935). "The Analysis of Economic Change," in Clemence, Richard V., ed., *Essays on Entrepreneurs, Innovations, Business Cycles, and the Evolution of Capitalism*, Transaction Publishers, New Jersey, 1991, 134-49.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: theory and Practice*. New York: Harcourt Brace & World.
- Timmons, J.A. (1977). *New venture creation: entrepreneurship of the 21st century* (8th edition). McGraw-Hill higher education.
- The Quality Assurance Agency for Higher Education. (2012). *Enterprise and entrepreneurship education: Guidance for UK higher education providers*. Retrieved May 25, 2017, from www.qaa.ac.uk.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic Principle of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago.
- Witkin, B. R., and J. W. Altschuld. (1995). *Planning and Conducting Needs Assessments*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- World Economic Forum. (2009). *Educating the Next Wave of Entrepreneurs: Unlocking*

Entrepreneurial Capabilities to Meet the Global Challenges of the 21st Century.

Retrieved from <http://www3.weforum.org/docs/>

WEF_GEI_EducatingNextEntrepreneurs_ExecutiveSummary_2009.pdf

Yarbrough, D.B., Shulha, L.M., Hopson, R.K., and Caruthers, F.A. (2011). *The program evaluation standards: A guide for evaluators and evaluation users* (3rd ed).

Thousand Oaks, CA.: Corwin Press, A SAGE Company.

กัตัญญู หิรัญญสมบุญ. (2552). *การจัดการธุรกิจขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น จำกัด.

กรประภา เจริญชัยญา และพุดเกียรติ มงคลสวัสดิ์. (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม). กิจกรรมเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์. *Academic journals bangkokthonburi university*, 5(2), 129-139.

กฤษติญา มูลศรี และดอกอ้อ ขวัญนิน. (2549). รูปแบบการพัฒนานักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์สู่การเป็นผู้ประกอบการ. *เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564). *ข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)*. https://www.dbd.go.th/news_view.php?nid=469412355.

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2562). *คู่มือผู้ประกอบการยุคใหม่ ทำอย่างไรจึงจะสำเร็จ*. สืบค้นจาก <http://nec.dip.go.th/ebook/book12/book12.pdf>

กัลยา วาณิชบัญชา. (2554). *หลักสถิติ (พิมพ์ครั้งที่ 13)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสาร.

กัลยา วาณิชบัญชา. (2559). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows (พิมพ์ครั้งที่ 11)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การะเกด นันทศรีนนท์. (2554). *คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต)*, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, เชียงราย.

กิตติกันฐากรณ์ การุณประชา. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมชน “การเป็นผู้ประกอบการ” ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. เข้าถึงได้จาก

http://www.edu.nu.ac.th/th/news/docs/download/2020_12_23_13_26_45.pdf

กุลกนิษฐ์ ทองเงา และสมใจ สืบเสาะ. (2564). *การศึกษาพฤติกรรมการเชื่อมั่นในตนเองของ*

- นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วารสาร
นิเทศสยามปริทัศน์. 20(1), 17-29.
- เกริก ศักดิ์สุภาพ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นความสามารถในการแก้ปัญหา
ปัญหาวิชาฟิสิกส์ (PECA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ปริญญาโทบริหาร
ดุขศึกษิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2552). รายงานการวิจัยศักยภาพและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ 2551. คณะวิทยาการ
จัดการและกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นแห่งชาติ. (2559). แผนการส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้นของประเทศ
ไทย (พ.ศ. 2559-2564). (อัดสำเนา).
- คมสร วงษ์รักษา. (2540). การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัด
เรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ค่านาย อภิปรัชญาสกุล. (2557). การบริการลูกค้า. กรุงเทพฯ : โฟกัสมีเดียแอนด์พับลิชชิง.
- จตุพร ผ่องลุนहित. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหาและ
ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ปริญญาโทบริหาร
ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จรัมพร ให้อายอง วิภาพร จารูเรืองไพศาล และประไพศรี ให้อายอง. (2562, กรกฎาคม – ธันวาคม).
กรอบวิธีคิดในการทำงาน ความสุข และความทุ่มเทในการทำงานของบุคลากรในภาค
การศึกษาระดับอุดมศึกษา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 8(2), 11-25.
- จักรเพชร สุริยะกมล. (2559). ผลของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบบูรณาการตามแนวคิดสะ
เต็มศึกษาที่มีต่อการรู้เท่าทันและพฤติกรรมแก้ปัญหาแบบร่วมมือของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 (ปริญญาโทบริหารปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- จันทิมา สมรรถะบุตร. (2545). รายงานการวิจัยระดับความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาคณะ
บริหารธุรกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการฝึกงาน
วิชาชีพด้านธุรกิจ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- จารุวรรณ ชูศิลป์. (2559, มกราคม – มิถุนายน). ศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

- คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เมื่อสังคมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.
วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ, 26(1), 233-254.
- จิตตากรณ์ พุทธฉายา. (2557). การสร้างแบบวัดคุณลักษณะผู้ประกอบการสำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจในกรุงเทพมหานคร (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จิตตินันท์ นันทไพบูลย์. (2555). ศิลปะการให้บริการ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. (2554). การจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลธิชา บุญนาค. (2562). งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาย โปธิสิตา. (2562). ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ชุตินา ไชติวรรณ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ กรณีศึกษานักศึกษาคณะบริหารธุรกิจชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.
- ชลิตา บุญนภา. (2557). คุณลักษณะของผู้ประกอบการและโอกาสของธุรกิจที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2559). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยุทธ์ เลิศพาชิน. (2554). การเป็นผู้ประกอบการ. ลำปาง: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ชุตินา ไชยเสน. (2563). การศึกษาทักษะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ประจำปีการศึกษา 2562. รายงานการวิจัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ชูชัย สมितिไกร. (2548, กรกฎาคม-กันยายน). ศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยไทย. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 11 (3),

255-273.

- ชูศักดิ์ วรณกุล. (2538). *กิจกรรมร่วมหลักสูตร*. เชียงใหม่: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครู
ศาสตร์สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- โชติเวชญ์ อึ้งเกลี้ยง, พิศมัย รัตนโรจน์สกุล และพาสณา จุลรัตน์. (2564). กระบวนการเรียนรู้ผู้
เยาวชนนักคิดสร้างสรรค์. *วารสารพัฒนศาสตร์*, 2(2), 178-216.
- ณัฐวุฒิ วิเศษ. (2552). *คุณลักษณะและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา สาขาการ
เป็นผู้ประกอบการ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ตุลา มหาพสุธานนท์. (2554). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ : พี เอ็น เค แอนด์ สกายพรีน ดิงส์.
- ถนอมนวล ลีกุลพิทักษ์. (2560). องค์ประกอบของความเป็นผู้ประกอบการองค์กรธุรกิจไม่営พารา
ในประเทศไทย (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยคริสเตียน, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แชมมณี. (2558). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
(พิมพ์ครั้งที่ 19)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แชมมณี.(2553). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา: กลยุทธ์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนัก
ธรรมศาสตร์และการเมือง สำนักบัณฑิตยสถาน.
- ธนกร ลิ้มศรีรัตน์, บุษยา วงษ์ชวลิตกุล, ธิตีมา ปิยะศิริศิลป์, และ อังคิภา แนวจำปา. (2561,
กรกฎาคม-ธันวาคม). ความพร้อมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อการเป็น
ผู้ประกอบการ. *SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL*, 4(2), 22-45.
- นงนุช เสือพุมี่, วัลทณี นาคศรีสังข์, และ ประไพพิศ สิงหเสม. (2560, มกราคม-เมษายน). การจัดการ
เรียนรู้แบบประสบการณ์ทางการพยาบาล. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*. 27(1),
12-21.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2558, กันยายน - ธันวาคม). การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับนิสิตครูใน
การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 9(3), 33-39.
- นันทพงศ์ หมิแหละหมั่น, นรรณสรพร เล็กสู, เฉลิมชาติ เมฆแดง และ วัฒนา จินดาวัฒน์. (2563).
การใช้กิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทย,
วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 6(2), 559-567.
- นิจิรา บำรุงกิจ, ชญาพิมพ์ อุสาโห, และพททธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2562, มกราคม - มีนาคม).
การบริหารวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะ
ผู้ประกอบการของนักศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(1),

144-162.

นุตประวีณ์ เลิศกาญจนวัตติ และคณะ. (2554). *ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ*. กรุงเทพฯ:

ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

บังอร เสรีรัตน์. (2560, กรกฎาคม – ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน

กรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*. 7(2), 164-181.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรีนติ้ง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.

บุญทวรรณ วิงวอน. (2556). *การเป็นผู้ประกอบการยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญมา เวียงคำ และเสนอ ภิรมจิตรอ่อน. (2560, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*

อุบลราชธานี, 8(2), 14-26.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

เอส.พรีนติ้ง ไทย แพลตอริ.

บุริม โอทกานนท์. (2557). *คุณลักษณะของผู้ประกอบการรายใหม่*. สืบค้นจาก

<http://www.cmmu.mahidol.ac.th/ubi/index.php/articles/3-entrepreneurship>.

บุษกร วัฒนบุตร. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา Soft skills ของเยาวชนในศตวรรษที่ 21.

วารสารวิจัยวิชาการ, 4(1), 87-94.

ปกรณ โปรรุ่งโรจน์ และณกมล จันทร์สม. (2564). ปัจจัยด้านจรรยาวัชชะ (Soft skill) ที่มีผลต่อ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร. *วารสาร*

รัชต์ภาคย์, 15(42), 117-128.

ปภาพิณฑ์ รุณธาดุ, วลัยนิภา ฉลาดบาง, จ้านง วงษ์ชาชม, และ พรเทพ เสถียรนพแก้ว. (2559,

พฤษภาคม – สิงหาคม). การพัฒนาจิตสาธารณะด้วยกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์

ของผู้นำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

สกลนคร เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(2), 25-32.

ประจักษ์ ปฏิทัศน์. (2562). *การคิดเชิงระบบ และความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประภาพรพรณ สุวรรณสุข. (2539). *เอกสารการสอนชุด ระบบการเรียนการสอน หน่วยที่ 8-15*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเสริฐ ลีอำนาจกุล และสำลี ทองจิ๋ว. (2553, กรกฎาคม - ธันวาคม). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ ตามแนวความคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 2(1), 141-153.
- ปัญญา ชูช่วย, ศัจฉนันท์ แก้ววงศ์ศรี, และ วิภาวรรณ ศรีใหม่. (2558). *วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้*. รายงานการประชุมภาคใต้อาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุลและสุภาพ ฉัตรภรณ์. (2555). *การออกแบบการวิจัย (Research Design)*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฝนทิพย์ งามไสว, ณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ, และ ไฉ จามรมาน. (2555, ตุลาคม 2554-มีนาคม 2555). การศึกษาคูณลักษณะของผู้ประกอบการรายใหม่ของธุรกิจโรงแรม ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของไทย. *วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 7(1), 39-50.
- พินิดา วัชรระงษ์. (2560, (มิถุนายน-กันยายน). สมรรถนะและคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 3(2), 16-126.
- พรทิพย์ ศิริภัทราชัย. (2556). STEM Education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. *วารสารนักบริหาร*, 33(2), 49-56.
- พรรณราย ทรัพย์ะประภา. (2557). *จิตวิทยาประยุกต์ในการบริหารธุรกิจและการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงชมพู โจนส์. (2559, มกราคม - มิถุนายน). การสร้างกระบวนการทางความคิด (Mindset) สำหรับบุคลากรในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 8(1), 1-9.
- พัชรี สร้อยสกุล. (2559). *การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก*. คุษฎีนิพนธ์บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิเชษฐ พิมพ์เจริญ. (2560). การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติงานสิ่งพิมพ์ยุคดิจิทัลสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาวารสารศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

- (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
 พิบูล ทีปะปาล และธนวัฒน์ ทีปะปาล. (2552). *การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship)*.
 กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และ เพียวร์ ยินดีสุข. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*
 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุดมศักดิ์ แนวทอง, อองอาจ นัยพัฒน์, และ ออรอุมา เจริญสุข. (2562, มกราคม-มิถุนายน). ผลการใช้
 กิจกรรมการเรียนรู้อิงประสบการณ์ของคอลลีเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำกลุ่มของครูในโรงเรียน
 สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ*. 11(1),
 112-137.
- แพรวนภา ชูเชิด, พาสณา จุลรัตน์ และอัจฉรา ประเสริฐสิน. (2559). การประเมินความต้องการ
 จำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตสาขาจิตวิทยาการ
 แนะแนวระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
วารสารวิชาการคุณธรรมความดี, 5(1), 147-160.
- ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ. (2538). *กิจกรรมเสริมหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- มารยาท โยทองยศ, และ ทงวาด สุขเมืองมา. (2559, กรกฎาคม-กันยายน). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
 ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรี: กรณีศึกษามหาวิทยาลัย
 กรุงเทพฯ. *สุทธิปริทัศน์*, 30(95), 103-115.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย. เข้าถึงได้จาก
www.curriculumandlearning.com.
- ยิ่งศักดิ์ ไกรพินิจ, ธีระวัฒน์ จันทร์ทิพย์, และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560, กันยายน – ธันวาคม). วิธีการพัฒนา
 ความเป็นผู้ประกอบการด้วยเกมของผู้เรียนอาชีวศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนา* โดย
 อलगกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 12(3),
 155-166.
- ยุพิน นิลวลัยกุล. (2541). การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จใน
 การประกอบอาชีพอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
 มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ญาณิศา เผื่อนเพาะ. (2561). ประเภทของร้านอาหาร กับคุณลักษณะผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จใน
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *Veridian E-Journal*, Silpakorn University, ฉบับ
 ภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 11(1), 303-321.

- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2562). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งรัตน์ หัตถถาวร, ราเมศร์ พรหมชาติ, นรินทร์ เจตฉำรง, กนกเกล้า แก้วกล้า, และ วีรากร รัตกุล. (2559). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่เข้าทำงานในสถานประกอบการตามทัศนคติของผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดบุรีรัมย์*. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์. (2562). *รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะสื่อสารสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา*. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรพรรณ รัตนทรงธรรม และบงกช ตั้งจิระศิลป์. (2563). *ปัจจัยความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตและจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ขนาดเล็ก: กรณีศึกษา ผู้ประกอบการชาวลำพูนในจังหวัดร้อยเอ็ด*. *วารสารบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม*, 2(2), 59-76.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: อาร์แอนด์ปริ้นท์จำกัด.
- วิทยาลัยดุสิตธานี. (2565). *คู่มือการศึกษาประจำปีการศึกษา 2565*. แผนกวิชาการ วิทยาลัยดุสิตธานี.
- วัชรินทร์ แพงศรี, และ ธีระ ฤทธิรอด. (2557). *คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HED) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก <https://gsbooks.gs.kku.ac.th/57/grc15/files/hmp72.pdf>
- วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์, และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2558). *คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการร้านค้าในตลาดนาอนหวาย จังหวัดนครปฐม*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2). สืบค้นจาก <http://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/40986>.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2538). *กิจการนักศึกษายุคโลกาภิวัตน์*. เอกสารทางวิชาการ คณะกรรมการกิจการนักศึกษาสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนานิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วารินทร์ รัตมีพรหม. (2531). *สื่อการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสอนร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ส. เจริญการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย มั่นพลศรี, ภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์, และ พจมาน ชำนาญกิจ. (2558, กรกฎาคม – กันยายน). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยกรมมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านท่าวัด “คุรุราษฎร์บำรุงวิทย์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 9(3), 174-182.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างกระบวนการทางความคิดเพื่อการเติบโต. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*, 6(1), 52-60.
- วิมลพิภา เกตุเทียน. (2556). *คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, นครราชสีมา.
- วิไล พึ่งผล วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2561, (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561). คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสตาร์ทอัพ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(2), 303-318.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2559). การวิจัยและพัฒนาการศึกษาไทย. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 8(2), 1-18.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. (2559). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรินทร์ มีชอบทอง, มารุต พัฒผล, วิชัย วงษ์ใหญ่, และ จิตรา ดุษฎีเมธา. (2561, มกราคม – เมษายน). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเริ่มใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเอกชน. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 17(1), 61-68.
- ศิริพร ยาวิชัย. (2552). *ความต้องการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- ศิริพร อาจปักษา. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ศิริภพ โสมาภา (2561) *การบริหารหลักสูตรฝึกอบรมเยาวชนเกี่ยวกับแนวคิดเติบโตและการเห็นคุณค่าในตนเอง*. กรุงเทพฯ: หลักสูตรการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริวัฒน์ ตั้งทรงเจริญ. (2558). *คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศิริอมร กาวิละ. (2557, ธันวาคม 2557-พฤษภาคม 2558). *การศึกษารูปแบบการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการ*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 8(2) (ฉบับเสริม).
- สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการค้ายุคใหม่ (NEA). (2559). *การจัดตั้งสถาบันพัฒนาผู้ประกอบการค้ายุคใหม่*. สืบค้นจาก <https://nea.ditp.go.th/th/news-event/news/216-news-18-12-2017>
- สมจิตต์ เวียงเพิ่ม, บุญเรียง ขจรศิลป์ และสุนทรา โตบัว. (2562). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาล*. *The Journal of Baromarajonani College of Nusing, Nakhonratchasima*, 25(2), 41-56.
- สมคิด บางโม. (2555). *การเป็นผู้ประกอบการ Entrepreneurship* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เอส เคบีคส์.
- สมิต สัจฉกร. (2554). *การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สายธาร.
- สุธีรา อะทะวงษา และสมบูรณวัลย์ สัตยารักษ์วิทย์. (2557). *คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย*. *สุทธิปริทัศน์*. 28(85). 62-79.
- สัญญา บริสุทธิ์ และนุจรี ภาคาสัตย์. (2019). *คุณลักษณะผู้ประกอบการ ภูมิความรู้ความชำนาญที่นำไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจของผู้ประกอบการกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย*. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 12(5), 1099-1107.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และ*

- เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ: บริษัท วงศ์สว่างพับลิชชิ่ง แอนด์ พริ้นติ้ง จำกัด.
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *กิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา.
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560-2564)*. สืบค้นจาก [http://old.rmutto.ac.th/rmuttonews/
attachment/TR3332_235442.pdf](http://old.rmutto.ac.th/rmuttonews/attachment/TR3332_235442.pdf).
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2562). *พระราชบัญญัติเขต
พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561*. สืบค้นจาก [https://www.eeco.or.th/
content/
eec-act-TH](https://www.eeco.or.th/content/eec-act-TH).
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2563). *แผนภาพรวมเพื่อการ
พัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2565)*. สืบค้นจาก
<https://www.eeco.or.th/th/strategic-plan>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.
2561-2580*. สืบค้นจาก [https://www.nesdb.go.th/download/
document/SAC/NS_SumPlan_Oct2018.pdf](https://www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlan_Oct2018.pdf).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ.
2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค
จำกัด.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *นโยบายและยุทธศาสตร์
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 และแผนด้าน
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม*. สืบค้นจาก [https://www.mhesi.go.th/home/
index.php/aboutus/stg-policy/930-2563-2570](https://www.mhesi.go.th/home/index.php/aboutus/stg-policy/930-2563-2570).
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2 เมษายน 2564). *สถิติ
นักศึกษารวม*. สืบค้นจาก https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php
- สำนักพัฒนาผู้ประกอบการใหม่. (2559). *โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่*. สืบค้นจาก
<http://nec.dip.go.th>.

- สำเนาวิชาจรศิลป์. (2538). *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 การพัฒนานักศึกษา*. กรุงเทพฯ: กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สุจิตรา ตวีรัตน์นุกูล. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สำหรับส่งเสริมกรอบความคิดด้านเชาวน์ปัญญาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุชาติ ไตรภพสกุล และชาคริต พิษญาณูกร. (2561, พฤษภาคม) ปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการเป็น ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ นิด้า*. 22, 44-60.
- สุธีรา อะทะวงษา. (2556). คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และลักษณะของสถานประกอบการ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุภารัตน์ ช่างล้อ, สมโภชน์ อเนกสุข, สุวีพร อนุศาสนนันท์. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์การแปรรูปอาหารสุขภาพในรายวิชาโครงการวิชาชีพอาหารและโภชนาการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสถาบันการอาชีวศึกษา. *วารสาร "ศึกษาศาสตร์ มจร" คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 6(2), 225-234.
- สุปราณี ศรีฉัตรภิมุข, ไฉ จามรมาน, ธัญนพ พงษ์โสภณ, ธวัชชัย รัตนานุกพงศ์, วารุณี พูลสวัสดิ์, และ ประทีป เชื้อสุข. (2554). *การสร้างและการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อม และขนาดกลางที่ประสบความสำเร็จของธุรกิจเอกชนไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรเชษฐ์ เกตุขาว. (2550). *ลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนิสิตโครงการปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจภาคค่ำมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมพงษ์ พรหมลี. (2559, เมษายน - มิถุนายน). กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่พึงจะเป็น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 10(2), 156-164.
- โสภณ แยมทองคำ และมาเรียม นิลพันธุ์. (2553, มกราคม - มิถุนายน). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูของข้าราชการครู ทุนโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มี

- ความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์(สควค.). *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 1(2), 41-53.
- อมรรัตน์ สว่างเกตุ, รัศมี ศรีนนท์ วิริยาภรณ์, สุวัฒน์สวัสดิ์ และปณัฏฐา เข็องวงษ์. (2563). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีราชบุรี. *วารสารพยาบาล*, 69(4), 31-39.
- อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง, สิริฉันทน์ สติกรกุล เตชพาหพงษ์, และวราภรณ์ บวรศิริ. (2656, กันยายน – ธันวาคม). มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ: แนวทางเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยไทย. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 9(3), 169-179.
- อัญฐพล เขื่อนคำ .(2548). คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อาทิตย์ วุฒิศะโร. (2543). อุดมศึกษากับการสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ประกอบการ. *Chulalongkorn Review*, 12(46), 1-30.
- อำนาจ ธีระวนิช. (2549). การจัดการธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อำนาจ ไพนุชิน. (2561). การพัฒนาโปรแกรมการฝึกเจริญสติเพื่อพัฒนาสติบุคคลากรของโรงเรียนและสติของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. ปริญญาานิพนธ์ (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, (2561). การวิจัยทางการศึกษา : แนวคิดและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไร จักร์ตรีมงคล. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการสอนสถิติพื้นฐานตามแนวทางกรอบความคิดเปิดกว้างสำหรับนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 35(98), 1- 11.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย (ระยะที่ 1)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดินันท์ ชาญโกศล
รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายยุทธศาสตร์และวิจัย และอาจารย์ประจำ
สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.รัญจวน คำวิสุทธิพิทักษ์
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และอาจารย์ประจำ
สาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล
หัวหน้าภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิตพงษ์ มั่นหล้า
ผู้จัดการอาวุโสแผนกวิจัย และอาจารย์ประจำ
ภาควิชาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร
คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี
5. ดร.ธีราพร ปฏิเวธวิฑูร
อาจารย์ประจำ หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาผู้ประกอบการอาหาร
คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย (ระยะที่ 2)

1. รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวิสุทธิพิทักษ์
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และอาจารย์ประจำ
สาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกิตพงษ์ มั่นหล้า
ผู้จัดการอาวุโสแผนกวิจัย และอาจารย์ประจำ
ภาควิชาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร
คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี
3. อาจารย์ ดร. สานนท์ อนันตานนท์
ผู้ช่วยคณบดี และอาจารย์ประจำ
สาขาการท่องเที่ยวและการจัดการโรงแรม
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. อาจารย์ ดร. พิเศษฐ์ ชำนาญนา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
5. อาจารย์ ดร. เพชรรัตน์ จินต์นุพงษ์
รักษาการศูนย์การจัดการหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประธานหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
อาจารย์ประจำสาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย (ระยะที่ 3)

1. รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวิสุทธิพิทักษ์
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และอาจารย์ประจำ
สาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกิตพงษ์ มั่นหล้า
ผู้จัดการอาวุโสแผนกวิจัย และอาจารย์ประจำ
ภาควิชาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร
คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี
3. อาจารย์ ดร. เพชรรัตน์ จินต์นุพงษ์
รักษาการศูนย์การจัดการหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประธานหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
อาจารย์ประจำสาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร. เกษมสุข เขียวทอง
หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการประกอบอาหารและการบริการ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
5. นายจักรพงษ์ หมั่นหาดี
ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มร้าน “Slow Ride Coffee & Cafe”
เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย (ระยะที่ 4)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐจวน คำวิริพิทักษ์
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และอาจารย์ประจำ
สาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิตพงษ์ มั่นหล้า
ผู้จัดการอาวุโสแผนกวิจัย และอาจารย์ประจำ
ภาควิชาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร
คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี
3. อาจารย์ ดร.เพชรรัตน์ จินต์นุพงษ์
รักษาการศูนย์การจัดการหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประธานหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
อาจารย์ประจำสาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.เกษมสุข เขียวทอง
หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการประกอบอาหารและการบริการ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
5. อาจารย์ ดร.กานต์สุดา ประภาศวุฒิสาร
ผู้ช่วยคณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

1. ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1106

วันที่ 25 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัย การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยและพัฒนารูปแบบ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจ บริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.ธิตินันท์ ชาญโกศล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 064 245 3282

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ธีรชัย อ.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/1751

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

27 มิถุนายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน ดร.सानนท์ อนันตานนท์

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัย การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การวิจัยและ พัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อ ประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ และขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 064 245 3282

ที่ อว 8718/526

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 กุมภาพันธ์ 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รณจวน คำวิสุทธิรักษ์

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวัด ประเมิน และ
วิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การวิจัยและพัฒนา
รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จ
ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยมี
ศาสตราจารย์ ดร.รองอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคู่มือกิจกรรม
เสริมหลักสูตรและแบบประเมิน ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงาน
ในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ และ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 064 245 3282

2. ตัวอย่างหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว 8718/ ๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยและพัฒนาแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การวิจัยและพัฒนาแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหาร และเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมบริการ เช่น การจัดการท่องเที่ยว โรงแรม การประกอบอาหาร และธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 60 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ในเดือนมกราคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 064 245 3282

ที่ อว 8718/๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 มกราคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัย การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การวิจัยและพัฒนา รูปแบบ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจ บริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จ ในธุรกิจบริการอาหาร และเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” กับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมบริการ เช่น การจัดการท่องเที่ยว โรงแรม การประกอบอาหาร และธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 150 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ใน เดือนมกราคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาต และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 064 245 3282

ที่ อว 8718/754

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 มีนาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอุตสาหกรรมศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัย การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิจัยและพัฒนา รูปแบบ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจ บริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.รองอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของกิจกรรมเสริม หลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและ เครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กับ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร ชั้นปีที่ 1 - 2 จำนวน 30 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2566 ถึงเดือนพฤษภาคม 2566 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารกรณ์ วิทยานนท์)

รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 064 245 3282

ภาคผนวก ค

เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัย

เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัย

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การวิจัยและพัฒนาารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น
ผู้ประกอบการรายใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาว กัลยา สร้อยสิงห์
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-153/2564X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 5 เมษายน 2564
ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการ
รับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the
Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical
Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 5 เมษายน 2564

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-153/2564

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่
ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก

รายการประเมิน	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่คาดหวัง (I)			ความต้องการจำเป็น (PNI)	
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	(I-D)/D	ระดับ
ความคิดสร้างสรรค์	2.84	.553	ปานกลาง	4.50	.551	มากที่สุด	0.58	1
1. ท่านมีความคิดแปลกใหม่ และสามารถนำความคิดนั้น มาปรับใช้ได้จริง	2.93	.746	ปานกลาง	4.53	.667	มากที่สุด	0.55	
2. ท่านมีแนวคิด และสิ่ง ใหม่ๆ ทุกครั้งเมื่อได้รับการ มอบหมายงาน	2.81	.787	ปานกลาง	4.5	.733	มากที่สุด	0.60	
3. ท่านมักจะคิดค้นวิธีการ ใหม่ๆ ที่หลากหลายเพื่อมา พัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	2.85	.809	ปานกลาง	4.58	.650	มากที่สุด	0.61	
4. ท่านมีความรู้และความ เชี่ยวชาญในการคิดค้นวิธีการ ใหม่ๆ ได้อย่างสม่ำเสมอ	2.76	.801	ปานกลาง	4.40	.819	มากที่สุด	0.59	
5. ท่านมักจะพิจารณา หาทางเลือกมากกว่าหนึ่ง ทางเลือกก่อนที่จะตัดสินใจลง มือทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ	2.86	.910	ปานกลาง	4.52	.701	มากที่สุด	0.58	
6. ท่านมักจะพยายามหา วิธีการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ให้ เข้ากับการทำงานที่ได้รับ มอบหมายทุกครั้ง	2.91	.800	ปานกลาง	4.51	.697	มากที่สุด	0.55	
7. ท่านสามารถจัดหมวดหมู่ และหลักเกณฑ์ต่างๆ ของ ข้อมูลที่มีอยู่ได้	2.83	.826	ปานกลาง	4.38	.777	มากที่สุด	0.55	
8. ท่านมุ่งเน้นการนำความรู้ จากการคิดค้น ดัดแปลง และ ประยุกต์ให้เกิดขึ้นใหม่เพื่อ นำไปใช้งานได้	2.80	.812	ปานกลาง	4.54	.662	มากที่สุด	0.62	
การเรียนรู้และการพัฒนา ตนเอง	2.95	.520	ปานกลาง	4.56	.505	มากที่สุด	0.55	2
1. ท่านศึกษาค้นคว้าหา	2.90	.835	ปานกลาง	4.58	.748	มากที่สุด	0.58	

รายการประเมิน	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ จำเป็น (PNI)	
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	(I-D)/D	ระดับ
ความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ								
2. ถ้าตัดสินใจที่จะเรียนรู้ อะไรก็ตาม ท่านสามารถจะ จัดเวลาที่จะเรียนรู้สิ่งนั้นได้ไม่ ว่าจะมีภารกิจมากมาย เพียงใดก็ตาม	2.87	.836	ปานกลาง	4.47	.720	มากที่สุด	0.56	
3. ท่านนำความรู้จาก การศึกษาจากแหล่งการ เรียนรู้ต่างๆ มาใช้กับการ ทำงานได้จริง	2.92	.858	ปานกลาง	4.53	.675	มากที่สุด	0.55	
4. ท่านศึกษาแนวทางและ วิธีการทำงานของผู้ที่ประสบ ความสำเร็จเพื่อมาปรับใช้กับ ตนเอง	2.80	.829	ปานกลาง	4.43	.790	มากที่สุด	0.58	
5. ท่านมีความพยายามที่จะ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	3.08	.849	ปานกลาง	4.68	.639	มากที่สุด	0.52	
6. ท่านยอมรับฟังคำวิพากษ์ วิจารณ์ และข้อเสนอแนะ ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี	3.11	.888	ปานกลาง	4.7	.628	มากที่สุด	0.51	
7. ท่านพัฒนาตนเองให้ กระทำการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิด ความเจริญก้าวหน้า	2.97	.864	ปานกลาง	4.67	.622	มากที่สุด	0.57	
3. การมีจิตบริการ	3.33	.387	ปานกลาง	4.62	.493	มากที่สุด	0.39	4
1. ท่านพึงพอใจในการ ทำงานด้านการบริการ	3.32	.537	ปานกลาง	4.47	.744	มากที่สุด	0.35	
2. ท่านมีความสุขในการ ให้บริการ	3.31	.548	ปานกลาง	4.53	.684	มากที่สุด	0.37	
3. ท่านมีความเต็มใจในการ ดูแลเอาใจใส่ผู้อื่นอย่างเต็มที่	3.41	.522	มาก	4.67	.641	มากที่สุด	0.37	
4. ท่านเห็นความสำคัญของ การให้บริการและช่วยเหลือ ผู้อื่น	3.43	.507	มาก	4.6	.651	มากที่สุด	0.34	
5. ท่านสามารถแก้ไขปัญหา ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ได้บรรลุผลสำเร็จ	3.25	.516	ปานกลาง	4.62	.657	มากที่สุด	0.42	

รายการประเมิน	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ จำเป็น (PNI)	
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	(I-D)/D	ระดับ
6. ท่านใช้เหตุผลในการแก้ไข ปัญหาด้วยความรอบคอบ	3.27	.543	ปานกลาง	4.66	.631	มากที่สุด	0.43	
7. ท่านให้ข้อมูลข่าวสารที่ ถูกต้องและเป็นจริง	3.35	.528	ปานกลาง	4.61	.658	มากที่สุด	0.38	
8. ท่านได้รับความไว้วางใจ จากเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด	3.31	.579	ปานกลาง	4.56	.742	มากที่สุด	0.38	
9. ท่านสามารถอธิบายชี้แจง และตอบข้อซักถามต่างๆ ด้วย หลักการของการใช้เหตุผล	3.30	.527	ปานกลาง	4.56	.652	มากที่สุด	0.38	
4. ความมุ่งมั่นและอดทน	3.41	.398	มาก	4.65	.508	มากที่สุด	0.36	5
1. ท่านมีความตั้งใจและใช้ ความพยายามในการทำงาน ทุกครั้งอย่างเต็มที่	3.39	.501	ปานกลาง	4.62	.639	มากที่สุด	0.36	
2. ท่านไม่ย่อท้อต่อปัญหา หรืออุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการ ทำงาน	3.31	.526	ปานกลาง	4.56	.674	มากที่สุด	0.38	
3. ท่านมีความภาคภูมิใจใน ตนเองเมื่อทำงานที่ได้รับมอบ หมายได้สำเร็จ	3.52	.544	มาก	4.64	.634	มากที่สุด	0.32	
4. ท่านนำคำวิพากษ์วิจารณ์ มาเป็นแรงขับเคลื่อนในการ พัฒนางานให้ดีขึ้น	3.35	.567	ปานกลาง	4.61	.716	มากที่สุด	0.38	
5. ท่านมีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่าง เต็มความสามารถ	3.45	.537	มาก	4.73	.608	มากที่สุด	0.37	
6. ท่านทำงานให้เกิด ความสำเร็จด้วยความเพียร พยายาม และอดทน	3.40	.518	ปานกลาง	4.71	.526	มากที่สุด	0.39	
7. ท่านทุ่มเท แรงกาย และ แรงใจ เพื่อให้งานสำเร็จตาม เป้าหมาย	3.42	.533	มาก	4.67	.538	มากที่สุด	0.37	
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.02	.590	ปานกลาง	4.66	.515	มากที่สุด	0.54	3
1. ท่านมีความสามารถใน การแสดงออกตาม สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่าง	2.97	.874	ปานกลาง	4.65	.654	มากที่สุด	0.57	

รายการประเมิน	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่คาดหวัง (I)			ความต้องการ จำเป็น (PNI)	
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	(I-D)/D	ระดับ
เหมาะสม								
2. ท่านกล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าตัดสินใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างเหมาะสม	2.89	.838	ปานกลาง	4.65	.627	มากที่สุด	0.61	
3. ท่านมีความมั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง	2.94	.859	ปานกลาง	4.61	.697	มากที่สุด	0.57	
4. ท่านยอมรับในความสามารถของตนเอง และนับถือตนเอง	3.04	.864	ปานกลาง	4.68	.660	มากที่สุด	0.54	
5. ท่านสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ โดยไม่มีความหวาดหวั่น	2.89	.851	ปานกลาง	4.61	.696	มากที่สุด	0.60	
6. ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ในสถานการณ์ต่างๆ	3.06	.884	ปานกลาง	4.66	.682	มากที่สุด	0.52	
7. ท่านพยายามเรียนรู้ถึงวิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข	3.12	.878	ปานกลาง	4.68	.668	มากที่สุด	0.50	
8. ท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างจากความคิดเห็นของตนเอง	3.27	.839	ปานกลาง	4.78	.508	มากที่สุด	0.46	
รวม	3.11	.385	ปานกลาง	4.59	.439	มากที่สุด	0.48	

1. แบบสัมภาษณ์ (ระยะที่ 1)

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม”

คำชี้แจง

1. งานวิจัยนี้อยู่ภายใต้การควบคุม/ดูแลของ ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตรหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้จะนำมาสู่การทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่ได้ความหมายของความสำเ็จ และคุณลักษณะที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นกรวิจัยระยะที่ 1 ของงานวิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” ข้อมูลดังกล่าวจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและใช้เพื่อสรุปผลในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้นคำตอบของท่านจะไม่มีผลเสียหายต่อท่านแต่ประการใด
3. งานวิจัยเรื่องนี้ ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC) โดยมีหมายเลขรับรองเลขที่ SWUEC-G-153/2564
4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความกรุณาในการเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้

นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์

นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....ชื่อเล่น.....อายุ.....ปี
 ระดับการศึกษา..... สาขาวิชา.....
 คณะ.....สถาบัน.....
 ตำแหน่ง.....ประสบการณ์ทำงาน.....
 สถานที่หน่วยงาน.....
 ที่อยู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 สถานที่สัมภาษณ์.....ช่องทางการสัมภาษณ์.....
 วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....
 ช่องทางติดต่อ โทรศัพท์มือถือ.....ID Line.....อีเมล.....

ตอนที่ 2 กรอบแนวทางและคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

1. ท่านคิดว่าการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ หมายถึงอะไร เพราะเหตุใด
2. ท่านคิดว่าคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ มีอะไรบ้าง มีลักษณะอย่างไร
3. ท่านคิดว่าคุณลักษณะ soft skills ของผู้ประกอบการรายใหม่ฯ ควรเป็นอย่างไร มีแนวปฏิบัติสู่ความสำเร็จได้อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด (โปรดระบุนมา 5 คุณลักษณะ)
4. ท่านคิดว่าแนวโน้ม หรือ ทิศทาง หรือ ความต้องการจำเป็นการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ฯ ควรเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

ผู้สัมภาษณ์.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ เดือน..... พ.ศ.
 เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....ถึง.....

2. แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็น (ระยะที่ 2)

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง

“ความต้องการจำเป็นในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก”

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ด้วยดิฉัน นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตปริญญาโท ศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา ภาควิชาการวัด และวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิจัยและพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” ขณะนี้อยู่ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทุกตอนตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ข้อมูลและคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับโดยเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในโอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง หรือ เติม

ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง 3) เพศทางเลือก LGBTQ+

2. อายุ 1) ต่ำกว่า 18 ปี 2) 18-19 ปี 3) 20-21 ปี
 4) 22-23 ปี 5) 24 ปีขึ้นไป

3. ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ 1) ชั้นปีที่ 1 2) ชั้นปีที่ 2 3) ชั้นปีที่ 3
 4) ชั้นปีที่ 4 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่คาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7. ท่านพยายามเรียนรู้ถึงวิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข										
8. ท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างจาก ความคิดเห็นของตนเอง										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

😊😊😊 ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ 😊😊😊

3. แบบประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ระยะที่ 3)

การประเมินรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรอบการประเมิน

การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในครั้งนี้ได้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน 5 มาตรฐานของคณะกรรมการร่วมมาตรฐานการประเมินการศึกษา (Joint committee on standards for educational evaluation: JCSEE) ซึ่งได้รับการปรับปรุงโดยสมาคมการประเมินแคนาดา (Canadian evaluation society) (Yarbrough; et al., 2011) ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน 5 มาตรฐานประกอบด้วย

ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีประโยชน์ต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้นักศึกษาได้มีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ได้ ที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน หรือนอกหลักสูตร

ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีวิธีการ และกระบวนการที่สามารถปฏิบัติได้จริง สมเหตุสมผล และมีความเหมาะสมตามแนวปฏิบัติสามารถนำมาใช้พัฒนาได้ตามสภาพที่เป็นจริงนักศึกษา

ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมกับนักศึกษา ทั้งในด้านวัตถุประสงค์ สาระสำคัญ (เนื้อหา) อุปกรณ์ สถานที่ ระยะเวลา และการวัดประเมินผลที่มีความเหมาะสม

ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น มีความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ อีกทั้งมีวิธีการ กระบวนการ ลำดับขั้นตอน และการวัดประเมินผลของกิจกรรมที่ถูกต้องครอบคลุมตามเกณฑ์มาตรฐาน

ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability standards) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น สามารถตรวจสอบได้จากการดำเนินกิจกรรมในสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ การดำเนินการทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบกิจกรรมฯ โดยมีการเชื่อมโยงกับเอกสาร และกระบวนการในการได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ได้มาตรฐานทางวิชาการ

วิธีการประเมิน

การประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

5 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้อง/ ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้อง/ ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในระดับมาก

3 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้อง/ ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้อง/ ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในระดับน้อย

1 หมายถึง รายการประเมินนั้น มีความเป็นประโยชน์/ ความเป็นไปได้/ ความเหมาะสม/ ความถูกต้อง/ ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการประเมินรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)						
1	หลักการ และแนวคิดที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
2	รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯสามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
3	รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้					
ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)						
4	วิธีการดำเนินการของกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีความสมเหตุสมผลตามหลักการและแนวคิดสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง					
5	รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ สามารถปฏิบัติจริง					
6	รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards)						
7	จุดมุ่งหมายของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับหลักการและเหตุผล					
8	สาระสำคัญ (เนื้อหา) ในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย					
9	กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความเหมาะสมกับขั้นตอนการจัดกิจกรรม					
10	สื่อ อุปกรณ์ และสถานที่ มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม					
11	ระยะเวลาการเรียนรู้ นอกห้องเรียนมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม					

ข้อ	รายการประเมินรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12	การวัด และ การประเมินผลมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมตามสภาพจริง					
ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards)						
13	กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีองค์ประกอบครบถ้วนความถูกต้องตามหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร					
14	กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ มีความถูกต้องตามหลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา					
15	การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ระบุลำดับขั้นตอนของกิจกรรมได้อย่างถูกต้องตามแนวคิด ทฤษฎี คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ					
16	การวัด และ ประเมินผลมีเครื่องมือและเกณฑ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน					
ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability standards)						
17	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ทำให้ได้มาตรฐานทางวิชาการจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ					
18	กระบวนการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ทำให้ได้กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการครอบคลุมทุกด้าน					
19	เนื้อหา และ สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ได้มาตรฐานทางวิชาการ					
20	กิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีการติดตามผลของการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ผู้เชี่ยวชาญ.....

(.....)

4. แบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (ระยะที่ 4)

**แบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก**

เรียน ผู้ตอบแบบวัดทุกท่าน

ด้วยดิฉัน นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์ นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา ภาควิชาการวัด และวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการจัดทำปฏิญานพันธเรื่อง “การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” ขณะนี้อยู่ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบวัดฉบับนี้ทุกตอนตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ ข้อมูลและคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับโดยเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น

ในโอกาสนี้ผู้ทำวิจัยขอขอบคุณทุกท่านอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการตอบแบบวัด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวกัลยา สร้อยสิงห์

ตอนที่ 1 คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนเพื่อประเมินคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของท่านทั้งในสภาพที่เป็นอยู่จริงโดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมาก
- 3 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริงปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณลักษณะฯ ตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ	ระดับคุณลักษณะฯ				
	5	4	3	2	1
ด้านการกล้าริเริ่ม					
1. ท่านมีแนวคิดแปลกใหม่ และสามารถนำแนวคิดนั้นมาปรับใช้ได้จริง					
2. ท่านมีแนวคิด และสิ่งใหม่ๆ ทุกครั้งเมื่อได้รับการมอบหมายงาน					
3. ท่านมักจะคิดค้นวิธีการใหม่ๆ ที่หลากหลายเพื่อมาพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น					

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ	ระดับคุณลักษณะฯ				
	5	4	3	2	1
4. ท่านมักจะพิจารณาหาทางเลือกมากกว่าหนึ่งทางเลือกก่อนที่จะตัดสินใจลงมือทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ					
5. ท่านสามารถจัดหมวดหมู่ และหลักเกณฑ์ต่างๆ ของข้อมูลที่มีอยู่ได้					
6. ท่านมุ่งเน้นการนำความรู้จากการคิดค้น ดัดแปลง และประยุกต์ให้เกิดขึ้นใหม่ เพื่อนำไปใช้งานได้					
ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง					
1. ท่านศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ					
2. ท่านนำความรู้จากการศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ มาใช้กับการทำงานได้จริง					
3. ท่านศึกษาแนวทางและวิธีการทำงานของผู้ที่ประสบความสำเร็จเพื่อมาปรับใช้กับตนเอง					
4. ท่านมีความพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ					
5. ท่านยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และข้อเสนอแนะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี					
6. ท่านพัฒนาตนเองให้กระทำสิ่งต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า					
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง					
1. ท่านมีความสามารถในการแสดงออกตามสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม					
2. ท่านกล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าตัดสินใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างเหมาะสม					
3. ท่านมีความมั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง					
4. ท่านยอมรับในความสามารถของตนเอง และนับถือตนเอง					
5. ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ในสถานการณ์ต่างๆ					
6. ท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างจากความคิดเห็นของตนเอง					
ด้านการมีจิตบริการ					
1. ท่านพึงพอใจในการทำงานด้านการบริการ					
2. ท่านมีความเต็มใจในการดูแลเอาใจใส่ผู้อื่นอย่างเต็มที่					
3. ท่านเห็นความสำคัญของการให้บริการและช่วยเหลือผู้อื่น					
4. ท่านใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาด้วยความรอบคอบ					
5. ท่านได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด					
6. ท่านสามารถอธิบาย ชี้แจง และตอบข้อซักถามต่างๆ ด้วยหลักการของการใช้					

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ	ระดับคุณลักษณะฯ				
	5	4	3	2	1
เหตุผล					
ด้านความมุ่งมั่นและอดทน					
1. ท่านมีความตั้งใจและใช้ความพยายามในการทำงานทุกครั้งอย่างเต็มที่					
2. ท่านมีความภาคภูมิใจในตนเองเมื่อทำงานที่รับผิดชอบได้สำเร็จ					
3. ท่านนำคำวิพากษ์วิจารณ์มาเป็นแรงขับเคลื่อนในการพัฒนางานให้ดีขึ้น					
4. ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ					
5. ท่านทำงานให้เกิดความสำเร็จด้วยความเพียร พยายาม และอดทน					
6. ท่านทุ่มเท แรงกาย และแรงใจ เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

😊😊😊 ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบวัดฉบับนี้ 😊😊😊

5.แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ระยะที่ 4)

**ความพึงพอใจการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น
ผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม**

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับท่าน					
2	ความจำเป็นของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ					
3	การจัดเรียงลำดับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
4	เนื้อหาของกิจกรรมมีความทันสมัย					
5	ความเหมาะสมของกิจกรรม					
6	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
7	บรรยากาศของการเข้าร่วมกิจกรรม					
8	ระยะเวลา/ช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม					
9	สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม					
10	มีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม					
11	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม					
12	เอกสารประกอบกิจกรรม					
13	ความเหมาะสมของวิทยากร					
14	ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม					
15	ความพึงพอใจโดยรวมในการเข้าร่วมกิจกรรม					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

---ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม---

6. ตัวอย่างคู่มือชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ระยะที่ 4)

**คู่มือกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ
รายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
(EXTRACURRICULAR ACTIVITY MODEL FOR ENHANCING
ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF FOOD AND BEVERAGE
BUSINESS FOR UNDERGRADUATE STUDENTS)**

จัดทำโดย

กัลยา สร้อยสิงห์

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Kunlaya Sroysing

Doctor of Philosophy (Ph.D) in Education Measurement Evaluation and Research

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

หลักการ และแนวคิดพื้นฐาน

หลักการ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้โดยสรุปตามขั้นตอนดังนี้ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น การพัฒนาหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร โดยในการวิจัยครั้งนี้มีองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ และจุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหา และรายละเอียด 3) การดำเนินงาน และ 4) การวัดและประเมินผล 2) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การสร้างประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ และ 3) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ครอบคลุม 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกล้าริเริ่ม 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง 4) การมีจิตบริการ และ 5) ความมุ่งมั่นและอดทน การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผล และมีการดำเนินการกิจกรรมด้วยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) การสร้างประสบการณ์ 2) การสะท้อนการเรียนรู้ 3) การสรุปองค์ความรู้ และ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการการจัดกิจกรรมดังนี้

3.1 ขั้นนำ ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะความเป็น

3.2 ขั้นดำเนินการโดยใช้การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอน โดยมีเนื้อแต่ละกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การรังสรรค์เมนูอาหารผ่านสื่อออนไลน์ กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาสูตรเครื่องดื่มเพื่อธุรกิจ กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาธุรกิจ กิจกรรมที่ 4 จิ๊กซอร์ความสำเร็จของธุรกิจ กิจกรรมที่ 5 ความแตกต่างที่เหมือนกัน และกิจกรรมที่ 6 ฉันทันใจ เต็มที่ และทำได้ธุรกิจของฉัน

3.3 ขั้นสรุป ประกอบด้วย การปัจฉิมนิเทศ การประเมินความพึงพอใจ และการวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ

วัตถุประสงค์

รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ครอบคลุม 5 คุณลักษณะ คือ การกล้าริเริ่ม การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีจิตบริการ และความมุ่งมั่นและอดทน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใ้้องค์ความรู้ที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม
2. สถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนโดยนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง หรือ สัมพันธ์กันเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคม

คำแนะนำการใช้คู่มือ

1. คู่มือรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษานอกห้องเรียน และเป็นไปตามเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถาบันการศึกษา
2. ผู้นำกิจกรรมหรือวิทยากร และผู้ประเมินต้องชี้แจงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้นักศึกษาเข้าใจในทุกขั้นตอนอย่างชัดเจน
3. เวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
4. นักศึกษาทำแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (Pre-Test) ในครั้งที่ 1 ก่อนการเริ่มชุดกิจกรรม โดยใช้เวลาในการทำแบบวัด 20 นาที
5. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแบบแผนที่ระบุไว้ในคู่มือ โดยมีผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร และผู้ประเมิน เป็นตัวอย่างที่ดีที่สร้างขวัญกำลังใจ การสร้างแรงจูงใจ และเสริมแรงทางบวกให้

นักศึกษาได้ทำกิจกรรมให้ครบทุกขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาให้ดีขึ้น

6. เมื่อเสร็จสิ้นในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละชุดกิจกรรมให้ผู้ประเมินทำแบบประเมินทำกิจกรรมโดยพิจารณาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาพรวมเป็นรายบุคคลว่าผ่านหรือไม่ผ่านคุณลักษณะดังกล่าว

7. นักศึกษาจัดทำรายงานอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายออนไลน์สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการฯ ในแต่ละครั้งของการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

8. เมื่อนักศึกษาดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรครบถ้วนตามคู่มือแล้ว ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจเข้าร่วมกิจกรรม และแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (Post-Test) ครั้งที่ 1 ในครั้งสุดท้ายของการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้เวลาในการทำ 20 นาที

9. หลังจากใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผ่านไป 4 สัปดาห์ให้นักศึกษาทำแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (Post-Test) ครั้งที่ 2 โดยใช้เวลาในการทำ 20 นาที เพื่อศึกษาความคงทนของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร ผู้ประเมิน และผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. บทบาทหน้าที่ของผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร

การนำกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายนั้น ผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ประกอบด้วย 1) หลักการและจุดมุ่งหมายของกิจกรรม 2) เนื้อหาและรายละเอียดของกิจกรรม 3) การดำเนินงานการจัดกิจกรรม และ 4) การวัดและประเมินผลกิจกรรม

2) จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและเหมาะสม

3) เตรียมสื่อ/ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบกิจกรรม เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เช่น ใบกิจกรรม แบบประเมิน และเอกสารประกอบกิจกรรมอื่นๆ สำหรับการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม

4) ทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม การชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การอำนวยความสะดวกและกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความกระตือรือร้น มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความคิด และคุณลักษณะ พร้อมทั้งตอบข้อซักถาม สรุปประเด็น และให้ข้อเสนอแนะ หรือ อภิปรายร่วมกัน

5) ทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยนำกิจกรรม ได้แก่ เป็นผู้อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือให้แก่ผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากรในด้านต่างๆ การสังเกตบรรยากาศของการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อาทิเช่น สถานที่ สิ่งแวดล้อม สื่อเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและเหมาะสม

6) ทำความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม และการวัดประเมินผลกิจกรรม หลังจากจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินชิ้นงานจากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ประเมินความพึงพอใจต่อการกิจกรรม ประเมินคุณลักษณะฯ และการติดตามผล

7) คุณลักษณะของผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร ประกอบด้วย

-มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัด

-มีความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน การถ่ายทอดเทคนิคต่างๆ มีความช่างสังเกต มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขปัญหา มีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ และอภิปรายร่วมกัน

-มีบุคลิกภาพเหมาะแก่การวิทยากร เป็นที่น่าเชื่อถือทั้งกิริยา ท่าทาง การพูด และการแต่งกาย มีการจัดการอารมณ์ที่เหมาะสม มีความเป็นกันเอง มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

-มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

2. บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมิน

1) ศึกษารายละเอียดคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบประเมินกิจกรรม และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ

2) ร่วมกับผู้ประเมิน ผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร ในการประเมินกิจกรรม และร่วมกันสรุปภาพรวมของการดำเนินกิจกรรม

3) ประเมินกิจกรรมเป็นไปด้วยความยุติธรรม และยึดหลักจรรยาบรรณในวิชาชีพ

4) ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

5) ร่วมกันรับผิดชอบผลการประเมินกิจกรรม

6) คุณลักษณะของผู้ประเมิน ประกอบด้วย

-มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินกิจกรรม หรือ ทางด้านธุรกิจ

-มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ทั้งกริยา ท่าทาง การพูด และการแต่งกาย มีการจัดการอารมณ์ที่เหมาะสม มีความเป็นกันเอง มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับผู้นำกิจกรรม หรือ วิทยากร และผู้เข้าร่วมกิจกรรม

-มีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

3. บทบาทหน้าที่ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เพื่อให้เกิดประโยชน์ บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ผู้เข้าร่วมกิจกรรมควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- 1) เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด
- 2) ร่วมแสดงความคิดเห็นอภิปรายซักถามข้อสงสัยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้นำกิจกรรม
- 3) ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
- 4) เคารพกติกาและรักษามารยาทในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
- 5) มีความซื่อสัตย์ สุจริต และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม วิทยากร และผู้ประเมิน

รูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

1. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จากการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่ามีองค์ประกอบการดำเนินการเสริมสร้างคุณลักษณะ 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

- 1) การกล้าริเริ่ม
- 2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
- 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 4) การมีจิตบริการ
- 5) ความมุ่งมั่นและอดทน

2. รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ

ระยะเวลาการจัดกิจกรรม

การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 12 ชั่วโมง

สถานที่จัดกิจกรรม

1. ห้องประชุม 1106 อาคาร 1 ชั้น 1 คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา
2. ห้องปฏิบัติการ 3105 อาคาร 3 ชั้น 1 วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นเตรียม

- 1.1 การจัดเตรียมคู่มือกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ ได้แก่ ใบความรู้ ใบกิจกรรม และแบบประเมินต่างๆ
- 1.2 การจัดเตรียมสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุ/ อุปกรณ์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 การประสานงานวิทยากร ผู้ช่วยวิทยากร และผู้ประเมิน
- 1.4 การรับสมัครผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านหลายช่องทาง เช่น E-mail, Facebook, Line, บัญชีประกาศ เป็นต้น

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

- 2.1 การดำเนินงานตามขั้นตอนของกิจกรรม และใบกิจกรรมต่าง ๆ

2.2 การวัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรม

3. ขั้นการวัดและประเมินกิจกรรม

3.1 การประเมินจากใบงานและชิ้นงานที่ได้ดำเนินการตามกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ โดยแบบประเมินคุณลักษณะตามสภาพจริง

3.2 การประเมินจากแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ

3.3 การประเมินจากแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพโปรเจคเตอร์พร้อมจอรับภาพ
2. เอกสารประกอบกิจกรรม ได้แก่ คู่มือกิจกรรม ใบกิจกรรม แบบประเมิน และใบความรู้
3. กระดาษ A4 และกระดาษฟลิปชาร์ต
4. กระดานไวท์บอร์ด และปากกาเขียนไวท์บอร์ด
5. อุปกรณ์ และวัสดุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารและเครื่องดื่ม
6. อุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ/ พกพา แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้น
7. สื่อดิจิทัล สื่อทางออนไลน์ เช่น Line, Facebook, Youtube, Canva และอื่นๆ
8. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดคุณลักษณะตามสภาพจริงในแต่ละกิจกรรม

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม และแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มฯ

การวัดและประเมินผลกิจกรรม

1. การประเมินจากใบกิจกรรม ชิ้นงาน และแฟ้มสะสมงานที่ได้ดำเนินการตามกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ โดยแบบประเมินคุณลักษณะตามสภาพจริง มีลักษณะแบบประเมินผ่าน/ ไม่ผ่าน ตามการประเมินของผู้ประเมิน

2. การประเมินจากความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ มีลักษณะแบบประเมินให้คะแนน มีเกณฑ์การประเมินคะแนนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. การประเมินจากแบบวัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ค่าเฉลี่ยรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ภาคผนวก ฉ

การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สื่อการนำเสนอ “บางส่วน”

ยินดีต้อนรับ
สู่การเรียนรู้นอกห้องเรียน
คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ใน
ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม

—————●—————

การเรียนรู้ตลอดชีวิต
(Life-long Learning)

**กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่
ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการ
อาหารและเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรีในเขตพัฒนาพิเศษภาค
ตะวันออก**

กัลยา สร้อยสิงห์ และคณะ

ภาพบรรยากาศการจัดกิจกรรม “บางส่วน”

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการด้านการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

กิจกรรมเสริมหลักสูตร "การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม"

หัวข้อ การพัฒนาบุคลิกภาพและการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองด้านการบริการ"

ภาพบรรยากาศการจัดกิจกรรม “บางส่วน”

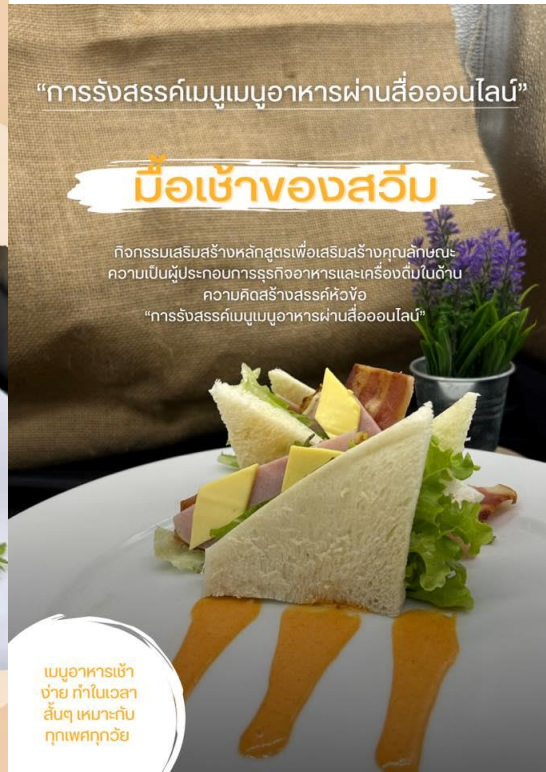
คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

กิจกรรมเสริมหลักสูตร "การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม หัวข้อ การเรียนรู้สูตรเครื่องดื่มเพื่อธุรกิจ"

ภาพบรรยากาศการจัดกิจกรรม “บางส่วน”

ประวัติผู้เขียน

